

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Adéla Kubálková

**Zdravotnické prostředky jako předmět
průmyslového vlastnictví**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D.

Katedra: Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 30. 8. 2024

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 150 795 znaků včetně mezer.

Adéla Kubálková

V Praze dne 30. 8. 2024

Poděkování

Ráda bych tímto poděkovala vedoucímu své diplomové práce, JUDr. Tomáši Dobřichovskému, Ph.D., za vstřícný přístup, cenné rady a připomínky k této práci. Dále bych touto cestou chtěla poděkovat své rodině, která mě během celého studia podporovala.

Obsah

Úvod	6
1. Teoretická východiska	8
1.1 Pojem zdravotnického prostředku	8
1.2 Práva k průmyslovému vlastnictví v české právní úpravě.....	9
1.2.1 Systematické zařazení	9
1.2.2 Specifika práv k průmyslovému vlastnictví	10
1.2.3 Předměty práv k průmyslovému vlastnictví a jejich dělení	10
1.2.4 Národní prameny ochrany práv k průmyslovému vlastnictví	12
1.3 Unijní úprava práv k průmyslovému vlastnictví	12
2. Vybrané formy průmyslověprávní ochrany v českém právním řádu.....	13
2.1 Ochrana prostřednictvím národního patentu	13
2.1.1 Definice vynálezu a podmínky patentovatelnosti	13
2.1.2 Mezinárodní patentové třídění	15
2.1.3 Doba ochrany, právo na patent a účinky uděleného patentu.....	16
2.1.4 Příklady národních patentů udělených na vynálezy v oblasti zdravotnických prostředků....	16
2.2 Ochrana prostřednictvím užitého vzoru.....	18
2.2.1 Definice užitého vzoru a podmínky jeho zápisné způsobilosti	18
2.2.2 Zatřídění	19
2.2.3 Doba ochrany a účinky užitého vzoru.....	20
2.2.4 Příklady užitečných vzorů zapsaných pro technická řešení z oblasti zdravotnických prostředků	20
2.3 Ochrana prostřednictvím národní ochranné známky	22
2.3.1 Definice ochranné známky a podmínky její zápisné způsobilosti.....	22
2.3.2 Třídy výrobků a služeb.....	23
2.3.3 Doba ochrany a účinky ochranné známky	24
2.3.4 Druhy ochranných známek.....	24
2.4 Ochrana prostřednictvím průmyslového vzoru	26
2.4.1 Definice průmyslového vzoru a podmínky jeho zápisné způsobilosti	26
2.4.2 Určení výrobku a zatřídění průmyslových vzorů	28
2.4.3 Doba ochrany, právo k průmyslovému vzoru a účinky zapsaného průmyslového vzoru	29
2.4.4 Příklady průmyslových vzorů ztělesněných ve zdravotnických prostředcích nebo na ně aplikovaných	30
2.5 Srovnání ochrany poskytované národní právní úpravou	31
2.5.1 Patent a užitečný vzor.....	31

2.5.2	Ochranná známka a patent	32
2.5.3	Průmyslový vzor a patent.....	33
2.5.4	Ochranná známka a průmyslový vzor	34
3.	Vybrané formy průmyslověprávní ochrany v unijní právní úpravě a evropský patent	37
3.1	Ochrana prostřednictvím evropského patentu	37
3.1.1	Evropský patent v. jednotný patent	37
3.1.2	Evropský patent.....	38
3.1.3	Výluky z patentovatelnosti v oblasti zdravotnických prostředků.....	41
3.2	Ochrana prostřednictvím ochranné známky Evropské unie	42
3.3	Ochrana prostřednictvím (průmyslového) vzoru.....	46
3.3.1	Návrh revize CDR a Návrh revize CDD	48
3.4	Srovnání ochrany poskytované unijní právní úpravou a evropským patentem	49
3.4.1	Ochranná známka EU a evropský patent	49
3.4.2	(Průmyslový) vzor a evropský patent.....	50
3.4.3	Ochranná známka EU a (průmyslový) vzor	52
4.	Srovnání možných strategií ve světle specifík oblasti zdravotnických prostředků.....	56
4.1	Přiblížení oblasti zdravotnických prostředků	56
4.2	Životní cyklus zdravotnických prostředků a možné kroky v jeho průběhu.....	58
4.3	Jednotlivé formy ochrany v kontextu zdravotnických prostředků.....	59
4.4	Nedostatky současné právní úpravy a rozhodovací praxe týkající se průmyslových vzorů.....	61
4.5	Posouzení výluk z patentovatelnosti v české a evropské právní úpravě.....	62
	Závěr	65
	Seznam zkratk	67
	Seznam použitých zdrojů	68
	Abstrakt	74
	Abstract.....	76

Úvod

Průmyslové odvětví zdravotnických prostředků je v řadě ohledů velice specifické a jen těžko srovnatelné s jiným. Je pro něj charakteristická značná rozmanitost, inovace a v neposlední řadě, s ohledem na stěžejní hodnotu ochrany zdraví, rovněž vysoká míra regulace. Právě rozmanitost skupiny zdravotnických prostředků dává nemalý prostor průmyslověprávní ochraně, která může hrát v životním cyklu zdravotnického prostředku velice významnou roli. S odstupem času od vstoupení v platnost a použitelnosti Nařízení (EU) 2017/74 je zřejmé, že pro malé a střední podniky, které za většinou inovací v oblasti zdravotnických prostředků v Evropě stojí, znamená přizpůsobení se přísnějším požadavkům nové právní úpravy často značné finanční obtíže, kvůli kterým by mohly mít tendenci upozadit v některých případech rovněž poměrně finančně náročnou průmyslověprávní ochranu nehmotných statků ztělesněných v jejich zdravotnických prostředcích. Toto může přirozeně vyústit v řadu sporů z práv k průmyslovému vlastnictví a v krajních případech mít dokonce vliv na dostupnost některých zdravotnických prostředků. Nejen ve světle výše uvedeného považuji komplexní problematiku ochrany nehmotných statků v oblasti zdravotnických prostředků prostřednictvím práv k průmyslovému vlastnictví za téma velice aktuální a ráda bych se tak v této práci věnovala jeho bližšímu rozebrání.

Cílem této práce bude zejména přiblížení vybraných níže uvedených národních a unijních forem průmyslověprávní ochrany ovládaných formálním principem vzniku, jakož i evropského patentu. A to včetně přiblížení podmínek pro jejich získání, vzájemného srovnání těchto forem, posouzení případných překryvů a jejich následného zasazení do kontextu ochrany nehmotných statků v oblasti zdravotnických prostředků ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 375/2022 Sb. S ohledem na výše nastíněnou povahu této práce zaměřené převážně na formální způsoby získávání průmyslověprávní ochrany se tato nebude podrobněji věnovat fázi vymáhání práv z průmyslového vlastnictví. Cílem práce zároveň nebude nalezení jednoho univerzálně vhodného řešení možné ochrany nehmotných statků ztělesněných ve zdravotnických prostředcích, jelikož to už z podstaty věci není dost dobře možné, zvláště s ohledem na již zmíněnou diverzitu skupiny zdravotnických prostředků.

Práce je rozdělena do čtyř základních kapitol. První kapitola je věnována vymezení pojmu zdravotnického prostředku, dále pak představení práv k průmyslovému vlastnictví včetně jejich systematického zařazení a nastínění jejich specifik, přiblížení předmětů práv k průmyslovému vlastnictví a jejich orientačnímu rozdělení, shrnutí relevantních pramenů právní úpravy a konečně

i stručnému přiblížení systému unijních forem ochrany s jednotným účinkem a jeho vztahu k systému národních forem ochrany.

V druhé kapitole jsou představeny vybrané národní formy ochrany, konkrétně pak patent, užitečný vzor, ochranná známka a průmyslový vzor. U jednotlivých forem je vymezen jejich pojem, podmínky zápisné způsobilosti, případně udělení, jakož i uvedena jejich další specifika a výčet konkrétních příkladů ochrany v oblasti zdravotnických prostředků. V poslední části kapitoly je zahrnuto srovnání představených forem ochrany.

Ve třetí kapitole je přiblížen evropský patent, stručně nastíněn poslední vývoj ohledně jednotného evropského patentu následovaný představením ochranné známky Evropské unie a (průmyslového) vzoru. Vyklad je taktéž opět doplněn o konkrétní příklady využití jednotlivých institutů v oblasti zdravotnických prostředků. Nad rámec tohoto kapitola pojednává o připravovaných změnách právní úpravy v oblasti ochrany designu na poli a unijní normotvorby a nabízí stručnou úvahu o možném dopadu těchto změn na ochranu nehmotných statků v oblasti zdravotnických prostředků. Konec kapitoly opět obsahuje srovnání představených forem ochrany.

Konečně ve čtvrté a poslední kapitole nabízím bližší kontext oblasti zdravotnických prostředků, stručně představuji Nařízení (EU) 2017/74 a některé změny, které by v kontextu ochrany práv k průmyslovému vlastnictví mohly hrát roli. Dále v hrubých rysech nastiňuji životní cyklus zdravotnického prostředku, pokouším se navrhnout možný časový postup podávání přihlášek jednotlivých forem ochrany a poskytnout jakýsi souhrnný přehled základních předností a slabých stránek jednotlivých institutů, ke kterým práce dospěla. Taktéž v této kapitole upozorňuji na z mého pohledu problematický aspekt současného stavu právní úpravy a rozhodovací praxe týkající se (průmyslových) vzorů. Tyto své úvahy *de lege lata* následně rovněž doplňuji o stručnou úvahu *de lege ferenda*. Závěrem kapitoly se zaměřuji na výluky z patentovatelnosti v podobě způsobů chirurgického nebo terapeutického ošetřování lidského těla a diagnostických metod na něm používaných a uvažuji o významu a dopadech daného ustanovení v kontextu oblasti zdravotnických prostředků.

1. Teoretická východiska

1.1 Pojem zdravotnického prostředku

Zdravotnické prostředky¹ představují s ohledem na faktory jako je jejich účel, vzhled nebo způsob užívání značně rozsáhlou a nejednotnou skupinu různých předmětů.² Právě rozličnost této skupiny nabízí zdravotnickým prostředkům poměrně širokou škálu možných způsobů ochrany prostřednictvím práv k průmyslovému vlastnictví.

Tato práce se bude věnovat především zdravotnickým prostředkům ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 375/2022 Sb., o zdravotnických prostředcích a diagnostických prostředcích in vitro, ve znění pozdějších předpisů, tedy zdravotnickým prostředkům ve smyslu článku 2 bodu 1 Nařízení (EU) 2017/745 o zdravotnických prostředcích³ („**Nařízení o ZP**“), jakož i příslušenství zdravotnického prostředku podle článku 2 bodu 2 Nařízení o ZP a výrobkům uvedeným v příloze č. XVI Nařízení o ZP. Článek 2 bod 1 Nařízení o ZP vymezuje zdravotnický prostředek jako: „*nástroj, přístroj, zařízení, software, implantát, činidlo, materiál nebo jiný předmět určené výrobcem k použití, samostatně nebo v kombinaci, u lidí k jednomu nebo několika z těchto konkrétních léčebných účelů:*

- *diagnostika, prevence, monitorování, predikce, prognóza, léčba nebo mírnění nemoci,*
- *diagnostika, monitorování, léčba, mírnění nebo kompenzace poranění nebo zdravotního postižení,*
- *vyšetřování, náhrady nebo úpravy anatomické struktury nebo fyziologického či patologického procesu nebo stavu,*
- *poskytování informací prostřednictvím vyšetření in vitro, pokud jde o vzorky pocházející z lidského těla, včetně darovaných orgánů, krve a tkání,*

---

¹ Například ve srovnání s léčivými přípravky.

² NAIDOO, Shalinee. *The Medical Device Handbook for Europe* [online]. Burlington: Arcler Education, 2022, 1 online resource [cit. 2024-03-13]. s. 14–15. Dostupné z: <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=e000xww&AN=3540460&lang=cs&site=ehost-live>. ISBN 1-77469-684-3; MARESOVA, Petra; HAJEK, Ladislav; KREJCAR, Ondrej; STOREK, Michael a KUČA, Kamil. *New regulations on medical devices in Europe: Are they an opportunity for growth?* [online]. Administrative sciences. 2020, roč. 10, č. 1 [cit. 2024-03-20]. s. 3. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/admsci10010016>. ISSN 2076-3387.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/745 ze dne 5. dubna 2017 o zdravotnických prostředcích, kterým se mění směrnice 2001/83/ES, nařízení (ES) č. 178/2002 a nařízení (ES) č. 1223/2009 a zrušují směrnice Rady 90/385/EHS a 93/42/EHS [online]. In: EUR-Lex, 2017 [cit. 2024-03-20]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32017R0745>

který nedosahuje svého hlavního určeného účinku v lidském těle nebo na jeho povrchu farmakologickými, imunologickými ani metabolickými účinky, jehož funkce však může být takovými účinky podpořena“.⁴

Dle téhož ustanovení se za zdravotnické prostředky též považují prostředky určené ke kontrole nebo podpoře početí a některé výrobky určené k čištění, dezinfekci či sterilizaci prostředků specifikovaných v příslušných ustanoveních Nařízení o ZP.

Oproti předchozí právní úpravě obsahuje Nařízení o ZP řadu přísnějších požadavků⁵, v jejichž důsledku se mimo jiné prodloužil už tak poměrně časově náročný proces předcházející uvedení zdravotnického prostředku na trh⁶. Toto může nicméně pro subjekty zvažující průmyslověprávní ochranu nehmotných statků ztělesněných v jejich zdravotnických prostředcích znamenat rovněž více prostoru na zvážení nejvhodnější průmyslověprávní strategie, případně zahájení prvních kroků s dostatečným předstihem.⁷

1.2 Práva k průmyslovému vlastnictví v české právní úpravě

1.2.1 Systematické zařazení

Práva k průmyslovému vlastnictví představují vedle práva autorského a práv s autorským právem souvisejících jednu ze základních skupin systematicky řazených pod širší pojem práva duševního vlastnictví, jehož předmětem jsou, stejně jako tomu je u všeobecných osobnostních práv, nehmotné statky.⁸ S určitou mírou zobecnění lze říci, že předměty práv k průmyslovému vlastnictví se⁹ zpravidla vyznačují svou hospodářskou využitelností a formálním principem vzniku ochrany (registračním principem) spočívajícím v nutnosti zápisu do příslušného veřejného rejstříku pro účely vzniku výlučných práv k těmto zamýšleným předmětům ochrany.¹⁰

Samotným pojmem nehmotný statek rozumíme takový statek, který je vytvářený konkrétním duševním obsahem a jehož objektivní vyjádření je způsobilé být předmětem

---

⁴ Článek 2 bod 1 Nařízení o ZP

⁵ NAIDOO, cit. 2, s. 198.

⁶ MedTech Europe Survey Report analysing the availability of Medical Devices in 2022 in connection to the Medical Device Regulation (MDR) implementation. Medtecheurope.org [online]. 2022 [cit. 2024-03-20] s. 8. Dostupné z: <https://www.medtecheurope.org/wp-content/uploads/2022/07/medtech-europe-survey-report-analysing-the-availability-of-medical-devices-in-2022-in-connection-to-the-medical-device-regulation-mdr-implementation.pdf>.

⁷ K tomu blíže v kapitole 4.

⁸ KNAP, Karel; RŮŽIČKA, Michal; OPLTOVÁ, Milena a KRÍŽ, Jan. *Práva k nehmotným statkům*. Praha: Codex, 1994. ISBN 80-901185-3-4. s. 21–23.

⁹ (narozdíl od ostatních nehmotných statků spadajících do rámce duševního vlastnictví)

¹⁰ SLOVÁKOVÁ, Zuzana. *Průmyslové vlastnictví*. 2. dopl. a rozš. vyd. Praha: LexisNexis, 2006. ISBN 80-86920-08-9. s. 13.

společenských vztahů bez nutnosti jeho ztělesnění v hmotné podobě.¹¹ Ne všechny z těchto statků jsou však automaticky předmětem práv k nehmotným statkům, tím spíše práv k průmyslovému vlastnictví. Těmi jsou především nehmotné statky natolik společensky významné, že je dán zájem na jejich ochraně objektivním právem.¹²

1.2.2 Specifika práv k průmyslovému vlastnictví

Zásady obecně ovládající právo duševního vlastnictví se přirozeně též s určitými výjimkami vztahují i na práva k průmyslovému vlastnictví. Základním specifíkem je tzv. teritorialita těchto práv, kterou rozumíme, že ochrana poskytovaná jednotlivým předmětům práv průmyslového vlastnictví je omezena na území státu, na základě jehož právního řádu vznikla.¹³ Dále je třeba zmínit absolutní a výlučnou povahu práv k průmyslovému vlastnictví spočívající v možnosti oprávněné osoby jakékoliv další subjekty (až na zákonné výjimky) z užívání chráněného nehmotného statku vyloučit. Práva k průmyslovému vlastnictví jsou též převážně ovládána již zmíněným registračním principem, který úzce souvisí s pojmem priority (nebo také předstihu či práva přednosti). Priorita přihlášky je základní podmínkou pro udělení ochrany, jejíž vznik je ovládán registračním principem.¹⁴ Dále se můžeme poměrně často setkat s požadavkem novosti potenciálně chráněného nehmotného statku, ten se ale svými konkrétními podmínkami u jednotlivých práv k průmyslovému vlastnictví podstatně liší. Konečně je možné uvést i zásadu časového omezení trvání práv k průmyslovému vlastnictví, ačkoliv se tato uplatní s určitými výjimkami u práv na označení. Toto omezení přitom vyplývá zejména ze zohlednění jednoho z charakteristických znaků předmětů práv k průmyslovému vlastnictví, kterým je tzv. potenciální ubikvita, spočívající v tom, že daný nehmotný statek může být využit bez ohledu na místo a čas neomezeným okruhem subjektů.¹⁵

1.2.3 Předměty práv k průmyslovému vlastnictví a jejich dělení

Výčet předmětů práv k průmyslovému vlastnictví obsahuje již Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví z roku 1883 („**Pařížská úmluva**“). Podle článku 1 odst. 2 Pařížské

---

¹¹ KNAP, RŮŽIČKA, OPLTOVÁ, KRÍŽ, cit. 8, s. 11.

¹² ČERNÁ, Stanislava; ŠTENGLOVÁ, Ivana; PELIKÁNOVÁ, Irena; DĚDIČ, Jan. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-333-4. s. 200.

¹³ Zásada teritoriality je však dnešní době již do jisté míry oslabena, a to zejména unijní právní úpravou a mezinárodními úmluvami, jak bude také patrné z následujících kapitol.

¹⁴ S ohledem na to, že k výsledku, který může být předmětem ochrany práv k průmyslovému vlastnictví mohou dojít dva subjekty zároveň, bude právo zápisným úřadem uděleno tomu subjektu, který podá přihlášku k právní ochraně jako první. Pro mezinárodní a unijní ochranu hraje významnou roli též tzv. mezinárodní či unijní priorita, která do jisté míry prolamuje výše uvedenou zásadu teritoriality. K tomu např. KNAP, RŮŽIČKA, OPLTOVÁ, KRÍŽ, cit. 8, s. 25.

¹⁵ ČERNÁ, ŠTENGLOVÁ, PELIKÁNOVÁ, DĚDIČ, cit. 12, s. 205-206.

úmluvy se konkrétně jedná o „*patenty na vynálezy*¹⁶, *užitné vzory, průmyslové vzory nebo modely, tovární nebo obchodní známky, známky služeb, obchodní jméno a údaje o provenienci zboží nebo označení jeho původu*.“¹⁷ Mezi další úkoly ochrany průmyslového vlastnictví pak Pařížská úmluva řadí potlačování nekalé soutěže.

Na rozsahu a rozdělení skupiny předmětů práv k průmyslnému vlastnictví nicméně nepanuje dodnes v teorii shoda.¹⁸ S ohledem na společné znaky jednotlivých předmětů¹⁹ je dle mého názoru nejvhodnější rozdělení na jakési tři základní skupiny. A to konkrétně na výsledky tvůrčí činnosti²⁰ (vynálezy, užitné vzory, průmyslové vzory, topografie polovodičových výrobků), dále pak předměty práv na označení (ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení, obchodní firmy apod.) a konečně pak také na předměty zvláštní kategorie nezapisovaných práv (know-how, obchodní tajemství, goodwill, důvěrné informace apod.).²¹

Poslední jmenovaná skupina se od prvních dvou, vedle absence zvláštní úpravy, liší rovněž neformálností vzniku ochrany a absencí absolutní povahy práv k těmto nehmotným statkům. Tyto nehmotné statky budou zpravidla chráněny toliko až prostřednictvím relativních majetkových práv vzniklých v důsledku nekalosoutěžního jednání třetích subjektů. Z tohoto důvodu tak může být zařazení této skupiny mezi práva k průmyslovému vlastnictví²², a dle některých autorů dokonce k právu duševního vlastnictví²³, sporné. Z výše uvedeného tak vyplývá, že okruh předmětů práv k průmyslovému vlastnictví nemá zcela zřetelné hranice. Dle řady názorů budou dokonce nové předměty a formy jejich ochrany s časem dále přibývat.²⁴

---

¹⁶ Již z kontextu daného ustanovení, jakož i nepřímou z odst. 4 téhož článku Pařížské úmluvy, zřejmě vyplývá, že se zde normotvůrce dopustil záměny mezi předmětem průmyslového vlastnictví a formou jeho ochrany. Je tedy patrné, že měl na mysli spíše jen vynálezy.

¹⁷ Článek 1 odst. 2 Pařížské úmluvy

¹⁸ Srov. KNAP, RŮŽIČKA, OPLTOVÁ, KRÍŽ, cit. 8. s. 22–23; KOUKAL, Pavel; MYŠKA, Matěj; PULLMANNOVÁ, Helena; VOJTÍŠKOVÁ, Terezie; ZIBNER, Jan. *Právo duševního vlastnictví* [Online]. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2020, [Průmyslová práva] [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/praf/2019podzim/dusevni_vlastnictvi/web/index.html. ISSN 1802-128X; SLOVÁKOVÁ, cit. 10, s. 13.

¹⁹ Respektive jejich forem, které budou níže rozebrány.

²⁰ Toliko v rovině průmyslověprávní.

²¹ Srov. např. SLOVÁKOVÁ, cit. 10, s. 13.

²² VÝTISK, Michal. § 2358 [Základní ustanovení]. In: PETROV, Jan, VÝTISK, Michal, BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání* (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023, marg. č. 2 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.cz/proxy.is.cuni.cz/bo/document-.view.seam?documentId=nnptembsgnpw2nrql4zc443c14zdamjls144dsx3qmyzdgnjy#>

²³ KOUKAL, MYŠKA, PULLMANNOVÁ, VOJTÍŠKOVÁ, ZIBNER, cit. 18 [Úvod do práv k duševnímu vlastnictví], bod 53 [cit. 2024-03-24].

²⁴ KNAP, RŮŽIČKA, OPLTOVÁ, KRÍŽ, cit. 8. s. 19; ČADA, Karel. *Strategie průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-86855-46-2. s. 45–47.

1.2.4 Národní prameny ochrany práv k průmyslovému vlastnictví

V České republice neexistuje jednotná právní úprava ochrany práv k průmyslovému vlastnictví a relevantní úprava je tak roztržena mezi řadu veřejnoprávních i soukromoprávních norem. Základy jednotlivých práv jsou na ústavní úrovni zakotveny zejména v článku 11 Listiny (právo vlastnit majetek), článku 15 odst. 2 Listiny (svoboda vědeckého bádání a umělecké tvorby) a v neposlední řadě v článku 34 odst. 1 Listiny (ochrana výsledků tvůrčí duševní činnosti). Na nižších úrovních právního řádu pak v pramenech soukromého práva nalezneme relevantní úpravu zejména v zákoně č. 89/2012 Sb. občanském zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, a zákoně č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů. Ve veřejnoprávní rovině pak především v zákoně č. 500/2004 Sb., správním řádu, ve znění pozdějších předpisů, zákoně č. 150/2000 Sb., soudním řádu správním, ve znění pozdějších předpisů, jakož i v řadě zvláštních zákonů, které budou přiblíženy v následujících kapitolách. Konečně i v rámci práva trestního najedeme relevantní skutkové podstaty zejména v hlavě páté zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, a dalších. Zároveň je třeba pamatovat na řadu mezinárodních smluv, které jsou součástí právního řádu podle článku 10 Ústavy, jako je například již zmíněná Pařížská úmluva, dále pak Madridská dohoda o mezinárodním zápisu ochranných známek z roku 1891 a Protokol k ní z roku 1989 („**Madridská dohoda**“ a „**Madridský protokol**“), Evropská patentová úmluva z roku 1973²⁵ („**EPC**“) nebo Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS).

1.3 Unijní úprava práv k průmyslovému vlastnictví

Vedle národních forem ochrany existují také unijní formy s jednotným účinkem pro celé území Evropské unie²⁶, jejichž systém vznikl a je dále rozšiřován především v zájmu podpory fungování vnitřního trhu. V současné době se tato normotvorba opírá o článek 118 Smlouvy o fungování evropské unie²⁷. Tyto dva systémy jsou na sobě nezávislé a v konkrétních případech může rovněž docházet ke kombinaci jimi poskytované ochrany.²⁸ Jednotlivé normy budou rozebrány dále v rámci příslušných kapitol věnujících se unijní úpravě.

---

²⁵ Úmluva o udělování evropských patentů z 5. října 1973 revidovaná aktem revidujícím článek 63 EPC ze 17. prosince 1991 a Revizním aktem EPO z 29. listopadu 2000, ve znění sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 86/2007 Sb. m. s., o přístupu České republiky k Reviznímu aktu Úmluvy o udělování evropských patentů.

²⁶ Jednotným účinkem rozumíme skutečnost, že práva vyplývající z unijních forem ochrany vznikají a zanikají ve stejný okamžik ve všech státech Evropské unie najednou.

²⁷ Smlouva o fungování Evropské unie [online]. Konsolidované znění. Úřední věstník Evropské unie, 2012 [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT>

²⁸ KOUKAL, MYŠKA, PULLMANNOVÁ, VOJTÍŠKOVÁ, ZIBNER, cit. 18, [Úvod do práv k duševnímu vlastnictví], body 78–80. [cit. 2024-04-13].

2. Vybrané formy průmyslověprávní ochrany v českém právním řádu

Jak bylo uvedeno výše, mimo jiné také díky značné rozličnosti skupiny zdravotnických prostředků se nabízí celá řada možných způsobů jejich ochrany prostřednictvím práv k průmyslovému vlastnictví. Jednotlivá práva mohou sledovat, a často také sledují, různé cíle a vyvolávat různé účinky. Některé formy ochrany tak mohou být pro ten který nehmotný statek vhodnější než jiné a některé může být případně vhodné i zkombinovat.

Vzhledem k povaze této práce, spočívající ve srovnání možných forem ochrany nehmotných statků souvisejících ze zdravotnickými prostředky, budou následující kapitoly zaměřeny zejména na ty z forem, které jsou s ohledem na povahu zdravotnických prostředků a nehmotných statků v nich ztělesněných nebo na nich aplikovaných dle mého názoru nejvhodnější.

2.1 Ochrana prostřednictvím národního patentu

Předně je třeba podotknout, že národní patent, o kterém pojednávají následující odstavce, bude mít v souladu se zásadou teritoriality účinky toliko na území České republiky. Pokud by měl nicméně přihlašovatel zájem o ochranu daného vynálezu na území jiného státu, nabízí se mu řada alternativních cest zahrnující možnost získání ochrany národní cestou u jednotlivých zahraničních úřadů, případně možnost na základě mezinárodní přihlášky získat ochranu potenciálně ve všech smluvních státech Smlouvy o patentové spolupráci z roku 1970 („PTC“), a konečně se nabízí také ochrana prostřednictvím evropského patentů zaregistrovaného u Evropského patentového úřadu, jak bude rozebráno v kapitole 3.1.

2.1.1 Definice vynálezu a podmínky patentovatelnosti

Předmětem ochrany poskytované uděleným národním patentem je vynález, který splňuje podmínky stanovené zákonem č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů („ZV“ nebo „zákon o vynálezech“). Vynálezem požívajícím patentové ochrany může být věc či postup mající technickou povahu.²⁹ Rozhodná je přitom sama skutečnost, že se jedná o technické řešení bez ohledu na to, zda řeší technický či netechnický problém.³⁰ Zákon o vynálezech dále obsahuje demonstrativní výčet toho, co za vynález naopak považováno není.³¹ Aby byl vynález patentovatelný, musí naplňovat tři základní hmotněprávní podmínky vymezené v § 3 ZV. Musí být nový, být výsledkem vynálezecké činnosti a musí být průmyslově využitelný.

---

²⁹ KOUKAL, MYŠKA, PULLMANNOVÁ, VOJTÍŠKOVÁ, ZIBNER, cit. 18, [Ochrana technických řešení], bod 5. [cit. 2024-05-20].

³⁰ Viz např. Rozhodnutí Evropského patentového úřadu (EPO) ze dne 6. července 1994, ve věci *T 1002/92*

³¹ KOUKAL, MYŠKA, PULLMANNOVÁ, VOJTÍŠKOVÁ, ZIBNER, cit. 18, [Ochrana technických řešení], bod 5. [cit. 2024-05-20].

Tyto podmínky je třeba naplnit kumulativně.³² Novostí se rozumí skutečnost, že vynález v souladu s § 5 odst. 1 ZV dosud není součástí tzv. stavu techniky. Stavem techniky je pak podle odst. 2 téhož ustanovení vše, k čemu byl přede dnem přihlašovatelova práva přednosti veřejnosti umožněn přístup písemně, ústně, využíváním nebo jinak. Stavem techniky bude rovněž obsah národní, evropské či mezinárodní přihlášky patentu s dřívějším právem přednosti, pokud budou v den, od kterého přihlašovatelůvi náleží právo přednosti, nebo později, zveřejněny.³³ Výjimkou ze stavu techniky je zveřejnění vynálezu, ke kterému došlo v posledních šesti měsících před podáním přihlášky, a které vyplývá ze zřejmého zneužití ve vztahu k přihlašovatelůvi či jeho právnímu předchůdci nebo ze skutečnosti, že tito vystavili vynález na úřední či úředně uznané výstavě.³⁴ Druhá podmínka, tedy to, že vynález je výsledkem vynálezecké činnosti, bude v souladu s § 6 odst. 1 ZV naplněna, pokud „*pro odborníka nevyplývá zřejmým způsobem ze stavu techniky*“³⁵. Dle druhého odstavce téhož ustanovení se však nebere ohled na obsah přihlášek vynálezů, které ke dni práva přednosti nebyly zveřejněny. Odborník je pak, stejně jako například informovaný uživatel u průmyslových vzorů, fiktivní osobou. Finguje se u něj odpovídající vzdělání pro předmětnou oblast techniky. V této oblasti je ovšem schopen toliko rutinní práce s tím, co bylo ve stavu techniky známo přede dnem práva přednosti, a nikoliv samostatné vynálezecké činnosti. Přístupné zdroje ze stavu techniky je schopen i kombinovat, to však za předpokladu, že je k tomu výslovně veden, nebo jde-li o kombinaci se základní známou informací.³⁶ Konečně podmínka průmyslové využitelnosti vynálezu bude dle § 7 ZV naplněna, „*může-li jeho předmět být vyráběn nebo jinak využíván*“³⁷ v průmyslu, zemědělství nebo jiných oblastech hospodářství“³⁸. Za průmyslově využitelné se naopak nepovažují postupy podle § 3 odst. 4 ZV jako například způsoby chirurgického nebo terapeutického ošetřování lidského těla a další (k tomu blíže v kapitole 3.1.3).

Vedle výše vymezených hmotněprávních podmínek vynález dále nesmí spadat do výluk z patentovatelnosti uvedených v § 4 ZV. Do těchto výluk budou podobně jako u výše uvedených

---

³² HORÁČEK, Roman; ČADA, Karel a HAJN, Petr. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3., doplněné a přepracované vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. ISBN 978-80-7400-655-5. s. 80.

³³ § 5 odst. 3 zákona o vynálezech

³⁴ § 5 odst. 5 zákona o vynálezech

³⁵ § 6 odst. 1 zákona o vynálezech

³⁶ HARTVICOVÁ, Kateřina; CHLOUPEK, Vojtěch a kol. *Patentový zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-268-7. s. 41.

³⁷ Myšleno „opakovaně“, tamtéž, s. 49.

³⁸ § 7 zákona o vynálezech

ochranných známek a průmyslových vzorů spadat mimo jiné vynálezy, jejichž využití by se přičilo veřejnému pořádku nebo dobrým mravům.

Za předpokladu vyhovění pozitivním podmínkám patentovatelnosti, absence jejich překážek, jakož i budou-li naplněny veškeré formální předpoklady v rámci řízení o přihlášce vynálezu, udělí Úřad přihlašovatelovi patent. Udělení bude oznámeno ve Věstníku Úřadu, přihlašovatel se stává majitelem patentu a bude mu ze strany Úřadu vydána tzv. patentová listina.³⁹ Údaj o udělení patentu Úřad rovněž zapíše do jím vedeného národního patentového rejstříku („**patentový rejstřík**“), tento krok má ale na rozdíl od oznámení ve Věstníku Úřadu toliko deklaratorní charakter.⁴⁰

2.1.2 Mezinárodní patentové třídění

Podobně jako ostatní instituty, o kterých tato práce pojednává, mají také vynálezy svůj vlastní systém třídění, tzv. mezinárodní patentové třídění („**MPT**“), vymezené ve Štrasburské dohodě⁴¹. Jak už jeho vnitřní rozdělení na sekce, třídy, podtřídy a skupiny napovídá, MPT je, oproti třídění Locarnskému užívanému pro průmyslové vzory nebo Niceskému užívanému pro ochranné známky⁴², tříděním výrazně podrobnějším a má sloužit především jako funkční nástroj k rešeršim patentových dokumentů a posuzování podmínek patentovatelnosti jako je novost nebo vynálezecká činnost.⁴³ Předmět patentu je třeba zařadit dle MPT tak, aby zařídění plně odpovídalo jeho podstatě. Správné zařídění přitom není pouhou administrativní záležitostí a může hrát v některých případech poměrně významnou roli, jak vyplývá mimo jiné z judikatury českých soudů.⁴⁴

V obecné rovině budou předměty přihlášek vynálezů ztělesněných ve zdravotnických prostředcích nejspíše nejčastěji zaříděny do sekce „A“ MPT (lidské potřeby), konkrétnější příklady nejfrekventovanějších zařídění uplynulých let jsou pak A61F2/00 (zahrnující např. Filtry implantovatelné do krevních cév; Protézy, tj. umělé náhrady nebo výměny pro části těla),

---

³⁹ § 34 odst. 3 zákona o vynálezech

⁴⁰ HARTVICOVÁ, CHLOUPEK, cit. 36, s. 292.

⁴¹ Štrasburská dohoda o mezinárodním patentovém třídění ze dne 24 března 1971, změněná dne 28. září 1979, uveřejněná pod č. 110/1978 Sb. ve znění vyhlášky č. 86/1985 Sb.

⁴² K tomu viz kapitoly 2.2.2 a 2.3.2.

⁴³ Úřad průmyslového vlastnictví. *Návod k MPT*. [Online]. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2023. [Svazek 5], s. 7 [cit. 2024-05-22]. Dostupné

z: https://upv.gov.cz/files/uploads/PDF_Dokumenty/tridniky/vynalezy/mpt_2023_navod.pdf

⁴⁴ HORÁČEK, ČADA, HAJN, cit. 32, s. 138–140.

A61L27/00 (Materiály pro protézy nebo pro opatřování protéz povlakem) a A61M25/00 (Katetry ; Duté sondy).⁴⁵

2.1.3 Doba ochrany, právo na patent a účinky uděleného patentu

Nejdelší možná doba patentové ochrany je 20 let od podání přihlášky vynálezu, přičemž majitel patentu musí následně každý rok platit ve stanovené lhůtě udržovací poplatky, aby nedošlo k zániku jeho patentu.⁴⁶

Právo na patent k vynálezu má dle § 8 ZV původce vynálezu, tedy fyzická osoba, která vynález svou vlastní tvůrčí prací vytvořila, případně jeho právní nástupce nebo spolupůvodce dle rozsahu podílení se na vytvoření daného vynálezu. Toto právo vzniká již samotným okamžikem vytvoření vynálezu. Od stejného okamžiku je možné též rozlišovat jeho majetkovou složku (právo disponovat s vynálezem, například rozhodnout o podání přihlášky vynálezu k Úřadu či nikoliv, případně toto právo na jiného převést) a jeho osobnostní složku (být či nebýt uveden jako původce), která je svázaná s osobou původce a již z podstaty věci nepřevoditelná.⁴⁷ Od práva na patent je třeba odlišovat účinky patentu, jehož udělení bylo oznámeno ve Věstníku Úřadu. Dle § 11 ZV majiteli vynálezu od tohoto okamžiku náleží výlučné právo vynález využívat, poskytnout k tomu souhlas jinému, nebo na něj patent převést.

Rozsah ochrany poskytnuté patentem je určen zněním tzv. patentových nároků. Ty mají za cíl definovat předmět ochrany a především podle nich bude rovněž posuzováno, zda došlo či nedošlo k zásahu do práv z patentu vyplývajících. Každý patentový nárok sestává toliko z jediné věty a zároveň je podložen bližším popisem a výkresy, které jsou rovněž součástí patentové listiny a mají za cíl dopomoci výkladu jednotlivých patentových nároků.⁴⁸ Konečně přímé využívání (ve smyslu § 13 ZV) či nepřímé využívání (ve smyslu § 13a ZV) předmětu patentu bez souhlasu majitele patentu je zákonem o vynálezech zakázáno. K zásahu do práv vyplývajících z patentové ochrany naopak nedojde v případě výjimek uvedených v §§ 17 a 18 ZV.

2.1.4 Příklady národních patentů udělených na vynálezy v oblasti zdravotnických prostředků

V databázi patentů a užitných vzorů vedené Úřadem je možné dohledat například následující národní patenty udělené na vynálezy z oblasti zdravotnických prostředků: národní patent č. 306816 společnosti BEZNOSKA, s.r.o., zapsaný do patentového rejstříku názvem

---

⁴⁵ MARESOVA, HAJEK, KREJCAR, STOREK, KUČA, cit. 2, s. 12.

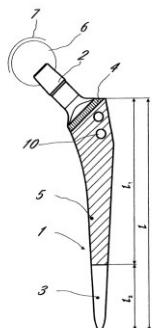
⁴⁶ § 21 a 22 zákona o vynálezech

⁴⁷ HARTVICOVÁ, CHLOUPEK a kol., cit. 36, s. 55-56.

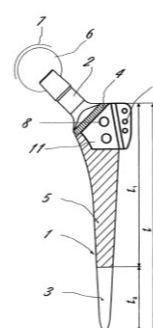
⁴⁸ Tamtéž, s. 93–101.

„Kloubní implantát a způsob jeho výroby“, se zaříděním MPT A61F2/30 (2006.01), A61F2/36 (2006.01) a následujícími výkresy:

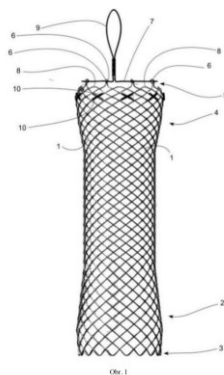
Obr. 1

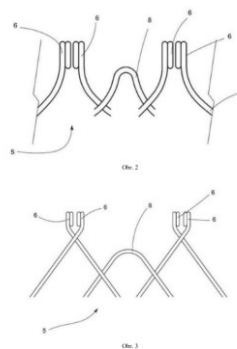
Obr. 2

,⁴⁹

národní patent č. 309799 společnosti ELLA-CS, s.r.o., zapsaný do patentového rejstříku pod názvem „Stent s atraumatickým zakončením, způsob jeho výroby a zařízení k provádění tohoto způsobu“, se zaříděním MPT A61F2/90 (2013.01), A61F2/95 (2013.01) a následujícími výkresy:

Obr. 1

Obr. 2

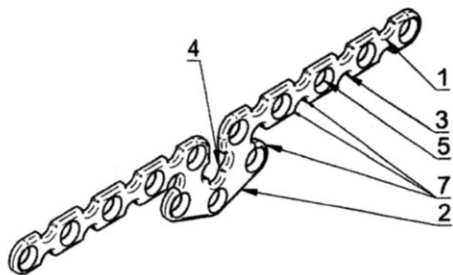
(...)

,⁵⁰ nebo například

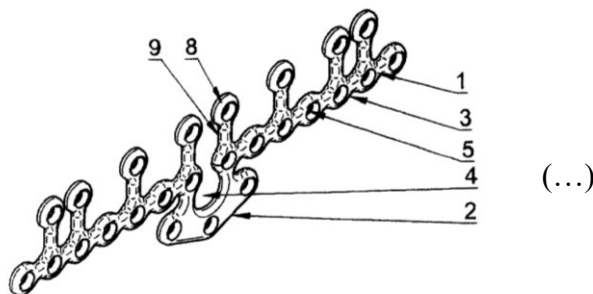
národní patent č. 304435 společnosti MEDIN, a.s. zapsaný do patentového rejstříku pod názvem „Dlaha pánevní“, se zaříděním MPT A61B17/56 (2006.01) a následujícími výkresy:

⁴⁹ Český národní patent č. 35095, datum publikace udělení ve Věstníku 26. července 2017 [online]. [cit. 2024-05-22]. Dostupné z: <https://isdv.upv.gov.cz/webapp!/resdb.vza.frm#>

⁵⁰ Český národní patent č. 309799, datum publikace udělení ve Věstníku 18. října 2023 [online]. [cit. 2024-05-22]. Dostupné z: <https://isdv.upv.gov.cz/webapp!/resdb.vza.frm#>

OBR. 1

OBR. 2

51

2.2 Ochrana prostřednictvím užitého vzoru

Národní úprava užitečných vzorů⁵² se v řadě aspektů podobá výše rozebrané úpravě obsažené v zákoně o vynálezech. Nepochybně z ní v mnohém vychází a přináší jakousi dostupnější a rychlejší alternativu ochrany patentové. V čem se tyto dva instituty naopak liší, je například skutečnost, že užité vzory nejsou upraveny na úrovni evropské ani mezinárodní.⁵³

S ohledem na zmíněné podobnosti obou národních úprav budou následující odstavce zaměřeny především na základní odlišnosti ochrany prostřednictvím užitečných vzorů a patentů.

2.2.1 Definice užitého vzoru a podmínky jeho zápisné způsobilosti

Ačkoliv jak užité vzory, tak patenty představují ochranu určitých technických řešení, vykazují tyto instituty také řadu odlišností, a to zejména požadovanou míru odbornosti tvůrčí činnosti původce potřebnou k vytvoření chráněného technického řešení nebo podmínky pro získání ochrany.⁵⁴

Zcela základní odlišnost je možné naleznout již v samotném předmětu ochrany. Zatímco předmětem ochrany patentu je nutně vynález, užité vzory může chránit i jiná technická řešení. Oba instituty sice poskytují ochranu technickému řešení, které je nové a průmyslově využitelné⁵⁵, hned další odlišnost je ale možné sledovat v třetí hmotněprávní podmínce nastíněné výše. Tou je u užitečných vzorů skutečnost, že technické řešení přesahuje rámec pouhé odborné dovednosti. Tato podmínka představuje jakési kvalitativní rozvolnění podmínky výsledku vynálezecké činnosti

⁵¹ Český národní patent č. 304435, datum publikace udělení ve Věstníku 30. dubna 2014 [online]. [cit. 2024-05-22]. Dostupné z: <https://isdv.upv.gov.cz/webapp/resdb.vza.frm#>

⁵² V zákoně č. 478/1992 Sb., o užitečných vzorech, ve znění pozdějších předpisů („ZUV“ nebo „zákon o užitečných vzorech“).

⁵³ HORÁČEK, ČADA, HAJN, cit. 32, s. 242.

⁵⁴ TELEČ, Ivo a Pavel TŮMA. *Přehled práva duševního vlastnictví*. Brno: Doplněk, 2006. ISBN 80-7239198-4. s. 56

⁵⁵ K požadavku novosti viz výše v kapitole 2.1.1.

kladené na patentovatelné vynálezy.⁵⁶ Otázka přesáhnutí rámce pouhé odborné dovednosti je přitom otázkou objektivní. Při jejím posuzování je zkoumáno, zda dané technické řešení přesahuje dosud známý stav techniky, tedy zda pro odborníka v dané oblasti ze stavu techniky zřejmě nevyplývá.⁵⁷

Nad rámec zákona o vynálezech navíc zákon o užitných vzorech explicitně stanoví, že užitnými vzory není možné chránit způsoby výroby nebo pracovní činnosti.⁵⁸ V samotném řízení o přihlášce průmyslového vzoru probíhá, na rozdíl od řízení o přihlášce vynálezu⁵⁹, pouze tzv. omezený věcný průzkum a podmínky novosti a přesáhnutí rámce pouhé odborné dovednosti se tak případně posoudí až v řízení výmazovém. Shledá-li tedy Úřad naplnění podmínek vytyčených v § 11 odst. 1 ZUV, zapíše užitný vzor do jím vedeného národního rejstříku užitných vzorů („**rejstřík užitných vzorů**“).

Velmi zajímavým institutem zákona o užitných vzorech⁶⁰ je dle mého názoru institut tzv. odbočení. Tento institut nabízí přihlašovatelí vynálezu možnost se po podání přihlášky rozhodnout „odbočit“ z této na přihlášku užitného vzoru pro též (nebo zúžené) technické řešení, a to bez ztráty práva přednosti. Což může být v praxi velmi praktická volba pro přihlašovatele, který v průběhu procesu usilování o patentovou ochranu dospěje k závěru, že je pro jeho technické řešení ochrana prostřednictvím užitného vzoru z jakéhokoliv důvodu výhodnější, nebo s ohledem na přísné podmínky pro získání patentové ochrany dosažitelnější⁶¹.

2.2.2 Zatřídění

Rovněž užitné vzory je třeba zatřídít. Toto zatřídění bude následně taktéž uvedeno v rejstříku užitných vzorů.⁶² K zatřídění užitných vzorů se stejně jako u předmětů přihlášek vynálezů užije Mezinárodního patentového třídění (MPT).

---

⁵⁶ TELEČ, TŮMA, cit. 54, s. 56.

⁵⁷ HORÁČEK, ČADA, HAJN, cit. 32, s. 244.

⁵⁸ § 3 písm. c) zákona o užitných vzorech

⁵⁹ Přihláška vynálezu musí být pro účely udělení patentu podrobena nejdříve předběžnému průzkumu dle § 30 ZV a na základě pozdější žádosti oprávněné osoby též úplnému průzkumu dle § 33 ZV. Teprve na základě kladného výstupu obou těchto výstupů a naplnění formálních podmínek řízení o přihlášce Úřad rozhodne o udělení patentu. Celý proces je tak s ohledem na jeho zákonné podmínky a lhůty značně složitější a časově náročnější.

⁶⁰ (rovněž svědčící o značné provázanosti patentů a užitných vzorů)

⁶¹ HORÁČEK, ČADA, HAJN, cit. 32, s. 244.

⁶² § 20 odst. 2 písm. j) zákona o užitných vzorech

2.2.3 Doba ochrany a účinky užitného vzoru

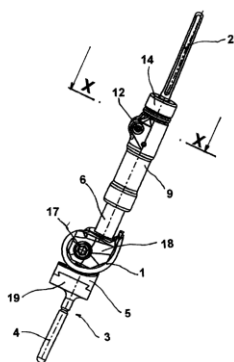
Doba platnosti zápisu užitného vzoru činí čtyři roky ode dne podání přihlášky daného užitného vzoru. Tuto dobu je následně možné dvakrát prodloužit, vždy na další tři roky. Maximální možná doba ochrany tak na rozdíl od patentů činí pouze 10 let.⁶³

Právo na ochranu užitným vzorem svědčí v souladu s § 6 odst. 1 ZUV původci užitného vzoru, případně jeho právnímu nástupci. Účinky zapsaného užitného vzoru obsahově odpovídají účinkům uděleného patentu, rozdíl je tedy především v nejdelší možné době ochrany a poněkud slabší povaze užitného vzoru vyplývající z omezeného věcného průzkumu a s tím souvisejícího možného výmazu.⁶⁴

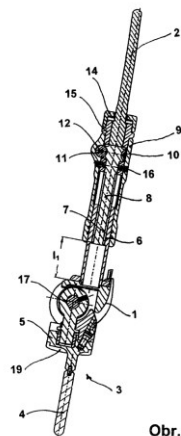
2.2.4 Příklady užitných vzorů zapsaných pro technická řešení z oblasti zdravotnických prostředků

Jak již bylo uvedeno výše, předmět ochrany patentu a užitného vzoru bude velmi často podobný, ne-li totožný. Vzájemnou blízkost institutů je možné ilustrovat také na následujících příkladech užitných vzorů týchž přihlašovatelů:

užitný vzor č. 27780 společnosti BEZNOSKA, s.r.o., zapsaný do rejstříku užitných vzorů pod názvem „Totální endoprotéza kolenního kloubu“, se zaříděním MPT A61F2/38 (2006.01) a následujícími výkresy:

Obr. 1

Obr. 2

(...)

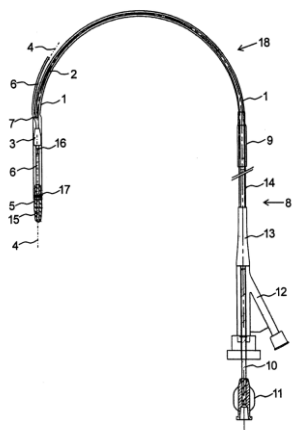
,65

⁶³ § 15 zákona o užitných vzorech

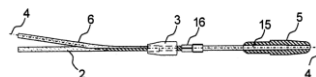
⁶⁴ HORÁČEK, ČADA, HAJN, cit. 32, s. 250.

⁶⁵ Český národní užitný vzor č. 27780, datum zápisu 2. února 2015 [online]. [cit. 2024-05-24]. Dostupné z: <https://isdv.upv.gov.cz/webapp/!resdb.vza.frm#>

užitný vzor č. 31445 společnosti ELLA-CS, s.r.o., zapsaný do rejstříku užitných vzorů pod názvem „Zavaděč stentů, se zkráceným vodícím drátem“, se zaříděním MPT A61F2/95 (2013.01), A61F2/07 (2013.01) a následujícími výkresy:

obr. 1

obr. 2

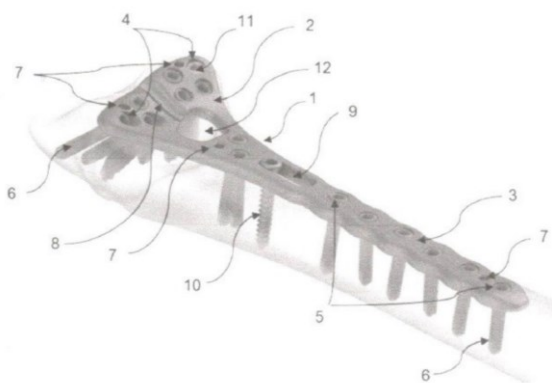

obr. 3

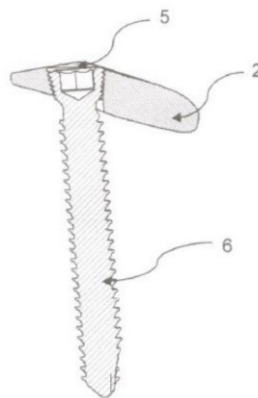
Konec dokumentu

,⁶⁶ nebo například

užitný vzor č. 36506 společnosti MEDIN, a.s., zapsaný do rejstříku užitných vzorů pod názvem „Úhlově stabilní dlahy radiální distální volární“, se zaříděním MPT A61F5/01 (2006.01) a následujícími výkresy:

Obr. 1

Obr. 2

(...)

⁶⁷

⁶⁶ Český národní užitný vzor č. 31445, datum zápisu 6. února 2018 [online]. [cit. 2024-05-24]. Dostupné z: <https://isdv.upv.gov.cz/webapp/!resdb.vza.frm#>

⁶⁷ Český národní užitný vzor č. 36506, datum zápisu 27. října 2022 [online]. [cit. 2024-05-24]. Dostupné z: <https://isdv.upv.gov.cz/webapp/!resdb.vza.frm#>

2.3 Ochrana prostřednictvím národní ochranné známky

Stejně jako u vynálezů, i u ochranných známek existuje možnost získání ochrany na více úrovních. Nabízí se konkrétně ochrana prostřednictvím národní ochranné známky v České republice, ochrana prostřednictvím zahraničních národních ochranných známek zapsaných na základě přihlášky podané přímo u příslušného národního úřadu, dále je možné využít institutu mezinárodní ochranné známky s designací pro kterýkoliv smluvní stát Madridské dohody a/nebo Madridského protokolu⁶⁸, případně ochranné známky Evropské unie, o které bude pojednáno dále v kapitole 3.1.

2.3.1 Definice ochranné známky a podmínky její zápisné způsobilosti

Pozitivní vymezení pojmu ochranná známka můžeme v současné době nalézt v § 1a zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů („**ZOZ**“ nebo „**zákon o ochranných známkách**“). Podle tohoto ustanovení může být ochrannou známkou za podmínek stanovených zákonem o ochranných známkách jakékoliv označení (například slovo, barva či tvar výrobku), které je způsobilé od sebe odlišit výrobky nebo služby jednoho subjektu od výrobků nebo služeb jiného, a které je způsobilé být vyjádřeno v rejstříku ochranných známek tak, aby bylo příslušným orgánům a veřejnosti umožněno jasně a přesně určit předmět ochrany.⁶⁹

V první z výše uvedených podmínek je vyjádřena základní funkce ochranné známky, kterou je podle ustálené judikatury Soudního dvora, garantovat spotřebiteli nebo konečnému uživateli identitu původu výrobků nebo služeb, pro které je daná ochranná známka zapsána, a to tím, že mu umožní bez možnosti záměny odlišit dané výrobky nebo služby od jiných odlišného původu⁷⁰. Z této podmínky je rovněž patrná, pro ochranné známky charakteristická, úzká vazba na výrobky a služby, pro které jsou zapsány.

Negativní vymezení pojmu ochranná známka můžeme pak nalézt v ustanoveních § 4 a 7 zákona o ochranných známkách. Hovoříme zde o tzv. absolutních a relativních důvodech zápisné nezpůsobilosti. Zatímco k absolutním důvodům Úřad přihlíží z úřední povinnosti⁷¹,

---

⁶⁸ HORÁČEK, ČADA, HAJN, cit. 32, s. 54.

⁶⁹ Novelou zákona o ochranných známkách (zákon č. 286/2018 Sb.) byl ve světle Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2436 ze dne 16. prosince 2015, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách, zmírněn dřívější požadavek grafické znázornitelnosti a definitivně tak byl potvrzen kladný postoj k zápisné způsobilosti netradičních ochranných známek do té doby dovozovaný toliko z rozhodovací praxe.

⁷⁰ Viz například Rozsudek Soudního dvora ze dne 29. září 1998 ve věci C-39/97, *Canon*, § 28

⁷¹ Na základě absolutních důvodů mohou také třetí osoby podávat připomínky dle § 24 ZOZ, ke kterým Úřad případně přihlédně při rozhodování o zápisu ochranné známky.

k relativním důvodům toliko na základě námitek podaných Úřadu osobou, které svědčí některé z práv dle § 7 zákona o ochranných známkách („**námítky**“).⁷²

Mezi taxativně vymezené absolutní důvody, pro které nebude označení způsobilé zápisu do rejstříku ochranných známek vedeného Úřadem („**rejstřík**“) patří podle § 4 ZOZ například to, že označení nesplňuje výše uvedené podmínky představující pozitivní vymezení ochranné známky, skutečnost, že označení postrádá rozlišovací způsobilost nebo že je v rozporu s veřejným pořádkem a/nebo dobrými mravy.⁷³ Shledá-li Úřad, že přihláška ochranné známky splňuje formální náležitosti dle § 19 a 19a ZOZ, a přihlašované označení není nezpůsobilé zápisu pro některý z absolutních důvodů dle § 4 ZOZ, zveřejní přihlášku ochranné známky v jím vedeném věstníku („**Věstník**“).⁷⁴

Do tří měsíců od zveřejnění přihlášky mohou oprávněné osoby dle § 7 ZOZ u Úřadu uplatňovat námítky proti zápisu této ochranné známky do rejstříku z důvodů tam uvedených. Námitkové důvody jsou, stejně jako výše uvedené absolutní důvody zápisné nezpůsobilosti, vymezeny v zákoně o ochranných známkách taxativně. Námítky proti zápisu ochranné známky může podle zákona o ochranných známkách podat například vlastník starší ochranné známky ve smyslu § 3 ZOZ, jestliže z důvodu shodnosti či podobnosti této s přihlašovaným označením a shodnosti nebo podobnosti výrobků nebo služeb, na které se starší ochranná známka a přihláška vztahují, existuje pravděpodobnost záměny (včetně pravděpodobnosti asociace) na straně veřejnosti.⁷⁵ Pokud nedojde k zamítnutí přihlášky ochranné známky ani na základě podaných námitek a vyhovuje-li přihláška ostatním požadavkům zákona o ochranných známkách, Úřad v souladu s § 28 ZOZ přihlašovanou ochrannou známkou zapíše do rejstříku.

2.3.2 Třídy výrobků a služeb

Přihláška ochranné známky musí rovněž dle 19 ZOZ obsahovat seznam výrobků a služeb pro které má být dané označení zapsáno. Relevantní výrobky a služby je třeba zatřídit dle systému mezinárodního třídění výrobků a služeb vymezeného na základě Niceské dohody⁷⁶ („**Niceské**

---

⁷² KOUKAL, MYŠKA, PULLMANNOVÁ, VOJTÍŠKOVÁ, ZIBNER, cit. 18, [Práva na označení], bod 18. [cit. 2024-05-12].

⁷³ Vzhledem k tomu, že překážky zápisné způsobilosti v § 4 zákona o ochranných známkách jsou v podstatě shodné s překážkami zápisné způsobilosti ochranné známky evropské unie obsaženými v článku 7 EUTMR, budou příklady naplnění těchto důvodů uvedeny na některých případech z rozhodovací praxe EUIPO a SDEU dále v kapitole 3.1.

⁷⁴ § 21–23 zákona o ochranných známkách

⁷⁵ § 7 odst. 1 písm. b) zákona o ochranných známkách

⁷⁶ Niceská dohoda o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek ze dne 15. června 1957, revidovaná ve Stockholmu dne 14. července 1967 a v Ženevě dne 13. května 1977, uveřejněná pod č. 118/1979 Sb., ve znění vyhlášky č. 77/1985 Sb.

třídění“). Niceské třídění sestává celkem ze 45 tříd, přičemž prvních 34 tříd obsahuje výrobky, zbylých 11 tříd služby. Pro přihlašovatele ochranné známky týkající se zdravotnického prostředku budou s největší pravděpodobností relevantní zejména následující třídy Niceského třídění a v nich zahrnuté výrobky a služby: třída 5 (zahrnující např. hygienické přípravky pro zdravotnické účely, náplasti nebo obvazové materiály), třída 9 (zahrnující např. přístroje a nástroje pro vážení, měření, signalizaci, detekci, testování, inspekci, záchranu a výuku), třída 10 (zahrnující např. umělé končetiny, oční a zubní protézy nebo ortopedické potřeby), třída 41 (zahrnující např. vzdělávání a školení) nebo třída 42 (zahrnující např. vědecké a technické služby a související výzkum a projektování).⁷⁷

2.3.3 Doba ochrany a účinky ochranné známky

Doba platnosti zápisu ochranné známky činí 10 let ode dne podání přihlášky. Zápis je možné na základě žádosti vlastníka ochranné známky obnovit, a to opět na dobu dalších 10 let. Prodlužování platnosti zápisu není zákonem omezeno a vlastníkovi ochranné známky tak může, na rozdíl od některých jiných forem ochrany předmětů průmyslového vlastnictví, ochrana svědčit libovolně dlouho.⁷⁸

Účinky práv k ochranné známce však nastávají až ode dne zápisu ochranné známky do rejstříku. Od tohoto okamžiku vzniká vlastníkovi zejména výlučné subjektivní právo svoji ochrannou známku užívat ve spojení s výrobky a službami, pro které je zapsána, a jiné osoby z toho vyloučit.⁷⁹

2.3.4 Druhy ochranných známek

Zdravotnické prostředky, respektive s nimi související nehmotné statky, mohou být chráněny různými druhy ochranných známek, případně jejich kombinací. Ochrannou známku může tvořit například název zdravotnického prostředku, jeho grafické zpracování užívané na zdravotnickém prostředku nebo jeho obalu, samotný tvar zdravotnického prostředku a další.⁸⁰

Jednotlivé druhy ochranných známek a způsob jejich vyjádření vymezuje zákon o ochranných známkách v příloze č. 1 („příloha“). Příloha v demonstrativním výčtu uvádí například slovní, obrazovou, prostorovou nebo poziční ochrannou známku, jakož i další druhy

---

⁷⁷ Tamtéž.

⁷⁸ § 29 zákona o ochranných známkách

⁷⁹ HORÁČEK, ČADA, HAJN, cit. 32, s. 41.

⁸⁰ CORREA, Carlos a HILTY, Reto. *Access to Medicines and Vaccines* [online]. Switzerland: Springer International Publishing, 2021 [cit. 2024-05-12]. Dostupné z: <https://library.oapen.org/handle/20.500.12657/51469>. ISBN 9783030831134.

ochranných známek, jejichž povaha připouští, aby byly reprodukovány v rejstříku v souladu s požadavky zákona o ochranných známkách. Slovní ochranná známka může být dle přílohy tvořena písmeny, číslicemi a dalšími obvyklými typografickými znaky, a to s obvyklým písmem a bez grafických prvků. Slovní ochranná známka poskytující kvalitní ochranu bude mít zpravidla vztah ke svému vlastníkovi a jeho předmětu činnosti, bude originální, stručná, snadno vyslovitelná a bude mít dostatečnou rozlišovací způsobilost ve vztahu k chráněným výrobkům a službám.⁸¹ Jako příklad slovní ochranné známky související se zdravotnickým prostředkem je možné uvést národní slovní ochrannou známku č. 360483 „HEMAGEL“ společnosti VH Pharma a.s. zapsanou do rejstříku pro výrobky ve výše uvedených třídách 5 a 9.⁸²

Obrazová ochranná známka může být dle přílohy tvořena čistě obrazovými prvky nebo kombinací slovních a obrazových prvků. V případě zdravotnických prostředků je možné odkázat na národní kombinovanou ochrannou známku č. 338776 **FIXAtape** společnosti ALFA VITA, s.r.o., zapsanou do rejstříku pro výrobky a služby ve třídách 5 a 35.⁸³

Prostorová ochranná známka může dle přílohy znázorňovat tvar samotného výrobku, případně jeho obalu. V této souvislosti je možné odkázat na již zaniklou⁸⁴ národní prostorovou

ochrannou známku č. 189434 společnosti Glaxo Group Limited zapsanou do rejstříku pro výrobky ve třídě 5.⁸⁵

Poziční ochranná známka pak dle přílohy chrání způsob, kterým je ochranná známka na výrobku umístěna nebo jakým je k tomuto připevněna. Poziční ochranné známky nejsou tak časté jako výše uvedené druhy ochranných známek a příklad tak bude demonstrován na ochranné známce EU v kapitole 3.1. Dále je možné se setkat například s barevnou ochrannou známkou,

---

⁸¹ HORÁČEK, ČADA, HAJN, cit. 32, s. 2–3.

⁸² Česká národní slovní ochranná známka č. zápisu 360483, zapsaná do rejstříku dne 7. června 2017 [online]. [cit. 2024-05-12]. Dostupné z: <https://isdv.upv.gov.cz/webapp!/resdb.oza.frm>

⁸³ Česká národní kombinovaná ochranná známka č. zápisu 338776, zapsaná do rejstříku dne 18. června 2014 [online]. [cit. 2024-05-12]. Dostupné z: <https://isdv.upv.gov.cz/webapp!/resdb.oza.frm>

⁸⁴ Ochranná známka zanikla po neobnovení platnosti zápisu jejím vlastníkem.

⁸⁵ Česká národní prostorová ochranná známka č. zápisu 189434, zapsaná do rejstříku dle 29. dubna 1996 [online]. [cit. 2024-05-12]. Dostupné z: <https://isdv.upv.gov.cz/webapp!/resdb.oza.frm>

multimediální ochrannou známkou a dalšími.⁸⁶ Jak již bylo uvedeno, výčet obsažený v příloze je demonstrativní a za předpokladu naplnění zákonných požadavků mohou existovat i jiné druhy ochranných známek.

2.4 Ochrana prostřednictvím průmyslového vzoru

Rovněž u průmyslových vzorů se nabízí hned několik variant ochrany, a to včetně ochrany prostřednictvím národního zapsaného průmyslového vzoru, prostřednictvím jeho ekvivalentu u zahraničních národních úřadů, případně prostřednictvím zapsaného nebo nezapsaného (průmyslového) vzoru.⁸⁷ Následující odstavce budou věnovány ochraně poskytované národním průmyslovým vzorem. Ochrana prostřednictvím zapsaného nebo nezapsaného (průmyslového) vzoru pak bude věnována kapitola 3.3 níže.

2.4.1 Definice průmyslového vzoru a podmínky jeho zápisné způsobilosti

Jak bylo již uvedeno, právo k průmyslovému vzoru můžeme, na rozdíl od výše rozebraných práv k ochranné známce, řadit do skupiny průmyslových práv k výsledkům tvůrčí činnosti. Toto právo se od ostatních v této skupině však poněkud liší, a to zejména samotným předmětem ochrany. Zatímco u práv k výsledkům technické tvůrčí činnosti (práva k vynálezu nebo užitému vzoru) jsou předmětem ochrany technická řešení, průmyslovým vzorem je dle § 2 zákona o ochraně průmyslových vzorů⁸⁸ „*vzhled výrobku nebo jeho části, spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálů výrobku samotného, nebo jeho zdobení*“.⁸⁹ V tomto ohledu má naopak průmyslový vzor poměrně blízko k již zmíněné prostorové ochranné známce. Odlišnosti mezi těmito dvěma instituty budou ilustrovány dále.

Základními hmotněprávními podmínkami zápisné způsobilosti průmyslového vzoru do rejstříku průmyslových vzorů vedeného Úřadem („**rejstřík průmyslových vzorů**“) jsou, vedle výše uvedeného požadavku na samotný předmět ochrany, dle § 3 odst. 1 ZOPV rovněž jeho novost a individuální povaha. Novostí rozumíme skutečnost, že před podáním přihlášky nebo před vznikem práva přednosti nebyl veřejnosti zpřístupněn⁹⁰ shodný průmyslový vzor, a to jakýkoli včetně nezapsaných. Průmyslové vzory budou dle § 4 ZOPV shodné, pokud se jejich znaky liší

---

⁸⁷ KOUKAL, MYŠKA, PULLMANNOVÁ, VOJTÍŠKOVÁ, ZIBNER, cit. 18, [Ochrana designu], bod 3. [cit. 2024-05-14]

⁸⁸ Zákon č. 207/2000 Sb. o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů („ZOPV“ nebo „zákon o ochraně průmyslových vzorů“).

⁸⁹ TELEČ, TŮMA, cit. 54, s. 57.

⁹⁰ Ve smyslu § 6 zákona o ochraně průmyslových vzorů.

jen nepodstatně. Individuální povaha se pak posuzuje dle celkového dojmu, kterým daný průmyslový vzor působí na tzv. informovaného uživatele s přihlédnutím k míře volnosti, kterou měl původce při jeho vytváření.⁹¹ Koncept posuzování optikou fiktivní osoby (informovaného uživatele) je v principu ekvivalentem průměrného spotřebitele, s kterým pracuje známkové právo, nebo například odborníka, pokud jde o právní úpravu užitných vzorů a patentů. Jednotlivé koncepty je však třeba od sebe zásadně odlišovat. U informovaného uživatele se předpokládá určitá míra povědomí, pokud jde o vzhled doposud známých výrobků.⁹² Tato míra je přitom vyšší, než se očekává od běžného spotřebitele⁹³, a přestože informovaný uživatel nehledá rozdíly v detailech, může si povšimnout odlišností, které by běžný spotřebitel nezpozoroval.⁹⁴ Výše uvedené bude v konečném důsledku znamenat to, že i relativně malý rozdíl ve vzhledu staršího a přihlašovaného průmyslového vzoru, který ale u informovaného uživatele vyvolá odlišný celkový dojem, může stačit k tomu, aby byla podmínka individuální povahy přihlašovaného průmyslového vzoru naplněna.⁹⁵ V tomto ohledu je tak dle mého názoru ochrana poskytovaná právy k průmyslovému vzoru do jisté míry slabší než ochrana poskytovaná právy k ochranné známce, to ovšem na rozdíl od pozice obou institutů vyplývající z jejich vztahu k výrobkům (a službám), pro které jsou zapsány. Rozsah ochrany vyplývající z práv k průmyslovému vzoru je totiž dle zákona o ochraně průmyslových vzorů dán toliko jeho vyobrazením tak, jak je zapsán v rejstříku průmyslových vzorů⁹⁶, a to bez ohledu na určení výrobku, v němž je ztělesněn nebo na němž je aplikován, a jeho zatřídění, které nemají na rozsah ochrany vliv (k tomu blíže viz 2.4.2 a 2.5.4).

V případě průmyslového vzoru aplikovaného na výrobku, který je součástí složeného výrobku, nebo průmyslového vzoru v takovém výrobku ztělesněného, se pro účely naplnění

---

⁹¹ HORÁČEK, ČADA, HAJN, cit. 32, s. 264–271.

⁹² Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, vydaného dne 21. července 2000 pod č. 207/2000 Sb. v částce 64/2000 Sb. dne 21. 7. 2000 („**Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 207/2000 Sb.**“).

⁹³ Z rozsudku Tribunálu (pátého senátu) ze dne 18. března 2010, ve věci *T-9/07, Grupo Promer Mon Graphic, SA proti Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (OHIM)*, vyplývá, že je tato míra rovněž vyšší než ta, která se očekává od průměrného spotřebitele ve smyslu známkoprávní úpravy.

⁹⁴ TELEČ, Ivo. *Pojmové znaky duševního vlastnictví*. Praha: C.H. Beck, 2012, ix, 153 s. ISBN 978-80-7400-425-4. s. 62.

⁹⁵ Jak vyplývá například z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. dubna 2017, č. j. *23 Cdo 116/2017*, ve kterém se Nejvyšší soud ztotožnil s názorem odvolacího soudu, že otvory ve tvaru srdíček na horní části výrobku (tj. obuvi), resp. průmyslového vzoru, žalované jsou ve srovnání s otvory ve tvaru koleček na výrobku žalobkyně, společnosti Crocs, Inc., s to u informovaného uživatele vyvolat odlišný celkový dojem daného průmyslového vzoru.

⁹⁶ (s výjimkou znaků předurčených technickou funkcí průmyslového vzoru, nebo a znaků propojení, které vyžadují přesnou reprodukci) § 10 odst. 1 zákona o ochraně průmyslových vzorů

podmínek novosti a individuální povahy dále posuzuje, zda je součástka i po zapojení do složeného výrobku při běžném užívání viditelná a zda samotné viditelné znaky součástky splňují podmínku novosti a individuální povahy.⁹⁷ Při posuzování zápisné způsobilosti průmyslových vzorů se naopak dle § 7 ZOPV nepřihlíží k vzhledovým znakům, které vyplývají z technické funkce průmyslového vzoru, nebo k vzhledovým znakům vzájemného propojení dvou výrobků, které musí být reprodukovány v přesném tvaru a velikosti, aby nebylo dotčeno naplňování funkce obou výrobků.

I přes naplnění všech výše uvedených podmínek do rejstříku průmyslových vzorů naopak nebude dle § 8 ZOPV zapsán průmyslový vzor, který odporuje zásadám veřejného pořádku nebo dobrým mravům, a taktéž ani průmyslový vzor shodný se zapsaným průmyslovým vzorem s dřívějším právem přednosti dle § 9 ZOPV.

Za předpokladu vyhovění všem výše uvedeným pozitivním podmínkám zápisné způsobilosti, vyhnutí se jejím překážkám⁹⁸, jakož i vyhovění veškerým formálním požadavkům v rámci řízení o přihlášce průmyslového vzoru, zapíše Úřad průmyslový vzor do jím vedeného rejstříku průmyslových vzorů a vydá o v tom v souladu s § 38 odst. 1 ZOPV osvědčení.

2.4.2 Určení výrobku a zařazení průmyslových vzorů

Vedle dalších zákonných náležitostí jako jsou například vyobrazení nebo název přihlašovaného průmyslového vzoru musí přihláška rovněž obsahovat určení výrobku, v němž je průmyslový vzor ztělesněn nebo na němž je aplikován. Výrobek je přitom zařazen podle Locarnského třídění⁹⁹ do příslušné třídy a podtřídy. Locarnské třídění sestává z 32 tříd výrobků dále dělených na podtřídy dle typů výrobků nebo jejich částí. Pro účely průmyslových vzorů ztělesněných v nebo aplikovaných na zdravotnických prostředcích mohou být relevantní zejména: třída 02, podtřída 04 (obuv, ponožky a punčochy), třída 09, podtřída 05 (pytle, sáčky, tuby a kapsle), třída 24, podtřída 04 (materiály na ošetřování ran a pro pečovatelskou a lékařskou péči) nebo třída 28, podtřída 01 (farmaceutické výrobky). V případě tzv. hromadných přihlášek průmyslových vzorů (pro více průmyslových vzorů najednou) musí výrobky, ve kterých jsou tyto průmyslové vzory ztělesněny nebo na nichž jsou aplikovány, patřit¹⁰⁰ do jedné třídy Locarnského

---

⁹⁷ § 3 odst. 2 zákona o ochraně průmyslových vzorů

⁹⁸ Česká právní úprava stojí na principu tzv. plného věcného průzkumu zápisné způsobilosti v souladu s podmínkami v § 37 ZOPV, a to například oproti úpravě unijní. K tomu více níže v kapitole 3.3 této práce.

⁹⁹ Locarnská dohoda o zřízení mezinárodního třídění průmyslových vzorů a modelů, podepsaná v Locarnu 8. října 1968, uveřejněná pod č. 28/1981 ve znění vyhlášky č. 85/1985 („Locarnské třídění“).

¹⁰⁰ až na výjimky v podobě průmyslových vzorů spočívajících ve zdobení

třídění. Zatřídění průmyslového vzoru jeho přihlašovatelem v přihlášce přitom nemusí být konečné. Chybné nebo zcela absentující zatřídění bude opraveno nebo doplněno přímo pracovníkem Úřadu pověřeným zatřídováním.¹⁰¹ Jak bylo uvedeno výše, zákon o ochraně průmyslových vzorů navíc explicitně stanoví, že určení výrobku a jeho zatřídění nemá vliv na rozsah ochrany vyplývající z průmyslového vzoru jako takového, což také vyplývá z ustálené judikatury Soudního dvora ve vztahu k zapsanému (průmyslovému) vzoru, dle které zapsaný (průmyslový) vzor uděluje svému majiteli výlučné právo tento užívat na všech druzích výrobků, a nikoli pouze na výrobku uvedeném v přihlášce¹⁰². V tomto ohledu se tak vztah průmyslových vzorů k výrobkům, pro které jsou zapsány, zásadně liší od vztahu ochranných známek, jak ostatně rovněž plyne z rozdílných účelů těchto dvou institutů (k tomu také 2.5.4). Cílem průmyslového vzoru totiž, na rozdíl od ochranné známky, není primárně identifikace původu a kvality výrobku, ale jde především o ochranu samotného originálního vnějšího vzhledu výrobku.¹⁰³ Ochrana vyplývající z průmyslového vzoru není omezená na konkrétní výrobky a služby a je tak teoreticky možné s úspěchem napadnout ztělesnění chráněného průmyslového vzoru v jakémkoliv výrobku jiné osoby.

2.4.3 Doba ochrany, právo k průmyslovému vzoru a účinky zapsaného průmyslového vzoru

Zapsaný průmyslový vzor je chráněn po dobu pěti let od okamžiku podání jeho přihlášky. Tato doba může být obdobně jako u ochranné známky opakovaně obnovena, a to však pouze do uplynutí maximální celkové doby ochrany 25 let.¹⁰⁴ Právo k průmyslovému vzoru náleží původci průmyslového vzoru, jeho právnímu nástupci, případně spolupůvodci v rozsahu jeho podílu. Tyto osoby jsou následně oprávněny podat přihlášku průmyslového vzoru, pokud před podáním přihlášky nedojde k přechodu nebo převodu tohoto práva. Účinky ochrany zapsaného průmyslového vzoru nastávají již ode dne podání přihlášky průmyslového vzoru a po dobu jejich trvání svědčí vlastníkově výlučné právo průmyslový vzor užívat, k takovému užívání udělit souhlas

---

¹⁰¹ Úřad průmyslového vlastnictví. *Praktická pomůcka pro řízení před úřadem*. [online]. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2021. [Část E], s. 25–26 [cit. 2024-05-20]. Dostupné z: <https://upv.gov.cz/informacni-zdroje/prakticka-pomucka-pro-rizeni-pred-uradem>.

¹⁰² Viz například Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. září 2017, ve spojených věcech *C-361/15 P & C-405/15 P, Shower drains*, § 93.

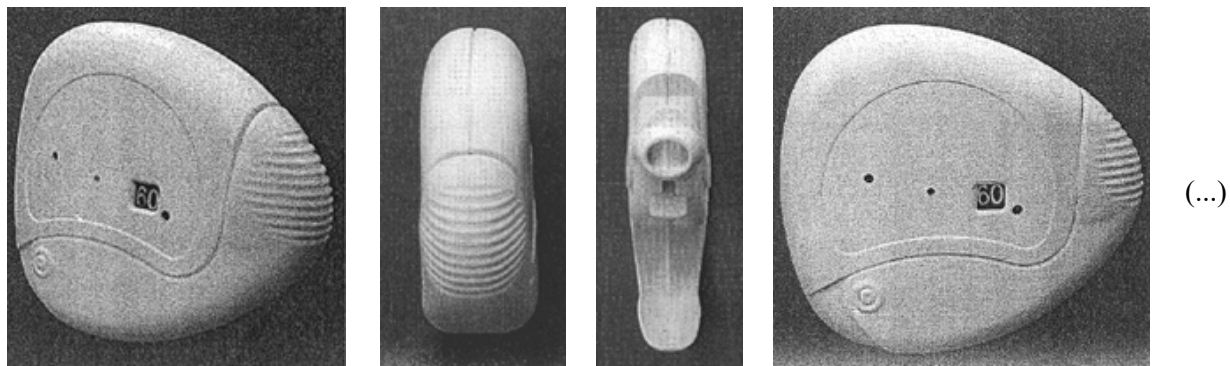
¹⁰³ HORÁČEK, ČADA, HAJN, cit. 32, s. 262.

¹⁰⁴ § 11 odst. 1 a 2 zákona o ochraně průmyslových vzorů

třetím osobám, své právo na ně převést, nebo naopak třetí osoby z tohoto užívání bez jeho souhlasu vyloučit.¹⁰⁵

2.4.4 Příklady průmyslových vzorů ztělesněných ve zdravotnických prostředcích nebo na ně aplikovaných

Typickým příkladem ochrany vnějšího vzhledu zdravotnického prostředku může být národní průmyslový vzor č. 32343 společnosti PFIZER LIMITED zapsaný do rejstříku průmyslových vzorů pod názvem „Inhalátor“, zatříděný ve třídě 24 a podtřídě 04 Locarnského třídění s následujícím grafickým znázorněním:

,¹⁰⁶

národní průmyslový vzor č. 35416 společnosti ELLA-CS zapsaný do rejstříku průmyslových vzorů pod názvem „Tracheální stent“, zatříděný ve třídě 24 a podtřídě 04 Locarnského třídění s následujícím grafickým znázorněním:

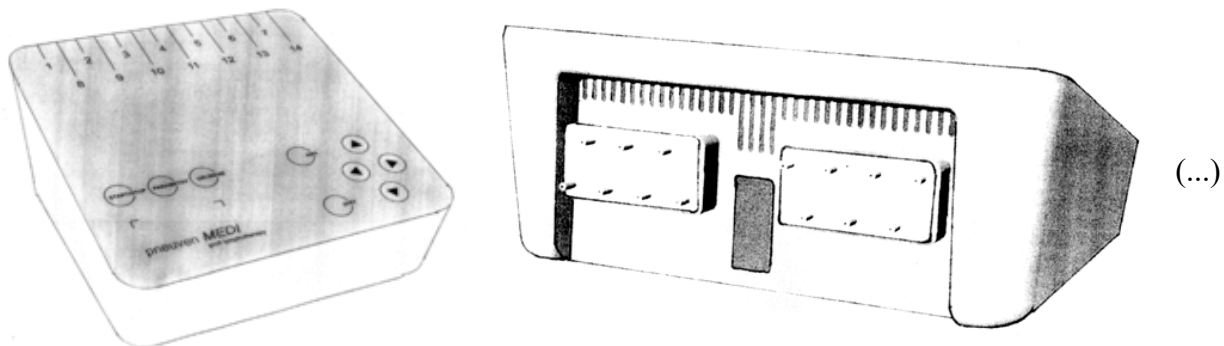
; ¹⁰⁷ nebo

¹⁰⁵ § 12, 13 a 19 zákona o ochraně průmyslových vzorů

¹⁰⁶ Český národní průmyslový vzor č. zápisu 32343, zapsaný dne 21. září 2004 do rejstříku průmyslových vzorů [online]. [cit. 2024-05-20]. Dostupné z: <https://isdv.upv.gov.cz/webapp!/resdb.vza.frm#>

¹⁰⁷ Český národní průmyslový vzor č. zápisu 35416, zapsaný dne 31. října 2012 do rejstříku průmyslových vzorů [online]. [cit. 2024-05-20]. Dostupné z: <https://isdv.upv.gov.cz/webapp!/resdb.vza.frm#>

národní průmyslový vzor č. 35095 společnosti EKOVUK MEDI, s.r.o., zapsaný do rejstříku průmyslových vzorů pod názvem „Přístroj pro lymfoterapii“, zatříděný ve třídě 24 a podtřídě 01 Locarnského třídění s následujícím grafickým znázorněním:

108

2.5 Srovnání ochrany poskytované národní právní úpravou

2.5.1 Patent a užitný vzor

Vzájemné rozdíly mezi patenty a užitnými vzory byly nastíněny již výše v kapitole 2.2, následující odstavce budou tedy zaměřeny spíše na srovnání výhod a nevýhod vyplývajících z jejich hlavních odlišností. S ohledem na též účel obou institutů představuje užitný vzor jakousi rychlejší, levnější, ale zároveň v jistých ohledech poněkud slabší alternativu ochrany technických řešení prostřednictvím patentu. Jak již zaznělo, stěžejní rozdíl mezi těmito instituty nalezneme již v jedné ze základních hmotněprávních podmínek pro získání ochrany, a to konkrétně kvalitativní rozdíl v požadované úrovni odborné tvůrčí činnosti původce. Zatímco technické řešení chráněné patentem (vynález) musí být výsledkem vynálezecké činnosti, pro ochranu užitným vzorem postačí, pokud technické řešení přesahuje rámec pouhé odborné dovednosti. Toto kritérium společně s kritériem novosti navíc není v řízení o přihlášce užitného vzoru podrobena průzkumu. To bude mít v praxi několik důsledků. Jednak registrační princip ovládající řízení o přihlášce užitného vzoru znamená výrazně rychlejší možnost získání ochrany, dále pak to, že může být v konečném důsledku zapsán užitný vzor nesplňující nepřezkoumávané podmínky, který pak může podlehnout návrhu na jeho výmaz z rejstříku užitných vzorů. Užitný vzor nebude představovat tak spolehlivou ochranu jako patent a pozice jeho majitele může být v tomto ohledu tedy značně nejistá.

¹⁰⁸ Český národní průmyslový vzor č. zápisu 35095, zapsaný dne 12. května 2011 do rejstříku průmyslových vzorů [online]. [cit. 2024-05-20]. Dostupné z: <https://isdv.upv.gov.cz/webapp/resdb.vza.frm#>

Na druhou stranu je třeba vzít v potaz, že získání a udržování patentu je výrazně finančně náročnější, a to především s ohledem na veškeré správní poplatky spojené se získáním ochrany, udržovací poplatky nebo náklady na právní služby a další. Maximální doba platnosti pak činí u patentů za předpokladu každoročního placení udržovacích poplatků 20 let, zatímco u užitných vzorů za předpokladu dvojího prodloužení nejvýše 10 let od podání přihlášky.

Pokud jde o kolize, starší právo z patentu s účinky na území České republiky bude dle § 17 odst. 1 písm. b) ZUV důvodem k výmazu zapsaného užitného vzoru z rejstříku. Starší právo z užitného vzoru naopak bude překážkou patentovatelnosti a bude mít za následek zamítnutí přihlášky vynálezu podle § 34 odst. 1 ZV nebo případně zrušení uděleného patentu podle § 23 odst. 1 písm. a) ZV.

Z výše uvedeného je zřejmé, že instituty se svou povahou a zamýšleným účelem v podstatě neliší, jak ostatně taky plyne už ze samotné existence institutu odbočení, který nabízí možnost „odbočit“ z přihlášky jedné formy ochrany na přihlášku druhé¹⁰⁹. I zde je však možná varianta souběžné ochrany téhož řešení oběma instituty pro účely získání výhod obou. Je nicméně nutné počítat se značnou finanční náročností využití obou forem ochrany zároveň a současně také zvážit, zda se dvojí ochrana s ohledem na blízkou povahu obou institutů přihlašovatel v daném případě vyplatí. Konečně je také opět třeba pamatovat na správné načasování přihlášek (nejlépe jejich podání ve stejném okamžiku¹¹⁰), aby získání druhé z forem ochrany nebylo zmařeno.

2.5.2 Ochranná známka a patent

Pokud jde o ochrannou známku a patent¹¹¹, tyto dva instituty se svými účely míjí. Možnost, aby tyto chránily totožný předmět, je v podstatě vyloučena. V případě, kdy by přihlašovatel zamýšlel nechat si svůj patentovatelný vynález zapsat například jako prostorovou ochrannou známku, by byla její přihláška s největší pravděpodobností zamítnuta na základě absolutního důvodu dle § 4 písm. e) ZOZ, podle kterého jsou označení tvořená „*výlučně tvarem nebo jinou vlastností, které (...) jsou nezbytné pro dosažení technického výsledku*“¹¹² ze známkoprávní ochrany vyloučena. Ve svém rozhodnutí ve věci C-299/99¹¹³ Soudní dvůr uvedl, že smyslem

¹⁰⁹ Respektive od přihlášky vynálezu k přihlášce užitného vzoru v souladu s § 10 zákona o užitných vzorech.

¹¹⁰ HORÁČEK, ČADA, HAJN, cit. 32, s. 254.

¹¹¹ S ohledem na velmi blízkou povahu patentu a užitného vzoru, bude následujícím srovnáním s ochrannou známkou a průmyslovým vzorem podroben pouze patent.

¹¹² § 4 písm. e) zákona o ochranných známkách

¹¹³ Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. června 2002 ve věci C-299/99, *Koninklijke Philips Electronics NV proti Remington Consumer Products Ltd.*

tohoto absolutního důvodu je zabránit tomu, aby ochrana práv z ochranné známky vedla k přiznání monopolu na technická řešení nebo užité vlastnosti výrobku.¹¹⁴ K naplnění tohoto důvodu přitom postačí, pokud toliko všechny *základní* vlastnosti tvaru, případně jiné vlastnosti, plní technickou funkci.¹¹⁵ To ovšem neznamená, že by si přihlašovatel za splnění zákonných podmínek nemohl nechat zapsat například komerční název výrobku, ve kterém má být vynález ztělesněn, nebo svoji obchodní firmu jako slovní, obrazovou či jinou ochrannou známku, naopak je to v praxi poměrně časté¹¹⁶.

2.5.3 Průmyslový vzor a patent

Konečně srovnání průmyslového vzoru a patentu je velmi zajímavou otázkou. Tyto instituty jsou si na první pohled poměrně vzdálené.¹¹⁷ Jejich souběžné využití pro týž předmět však není vždy vyloučeno a díky svým odlišnostem se naopak mohou v mnohém doplňovat. Zároveň je třeba upozornit na skutečnost, že průmyslový vzor může být dokonce institutu patentové ochrany v některých případech relativně obstojným konkurentem.¹¹⁸ Průmyslový vzor totiž v zásadě nemusí mít jakékoliv estetické vlastnosti.¹¹⁹ Ba naopak, z důvodové zprávy¹²⁰ jasně vyplývá, že i funkční průmyslový vzor je způsobilý ochrany. Dle § 7 odst. 1 ZOPV se sice při posuzování zápisné způsobilosti nepřihlíží ke znakům průmyslového vzoru předurčeným jeho technickou funkcí, nicméně k vyloučení ochrany pro celý průmyslový vzor by mohlo dojít jen ve výjimečných případech, kdy by byl celý vzhled předurčen funkcí bez jakékoliv možnosti alternativního řešení, což je v praxi nepravděpodobné.¹²¹ Prostřednictvím průmyslového vzoru tak v některých případech může být, při splnění ostatních zákonných podmínek, dost dobře chráněn vnější vzhled téhož technického řešení, které je způsobilé patentové ochrany. Ať už je to jakkoliv kontroverzní, judikatura Soudního dvora posledních let tomu dává poměrně velký prostor.¹²²

Ke kolizi daných institutů se Úřad vyjádřil například ve svém rozhodnutí ze dne 25. května 2010, č. j. PV 2005-636 („**rozhodnutí Úřadu ve věci PV 2005-636**“), podle kterého představuje

---

¹¹⁴ Tamtéž.

¹¹⁵ HORÁČEK, Roman; DE KORVER, Zuzana; KOUTNÁ, Iva; BISKUPOVÁ, Eva. *Práva na označení a jejich vymáhání. Komentář*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2024. ISBN 978-80-7400-958-7. s. 42.

¹¹⁶ K tomu viz např. 2.3.4.

¹¹⁷ Zatímco cílem patentu je ochrana technického řešení (vynálezu), prostřednictvím práv k průmyslovému vzoru má být chráněn vnější vzhled výrobku nebo jeho části.

¹¹⁸ K tomu blíže také v kapitolách 3.4.2 a 4.4

¹¹⁹ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 207/2000 Sb., § 2

¹²⁰ Tamtéž.

¹²¹ Tamtéž, § 7.

¹²² Viz kapitoly 3.4.2 a 4.4.

předchozí zapsaný průmyslový vzor, a s tím související zveřejnění, překážku novosti přihlášky vynálezu, a to i kdyby se jednalo o téhož přihlašovatele.¹²³ Při posuzování novosti vynálezu je navíc dle NSS nutno vedle znění patentových nároků přihlížet také k popisu a výkresům¹²⁴, což může mít při srovnání se starším průmyslovým vzorem rozhodující vliv. K možnému narušení podmínky novosti by přirozeně mohlo dojít i obráceně v případě přihlášky průmyslového vzoru.

V případě kombinace obou forem ochrany by se tyto mohly doplňovat například rozsahem ochrany. Zatímco rozsah ochrany poskytované průmyslovým vzorem je dán jeho vyobrazením (s výjimkou znaků předurčených technickou funkcí) a zajistí tak ochranu proti kterémukoliv shodnému průmyslovému vzoru bez ohledu na výrobek, ochranu technických aspektů může zajistit patent, jehož rozsah ochrany je dán zněním patentových nároků. Z výše uvedeného vyplývá, že kombinace obou forem ochrany může být pro přihlašovatele velmi strategickým krokem, stejně jako u kombinací uvedených výše je však opět třeba dbát na správné načasování přihlášek.

2.5.4 Ochranná známka a průmyslový vzor

Jak vyplývá z výše uvedených kapitol, odlišnosti mezi ochrannou známkou a průmyslovým vzorem lze nalézt již v samotném předmětu ochrany, kterým je u práv z ochranné známky označení, zatímco u práv z průmyslového vzoru vnější vzhled výrobku nebo jeho části. Nejzřetelnější překryv je tedy, s ohledem na vymezení ochranné známky v § 1a ZOZ a průmyslového vzoru v § 2 písm. a) ZOPV, možné pozorovat zejména u tvarů, a to ať už prostorových nebo jen dvourozměrných. U těchto je vedle ochrany prostřednictvím průmyslového vzoru možná také ochrana prostřednictvím prostorové nebo obrazové ochranné známky, a to pokud označení obstojí při posuzování absolutního důvodu dle § 4 písm. e) ZOZ, jakož přirozeně i dalších absolutních a relativních důvodů. Dále se instituty liší svým účelem, kterým je u ochranných známek umožnit rozlišení výrobků a služeb pocházejících od různých osob, zatímco účelem průmyslového vzoru je ochrana originálního vnějšího vzhledu průmyslově vyráběných výrobků. S odlišnými účely pak také souvisí odlišné podmínky zápisné způsobilosti.¹²⁵

Rovněž je možné poukázat na odlišný vztah těchto institutů k výrobkům (a službám), pro které jsou zapsány, respektive v kterých jsou ztělesněny nebo na kterých jsou aplikovány. Základní vlastnost ochranné známky, její rozlišovací způsobilost, se posuzuje právě ve vztahu k výrobkům

¹²³ HARTVICOVÁ, CHLOUPEK a kol., cit. 36, s. 27.

¹²⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. ledna 2012, č. j. 5 As 11/2011-187

¹²⁵ K tomuto bližší výklad v kapitolách 2 a 2.4 výše.

a službám, pro které je (nebo má být zapsána).¹²⁶ Současně hrají výrobky a služby roli například při případném posuzování pravděpodobnosti záměny v řízení o námitkách vlastníka starší ochranné známky. Aby Úřad dospěl k závěru o existenci pravděpodobnosti záměny na straně veřejnosti a došlo tak k zamítnutí přihlášky ochranné známky, musí zde existovat shodnost nebo podobnost mezi posuzovanými označeními a (současně) se tyto musí vztahovat na shodné nebo podobné výrobky a služby.¹²⁷ Totéž ovšem neplatí pro průmyslové vzory. Jak bylo uvedeno výše, zařídění průmyslových vzorů nemá na výsledný rozsah ochrany vliv a nebude hrát významnou roli ani v řízení o přihlášce. Toto vyplývá rovněž z ustálené judikatury Soudního dvora, dle které podmínka novosti přihlašovaného (průmyslového) vzoru nebude naplněna v případě existence staršího shodného (průmyslového) vzoru, a to bez ohledu na skutečnost, že jsou (průmyslové) vzory ztělesněny v nebo aplikovány na odlišných výrobcích.¹²⁸ V případě absence naplnění podmínky novosti bude přihláška průmyslového vzoru Úřadem zamítnuta. Z výše uvedeného je tedy patrné, že originální povaha vzhledu potenciálně chráněného nehmotného statku hraje při usilování o získání ochrany prostřednictvím průmyslového vzoru daleko větší roli než v případě ochranných známek.¹²⁹ Odlišnosti můžeme dále pozorovat například v následném rozsahu ochrany. U ochranných známek se dle ustálené judikatury Soudního dvora¹³⁰ a Nejvyššího správního soudu¹³¹ („NSS“) při posuzování pravděpodobnosti záměny v rámci námitkového řízení uplatní tzv. zásada vzájemné závislosti, podle které může být nižší stupeň podobnosti mezi ochrannými známkami nahrazen vyšším stupněm podobnosti výrobků a služeb a obráceně. Je tedy možné námitkami¹³² napadnout přihlášku ochranné známky a uspět, přestože by přihlašované

---

¹²⁶ Úřad průmyslového vlastnictví. *Praktická pomůcka pro řízení před úřadem*. [online]. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2021. [Část E], s. 17 [cit. 2024-05-26]. Dostupné z: <https://upv.gov.cz/informacni-zdroje/prakticka-pomucka-pro-rizeni-pred-uradem>

¹²⁷ HORÁČEK, DE KORVER, KOUTNÁ, BISKUPOVÁ, cit. 115, s. 80; Toto v zásadě vede k tomu, že vedle sebe mohou teoreticky existovat ochranné známky představující shodná nebo podobná označení, pokud jsou zapsány pro odlišné výrobky nebo služby v rámci Niceského třídění a nehrozí u nich pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti. S ohledem na účel ochranné známky, odlišit od sebe výrobky a služby různých osob na trhu, by nedávalo smysl blokovat ochranu užívání téhož označení pro zcela jinou část trhu, kde nehrozí záměna na straně veřejnosti. K tomu viz také rozsudek Soudního dvora ze dne 29. září 1998, ve věci *C-39/97, Canon*.

¹²⁸ Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. září 2017, ve spojených věcech *C-361/15 P & C-405/15 P, Shower drains*, § 104

¹²⁹ I kdyby by neoriginální povaha označení tvořící ochrannou známku mohla znamenat nedostatek jeho inherentní rozlišovací způsobilosti, může být tento nedostatek stále zhojen prokázáním získané rozlišovací způsobilosti ve smyslu § 5 zákona o ochranných známkách.

¹³⁰ Rozsudek Soudního dvora ze dne 29. září 1998 ve věci *C-39/97, Canon*, § 17

¹³¹ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. července 2022, č. j. *4 As 443/2021-38*

¹³² Totéž přirozeně také platí pro návrh na prohlášení ochranné známky za neplatnou po jejím zápisu dle § 32 odst. 3 ZOZ.

označení a starší ochranná známka nebyly shodné. Vlastník ochranné známky může navíc, při splnění zákonných podmínek, požívat ochrany i při užívání ochranné známky v jiné než zapsané podobě.¹³³ V tomto ohledu je tak dle mého názoru rozsah ochrany vyplývající ze zápisu ochranné známky poněkud širší.¹³⁴ Výše uvedené přirozeně také souvisí s primárním cílem průmyslového vzoru, kterým je na rozdíl od ochranných známek právě ochrana originálního vnějšího vzhledu výrobku, který je výsledkem tvůrčí činnosti jejich původce.

Dalším rozdílem je doba ochrany poskytované oběma instituty. Zatímco maximální doba ochrany poskytované prostřednictvím zapsaného průmyslového vzoru činí nejvýše 25 let, ochranná známka nabízí možnost časově neomezené ochrany. Časový aspekt se také liší, pokud jde o samotnou délku řízení o přihlášce obou institutů. Výhoda je v směru spíše na straně průmyslových vzorů, které oproti ochranným známkám představují zpravidla rychlejší a levnější možnost ochrany¹³⁵.

Pokud jde naopak o to, co mají srovnávané instituty společného, lze v tomto ohledu poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. března 2009, č. j. 7 As 53/2008j-158 („**rozsudek ve věci 7 As 53/2008-158**“), ve kterém NSS potvrdil argument stěžovatele o obdobných účincích ochrany zprostředkované oběma instituty¹³⁶, co do výlučného práva vlastníka výrobek nesoucí ztvárnění chráněného nehmotného statku uvádět na trh. V návaznosti na to pak NSS došel k závěru, že obě formy ochrany se s ohledem na společné obsahové aspekty práv z nich vyplývajících mohou prolínat.¹³⁷ Ve svém rozsudku ve věci 7 As 53/2008-158 NSS rovněž odkázal na rozhodnutí OHIM¹³⁸ ze dne 26. října 2007 ve věci R- 609/2006-3 („**rozhodnutí ve věci R- 609/2006-3**“), podle kterého z odlišného primárního účelu zapsaného průmyslového vzoru a ochranné známky nelze automaticky dovozovat, že celkový vzhled průmyslového vzoru

---

¹³³ § 13 odst. 2 písm. a) zákona o ochranných známkách

¹³⁴ U průmyslového vzoru sice neexistuje podmínka užívání jako tomu je u ochranné známky (§ 13 odst. 1 ZOZ), nicméně rozsah jeho ochrany je dán toliko jeho vyobrazením tak, jak je zapsán v rejstříku průmyslových vzorů, a do tohoto rozsahu již nespádají průmyslové vzory, které u informovaného uživatele vyvolají odlišný celkový dojem. K tomu blíže v kapitole 2.4.1

¹³⁵ (především s ohledem na odlišnosti v podmínkách pro zápis a případné námitkové řízení v případě ochranných známek)

¹³⁶ V tomto případě konkrétně prostorové ochranné známky a zapsaného průmyslového vzoru.

¹³⁷ Pro případy obdobné jako je ten posuzovaný, tedy pro případy kolize práv ze straší ochranné známky a průmyslového vzoru, tak NSS konstatoval, že posuzování zápisné způsobilosti průmyslového vzoru nemůže být omezeno toliko na posouzení formálních podmínek zákona o ochraně průmyslových vzorů, ale je také třeba vzít v potaz stávající rozhodovací praxi ohledně zaměnitelnosti.

¹³⁸ Nyní EUIPO.

ztělesněného ve výrobku, jeho balení nebo reklama nemůže být veřejností vnímána jako označení¹³⁹.

Národní právní úprava na řešení případných kolizí mezi instituty pamatuje jak v zákoně o ochranných známkách, tak v zákoně o ochraně průmyslových vzorů. V případě starších práv z průmyslového vzoru může být spor řešen buď v námitkovém řízení na základě dle § 7 odst. 1 písm. h) ZOZ, nebo v řízení o prohlášení ochranné známky za neplatnou dle § 32 odst. 3 ZOZ. V případě starších práv z ochranné známky pak ve výmazovém řízení dle § 27 odst. 1 písm. e) ZOPV.

Konečně je třeba poznamenat, že rovněž existuje varianta zvolit ochranu téhož předmětu prostřednictvím obou institutů zároveň. S ohledem na výše uvedené rozdíly může být v některých případech dokonce pro potenciálního přihlašovatele žádoucí, zajistit si obě ochrany, jelikož se ve skutečnosti v mnohém doplňují. Například už jen proto, že průmyslový vzor zajistí ochranu rychleji a bez omezení na výrobky a služby, zatímco ochranná známka může zajistit ochranu časově neomezenou a i proti označením vzhledově do jisté míry odlišným. V případě volby ochrany prostřednictvím obou institutů musí mít ovšem přihlašovatel opět na paměti správné načasování obou přihlášek, aby nedošlo ke zpochybnění novosti a individuální povahy průmyslového vzoru.

3. Vybrané formy průmyslovoprávní ochrany v unijní právní úpravě a evropský patent

3.1 Ochrana prostřednictvím evropského patentu

3.1.1 Evropský patent v. jednotný patent

Institut unijního patentu se zcela jednotným účinkem pro všechny členské státy EU v praxi prozatím neexistuje, a to zejména vzhledem k absentující ratifikaci Úmluvy o jednotném patentovém soudu („UPCA“) všemi členskými státy EU.¹⁴⁰ UPCA představuje vedle nařízení (EU) č. 1257/2912 a (EU) č. 120/2012 („nařízení o posílené spolupráci“) třetí část tzv. jednotného patentového balíčku, jehož cílem bylo zavedení jednotné patentové ochrany v EU jako tomu je například u ochranné známky EU nebo (průmyslového) vzoru („jednotný patent“). Ačkoliv byla

---

¹³⁹ Plnění účelu ochranné známky průmyslovým vzorem tedy není vyloučeno a při případném střetu ochranné známky a průmyslového vzoru je tak podle OHIM třeba posoudit rovněž nebezpečí asociace ve smyslu známkoprávní úpravy. Jak v rozsudku ve věci 7 As 53/2008-158, tak v rozhodnutí ve věci R-609/2006-3 můžeme dle mého názoru pozorovat jakési překlenutí vzájemných odlišností obou institutů v praxi.

¹⁴⁰ KOUKAL, MYŠKA, PULLMANNOVÁ, VOJTÍŠKOVÁ, ZIBNER, cit. 18, [Ochrana technických řešení], body 64-67 [cit. 2024-06-21]

UPCA již roce 2013 podepsána 25 členskými státy EU¹⁴¹, k září roku 2024 byla ratifikována pouze 18 z nich.¹⁴² UPCA stejně jako nařízení o posílené spolupráci nicméně již od 1. června 2023 nabyla účinnosti a jednotný patent je tak možné získat alespoň s účinky pro státy, ve kterých již k ratifikaci došlo.¹⁴³ Zároveň s ohledem na předpokládanou postupnou ratifikaci UPCA dalšími členskými státy lze očekávat vznik několika generací jednotných patentů s odlišnou územní působností.¹⁴⁴ Jednotný patent je třeba odlišovat od institutu tzv. evropského patentu, který byl zaveden Evropskou patentovou úmluvou z roku 1973 (EPC) („evropský patent“). Udělovat evropské patenty je oprávněn Evropský patentový úřad („EPO“), který sice není institucí Evropské unie, nicméně s řadou jejích institucí, včetně EUIPO, blízkou spolupracuje.¹⁴⁵

3.1.2 Evropský patent

Na základě jediné evropské patentové přihlášky podané přímo u EPO, případně u příslušného ústředního úřadu průmyslového vlastnictví členského státu EPC¹⁴⁶ lze získat jeden evropský patent pro všech 39 členských států EPC¹⁴⁷, nebo jen pro některé z nich, dle určení přihlašovatele. Na rozdíl od unijních institutů s jednotným účinkem má evropský patent v jednotlivých státech účinky jako patent národní, má v nich samostatný právní osud a podléhá příslušné národní úpravě.¹⁴⁸ Samotné řízení o přihlášce evropského patentu se do značné míry podobá národnímu řízení. EPO provede v souladu s články 90 a násl. EPC tzv. průzkum při podání a průzkum na formální náležitosti evropské patentové přihlášky, vyhotoví a zveřejní zprávu o evropské rešerši ve vztahu k přihlášce, zveřejní rovněž samotnou evropskou patentovou přihlášku a na základě včasné žádosti přihlašovatele vyhotoví také věcný průzkum přihlášky. V případě, že přihláška i vynález splňují veškeré požadavky EPC a prováděcího předpisu, je pro

---

¹⁴¹ Evropský patentový úřad. *Průvodce jednotným patentem* [online]. 2. vydání. Mnichov: EPO, 2022 (aktualizováno k 15. březnu 2024) [cit. 2024-06-22] s. 9-10. Dostupné z: https://upv.gov.cz/files/uploads/PDF_Dokumenty/eurostranky/informace_eu/jpo/pruvodce_jednotny_patent.pdf. ISBN 978-3-89605-293-3.

¹⁴² Rumunsko je 18. členským státem EU, který přistoupil k ratifikaci UPCA, a to s účinky od 1. září 2024. Rada Evropské unie. *Agreement on a Unified Patent Court* [online]. Brusel: Rada Evropské unie, 2013. [cit. 2024-06-22]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/treaties-agreements/agreement/?id=2013001>

¹⁴³ A to postupem přibližným v kapitole 3.1.2.

¹⁴⁴ Evropský patentový úřad, cit. 141, s. 12.

¹⁴⁵ European Patent Office. *EPO partners with the European Commission and European Parliament to celebrate Europe Day 2021* [online]. 2021 [cit. 2024-08-09]. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/news-events/news/epo-partners-european-commission-and-european-parliament-celebrate-europe-day-2021>.

¹⁴⁶ V České republice se jedná o Úřad průmyslového vlastnictví (viz § 24 odst. 3 ZV).

¹⁴⁷ European Patent Office. *Member States of the European Patent Organisation* [online]. [cit. 2024-08-09]. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/about-us/foundation/member-states/date>

¹⁴⁸ HORÁČEK, ČADA, HAJN, cit. 32, s. 226.

určené státy udělen evropský patent. Dnem zveřejnění oznámení o udělení evropského patentu („oznámení“) v Evropském patentovém věstníku vedeném EPO („Evropský patentový věstník“) nabývá toto rozhodnutí účinnosti.¹⁴⁹ V jednotlivých členských státech je následně zpravidla třeba provést tzv. validaci. V České republice se v souladu s § 35c ZV jedná o požadavek předání českého překladu patentového spisu Úřadu a zaplacení správního poplatku za jeho zveřejnění, a to v tříměsíční lhůtě od oznámení. Nejsou-li podmínky validace splněny, podkládá se evropský patent v souladu s odst. 4 téhož ustanovení za neúčinný od počátku¹⁵⁰. Do jednoho měsíce od zveřejnění oznámení je zároveň relativně nově u EPO možné podat žádost o jednotný účinek a vyhnout se tak validaci v zemích, které ratifikovaly UPCA.¹⁵¹ Jinými slovy tak tímto postupem lze u EPO získat jednotný patent poté, co byl udělen evropský patent. Doba platnosti evropského patentu pak dle článku 63 odst. 1 EPC činí, stejně jako u patentu národního, 20 let od podání přihlášky a (s výhradou článku 64 odst. 2 EPC) poskytuje svému vlastníku v jednotlivých státech stejná práva jaká by mu v těchto státech poskytoval patent národní.¹⁵²

V souladu s článkem 99 EPC může každý proti udělenému evropskému patentu podat devíti měsíců od oznámení odpor vztahující se na všechny státy, ve kterých daný evropský patent nabyl účinku, a to z důvodů vymezených v článku 100 EPC. Výsledkem odporového řízení může být zrušení evropského patentu, zamítnutí odporu, případně zachování patentu v pozměněné podobě.¹⁵³

Konečně i zde můžeme pozorovat propojení s národní úpravou v podobě možné konverze evropské patentové přihlášky na přihlášku národního patentu, případně dokonce národního užitného vzoru.¹⁵⁴

Příkladem evropských patentů udělených na vynálezy, které jsou součástí zdravotnických prostředků, je možné uvést:

---

¹⁴⁹ European Patent Office. *Guidelines for Examination in the European Patent Office* [online]. March 2024. Mnichov: EPO, 2024 [cit. 2024-06-22] s. 6-7. Dostupné z: <https://link.epo.org/web/legal/guidelines-epc/en-epc-guidelines-2024-hyperlinked.pdf>. ISBN 978-3-89605-361-9.

¹⁵⁰ Jinak nabývá v České republice účinnosti již samotným oznámením (viz § 35c odst. 1 ZV).

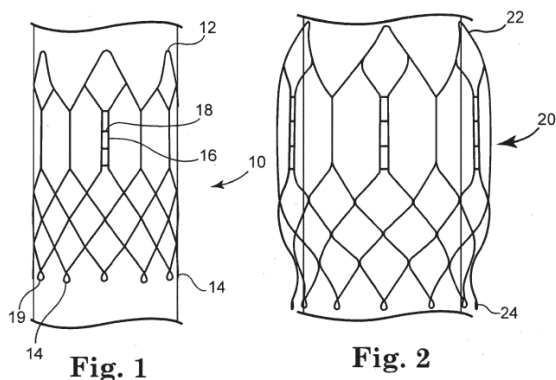
¹⁵¹ Evropský patentový úřad, cit. 141, s. 17.

¹⁵² Článek 64 odst. 1 EPC, § 35c odst. 1 ZV.

¹⁵³ Článek 101 EPC.

¹⁵⁴ Viz § 35b ZV, § 10a ZUV a článek 135 a násl. EPC.

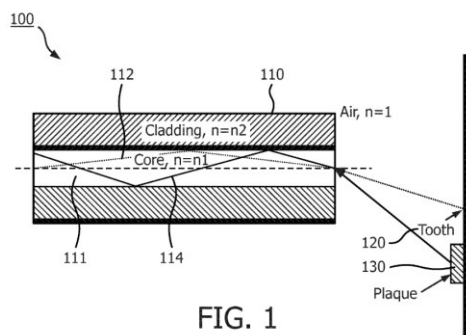
evropský patent č. EP3744291 společnosti Medtronic, Inc., zapsaný do evropského patentového rejstříku vedeného EPO („evropský patentový rejstřík“) pod názvem „Stents for prosthetic heart valves“ se zaříděním MPT ¹⁵⁵A61F2/24 a následujícími výkresy:

(...)

,¹⁵⁶

evropský patent č. EP3019071 společnosti Koninklijke Philips NV zapsaný do evropského patentového rejstříku pod názvem „System for plaque detection based on time-resolved fluorescence“ se zaříděním MPT A61B5/00 a následujícími výkresy:

(...)

;¹⁵⁷ nebo

evropský patent č. EP3307189 společnosti IZI Medical Products LLC zapsaný do evropského patentového rejstříku pod názvem „Dynamic reference frame for surgical navigation system“ se zaříděním MPT A61B34/00 a následujícími výkresy:

¹⁵⁵ Rovněž zařídění evropského patentu probíhá v souladu prováděcím předpisem k EPC podle MPT.

¹⁵⁶ Evropský patent č. EP3744291, datum publikace udělení 21. října 2022 [online]. [cit. 24-06-22]. Dostupné z: <https://worldwide.espacenet.com/patent/search/family/040428030/publication/EP3744291A1?q=EP3744291>

¹⁵⁷ Evropský patent č. EP3019071, datum publikace udělení 6. července 2018 [online]. [cit. 24-06-22]. Dostupné z: <https://worldwide.espacenet.com/patent/search/family/048783022/publication/EP3019071A1?q=pn%3DEP3019071A1>

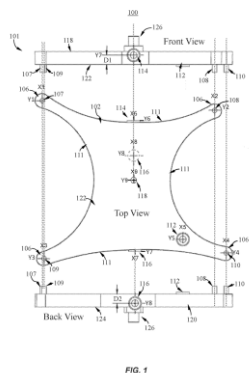

FIG. 1

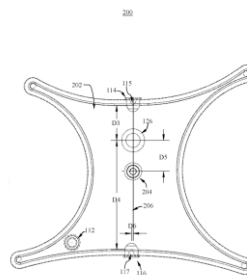

FIG. 2

(...)

158

3.1.3 Výluky z patentovatelnosti v oblasti zdravotnických prostředků

Článek 53 písm. c) EPC¹⁵⁹ stanoví, že se evropské patenty neudělují „na způsoby chirurgického nebo terapeutického léčení lidského nebo zvířecího těla a diagnostické metody používané na lidském nebo zvířecím těle; toto ustanovení se nevztahuje na výrobky, zejména látky nebo směsi, pro použití při těchto způsobech“¹⁶⁰. Tímto se česká právní úprava i úprava v EPC liší například od právní úpravy ve Spojených státech amerických.¹⁶¹ Cílem daného ustanovení je zamezit existenci patentových monopolů, které by omezovaly možnost lékařů či jiných zdravotnických pracovníků zvolit vyhovující způsob léčby.¹⁶² Pokud jde o význam jednotlivých částí daného ustanovení, termínem *způsoby chirurgického léčení* se dle rozhodnutí Velkého stížnostního senátu EPO ve věci G1/07¹⁶³ rozumí metody, při jejichž provádění je důležité zachování života a zdraví subjektu, zahrnující invazivní krok představující významný fyzický zásah do těla, k jejichž provedení je třeba odborných lékařských znalostí a které s sebou nesou značné zdravotní riziko, i když jsou prováděny s potřebnou odbornou péčí. Termínem *způsoby terapeutického léčení* se rozumí léčení nemoci nebo poruchy těla včetně preventivní péče (například očkování nebo odstraňování zubního plaku) a konečně *diagnostické metody* musí zahrnovat čtyři základní fáze, kterými jsou fáze testování a sběru dat, porovnání dat se

¹⁵⁸ Evropský patent č. EP3307189, datum publikace udělení 30. července 2021 [online]. [cit. 24-06-22]. Dostupné z: <https://worldwide.espacenet.com/patent/search/family/057836431/publication/EP3307189A1?q=EP3307189>.

¹⁵⁹ Stejně jako česká právní úprava v § 3 odst. 4 ZV, který toto ustanovení přejal. § 3 odst. 4 nicméně ještě v duchu původního znění EPC pracuje tak s právní fikcí, že se tyto způsoby nepovažují za průmyslově využitelné vynálezy.

¹⁶⁰ Článek 53 písm. c) EPC

¹⁶¹ O'CEARBHAILL, Roisin M.; MURRAY, Timothy E. a LEE, Michael J. Medical device patents—a review of contemporary global trends with an Irish comparison. *Irish journal of medical science* [online]. London: Springer London, 2019, 188(2), s. 654. [cit. 2024-06-22]. Dostupné z: doi:10.1007/s11845-018-1880-4. ISSN 0021-1265.

¹⁶² European Patent Office, cit. 149, s. 757.

¹⁶³ Rozhodnutí Velkého stížnostního senátu EPO ze dne 15. února 2010, ve věci G1/07, *Treatment by surgery*

standardními hodnotami, zjištění případné významné odchylky a její interpretace (diagnóza *stricto sensu*).¹⁶⁴ Výjimku z výluky v článku 53 písm. c) EPC pak představuje věta za středníkem. Z použitého znění věty za středníkem by se mohlo zdát, že výluka na zdravotnické prostředky, které mají být při těchto metodách použity, nedopadá. Z judikatury odvolacího senátu EPO nicméně vyplývá, že pokud by definice daného zdravotnického prostředku v patentovém nároku obsahovala byť jediný prvek, který lze vytvořit pouze pomocí chirurgické nebo terapeutické metody, bude tento rovněž vyloučen z patentovatelnosti.¹⁶⁵ Obdobná je též situace u patentových nároků v podobě metod výroby zdravotnických prostředků. Ačkoliv obecně z patentovatelnosti vyloučeny nejsou, v případech, kdy budou závislé na podstoupení chirurgického nebo terapeutického zákroku, do výluky spadnou. Kupříkladu pokud by k výrobě endoprotézy bylo zapotřebí provést chirurgický zákrok pro získání potřebných parametrů, bude metoda výroby tohoto zdravotnického prostředku z patentovatelnosti vyloučena. Naopak patentové nároky v podobě metod fungování, respektive užívání, zdravotnických prostředků, u kterých by se vyloučení nabízelo na první pohled nejvíce, do výluky spadnout nemusí, pokud zde neexistuje funkční vztah mezi jednotlivými kroky přihlašované metody vztahujícími se k danému zdravotnickému prostředku a účinku zdravotnického prostředku na lidském těle. Konečně metody sloužící toliko k získávání informací z lidského těla (např. rentgenové vyšetření, měření krevního tlaku) z patentovatelnosti vyloučeny nejsou.¹⁶⁶ Z výše uvedeného je zřejmé, že výluky z patentovatelnosti dle článku 53 písm. c) EPC zdaleka neplatí absolutně, jak ostatně také vyplývá z příkladů úspěšně patentovaných vynálezů uvedených v předchozí kapitole 3.1.2. Posouzení patentovatelnosti bude především záležet na konkrétním znění jednotlivých patentových nároků, k jejichž formulaci je tedy třeba přistupovat velice opatrně, aby daný vynález do výluk podle článku 53 c) EPC nespádl. Na druhou stranu prostor pro vyhnutí se výlukám pomocí vhodné zvolené formulace patentových nároků je dle mého názoru také poměrně široký.

3.2 Ochrana prostřednictvím ochranné známky Evropské unie

Jedním z institutů, které se naopak jednotným účinkem ve všech členských státech EU již vyznačují a překonávají tak do jisté míry obecnou zásadu teritoriality, je institut ochranné známky Evropské unie, který je v současné době upraven nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU)

---

¹⁶⁴ European Patent Office, cit. 149, s. 757-759.

¹⁶⁵ Rozhodnutí odvolacího senátu EPO ze dne 15. února 2019 ve věci *T 1731/12, Implant/Forschungszentrum Jülich*

¹⁶⁶ European Patent Office, cit. 149, s. 755-761.

2017/1001¹⁶⁷ („EUTMR“). Ochranná známka EU má v souladu s článkem 1 odst. 2 EUTMR tzv. jednotnou povahu. Tím se dle téhož ustanovení rozumí to, že může být zapsána, převedena, opuštěna, zrušena či prohlášena za neplatnou a její užívání může být zakázáno jen pro území všech členských států.¹⁶⁸ Úprava obsažená v EUMTR představuje s ohledem na harmonizační směrnice¹⁶⁹ v podstatě obdobu české právní úpravy obsažené v zákoně o ochranných známkách. Obdobné je tudíž také řízení o zápisu ochranné známky EU před příslušným úřadem, kterým je Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO). Řízení tedy stejně jako u národní ochranné známky sestává z formálního a věcného průzkumu přihlášky zahrnujícího posouzení absolutních, případně relativních důvodů zápisné nezpůsobilosti.¹⁷⁰ Mezi přihlášky ochranných známek EU z oblasti zdravotnických prostředků, které nebyly v poslední době způsobilé projít s úspěchem posouzením absolutních důvodů patří například přihláška slovní OZEU č. 002752467 „CLEARVIEW“ přihlašovatele Medtronic, Inc.¹⁷¹, a to pro nedostatek rozlišovací způsobilosti a popisnost daného označení dle článku 7 odst. 1 písm. b), c) EUTMR nebo přihláška prostorové OZEU č. 018866181 týkající se tvaru inhalátoru přihlašovatele MannKind Corporation¹⁷² z důvodu nedostatku rozlišovací způsobilosti a z důvodu, že přihlašovaný tvar byl dle EUIPO nezbytný k dosažení technického výsledku dle článku 7 odst. 1 písm. b), e) bod ii) EUTMR. Pokud přihláška v zápisném řízení naopak ob stojí, zapíše ji EUIPO do jím vedeného rejstříku ochranných známek EU („**rejstřík OZEU**“). Zápisem ochranné známky EU do rejstříku OZEU vznikají vlastníku opět výlučná práva stejně jako v případě ochranné známky národní, a to s ohledem na jednotnou povahu OZEU dokonce ve všech členských státech. Výrobky a služby, pro které může být OZEU zapsána, se rovněž zařídují podle Niceského třídění a doba trvání zápisu činí taktéž

---

¹⁶⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie [online]. 2017. [cit. 2024-06-01]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32017R1001>.

¹⁶⁸ Článek 1 odst. 2 EUTMR

¹⁶⁹ Jedná se o řadu na sebe navazujících směrnic, na základě kterých došlo ke sblížení právních předpisů členských států EU o ochranných známkách. Poslední z nich je aktuálně Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2436 ze dne 16. prosince 2015, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách (přepřacované znění) (Text s významem pro EHP), 02015L2436-20151223. Postupnou harmonizací došlo navíc také k přiblížení s úpravou ochranné známky Společenství, v současné době ochranné známky EU.

¹⁷⁰ KOUKAL, MYŠKA, PULLMANNOVÁ, VOJTÍŠKOVÁ, ZIBNER, cit. 18, [Práva na označení], body 64-68 [cit. 2024-06-01]

¹⁷¹ Přihláška slovní OZEU č. 002752467 zamítnuta dne 1. prosince 2003 [online]. [cit. 24-06-01]. Dostupné z: <https://euipo.europa.eu/eSearch/#details/trademarks/002752467>

¹⁷² Přihláška prostorové OZEU č. 018866181 zamítnuta dne 9. února 2024 [online]. [cit. 24-06-01]. Dostupné z: <https://euipo.europa.eu/eSearch/#details/trademarks/002752467>

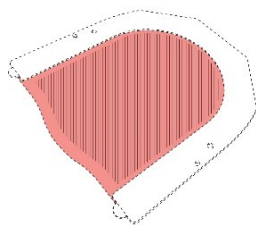
10 let s možností obnovy.¹⁷³ V oblasti zdravotnických prostředků se opět můžeme setkat s řadou různých druhů ochranných známek EU, příkladem lze uvést: slovní OZEU č. 002763431 „MINIMED“ společnosti Medtronic MiniMed, Inc., zapsanou v rejstříku OZEU pro výrobky a služby ve třídách 5, 10 a 36 Niceského třídění¹⁷⁴; obrazovou OZEU č. 008713951

BIOPATCH

společnosti Johnson & Johnson zapsanou v rejstříku OZEU pro výrobky ve třídě 5 Niceského třídění¹⁷⁵; prostorovou OZEU č. 011628799 společnosti Novartis AG zapsanou v rejstříku OZEU pro výrobky ve třídách 5 a 10 Niceského třídění s následujícím grafickým znázorněním:

¹⁷⁶, nebo například poziční OZEU

č. 017093071 společnosti IZI Medical Products, LLC, zapsanou do rejstříku OZEU pro výrobky ve třídě 10 Niceského třídění¹⁷⁷. Pokud jde o přihlášky barevných ochranných známek EU v oblasti zdravotnických prostředků, je třeba podotknout, že ty se zatím s úspěchem co do následného zápisu, spíše nesesetkávají, zvláště pokud jde o samotné barvy, jak vyplývá

¹⁷³ Články 33 a 52 EUMTR.

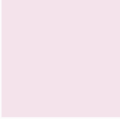
¹⁷⁴ Slovní OZEU č. 002763431 zapsaná do rejstříku OZEU dne 4. září 2007 [online]. [cit. 24-06-01]. Dostupné z: <https://euipo.europa.eu/eSearch/#details/trademarks/002763431>

¹⁷⁵ Obrazová OZEU č. 008713951 zapsaná do rejstříku OZEU dne 2. června 2010 [online]. [cit. 24-06-01]. Dostupné z: <https://euipo.europa.eu/eSearch/#details/trademarks/008713951>

¹⁷⁶ Prostorová OZEU č. 011628799 zapsaná do rejstříku OZEU dne 17. července 2013 [online]. [cit. 24-06-01]. Dostupné z: <https://euipo.europa.eu/eSearch/#details/trademarks/011628799>

¹⁷⁷ Poziční OZEU č. 017093071 zapsaná do rejstříku OZEU dne 5. března 2018 [online]. [cit. 24-06-01]. Dostupné z: <https://euipo.europa.eu/eSearch/#details/trademarks/017093071>

například ze zamítnutí¹⁷⁸ přihlášky barevné OZEU č. 014596951 společnosti GLAXO GROUP LIMITED designující výrobky ve třídách 5 a 10 Niceského třídění¹⁷⁹. Nicméně

i úspěšné případy zápisu existují, jak ilustruje například barevná OZEU č. 010214195 společnosti CeramTec Gmb zapsaná v rejstříku OZEU pro výrobky ve třídě 10 Niceského třídění¹⁸⁰. Jako další z netradičních ochranných známek je také možné uvést multimediální OZEU č. 018363080 společnosti Novartis AG zapsanou v rejstříku OZEU pro výrobky a služby ve třídách 5, 10 a 44 Niceského třídění. Konkrétně se jedná o video znázorňující pohyb mechanismu inhalátoru. Několik snímků obrazovky uvádím níže:

181

Konečně je také třeba zmínit provázanost institutů ochranné známky EU s národní ochrannou známkou v podobě možné konverze OZEU na národní ochrannou známku (obdobně je to možné u jejich přihlášek) dle článků 139-140 EUTMR. Případně je též možné uplatnění práva přednosti ze starší národní ochranné známky pro přihlášku OZEU s účinky pro území členského

¹⁷⁸ Rozhodnutí EUIPO ze dne 6. července 2017 o zamítnutí přihlášky č. 01459695. Jakož i na to navazující rozhodnutí (prvního) odvolacího senátu EUIPO ze dne 15 ledna 2019 ve věci *R 1870/2017-1, Colour Purple*, a rozsudek Tribunálu (šestého senátu) ze dne 9. září 2020 ve věci *T-187/19, Colour Purple* („**Rozsudek Tribunálu ve věci T-187/19, Shade of the colour purple**“).

¹⁷⁹ Přihláška OZEU č. 014596951 zamítnuta dne 14. prosince 2020 [online]. [cit. 24-06-01]. Dostupné z: <https://euiipo.europa.eu/eSearch/#details/trademarks/014596951>

¹⁸⁰ Barevná OZEU č. 010214195 zapsaná do rejstříku OZEU dne 26. března 2013 [online]. [cit. 24-06-01]. Dostupné z: <https://euiipo.europa.eu/eSearch/#details/trademarks/010214195>

¹⁸¹ Multimediální ochranná známka č. 018363080 zapsaná do rejstříku OZEU dne 22. prosince 2020 [online]. [cit. 24-06-01]. Dostupné z: <https://euiipo.europa.eu/eSearch/#details/trademarks/018363080>

státu, na kterém požívala ochrany právě starší národní ochranná známka dle článků 39-40 EUTMR.

3.3 Ochrana prostřednictvím (průmyslového) vzoru

Rovněž institut národního průmyslového vzoru má svůj unijní ekvivalent. S ohledem na absenci současné unijní úpravy vzorů užitných je ale termín „průmyslový“ zpravidla používán v kulatých závorkách, případně vůbec. Systém (průmyslových) vzorů byl zaveden Nařízením Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech Společenství¹⁸² („CDR“), národní předpisy jednotlivých členských států byly pak v oblasti průmyslových vzorů sblíženy na základě Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/71/ES ze dne 13. října 1998 o právní ochraně (průmyslových) vzorů („CDD“). Ačkoliv jsou oba z těchto dokumentů k dnešnímu dni stále platné, řádné legislativní postupy, jejichž předmětem jsou návrh nového nařízení¹⁸³ a směrnice¹⁸⁴, kterými má dojít k jejich změně, se již blíží ke konci. Stejně jako ochranná známka EU má i (průmyslový) vzor podle článku 1 odst. 3 CDR jednotnou povahu a je jím tedy poskytována ochrana s jednotným účinkem pro všechny členské státy EU.

Taktéž úprava (průmyslového) vzoru je české národní úpravě velmi blízká, stěžejní rozdíl zde však můžeme spatřovat zejména v existenci institutu nezapsaného (průmyslového) vzoru a rozsahu věcného průzkumu v rámci řízení o zápisu zapsaného (průmyslového) vzoru, v průběhu kterého se, na rozdíl od národního řízení o zápisu průmyslového vzoru, vůbec neposuzuje novost a individuální povaha potenciálně zapsaného (průmyslového) vzoru. Tyto se posoudí až v případném řízení o prohlášení (průmyslového) neplatným dle článku 24 CDR. Nicméně podmínky novosti a individuální povahy jako takové, jak pro zapsaný, tak pro nezapsaný (průmyslový) vzor, přirozeně platí. U nezapsaných (průmyslových) vzorů je nicméně možné spatřovat rozdíl v rozhodném dni pro zpětné posouzení těchto podmínek, kterým je jeho zpřístupnění veřejnosti v EU. Do 12 měsíců od tohoto okamžiku (tzv. ochranná lhůta) pak může

---

¹⁸² Nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001 o průmyslových vzorech Společenství [online]. 2002. [cit. 2024-06-09]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/ALL/?uri=CELEX%3A32002R0006>

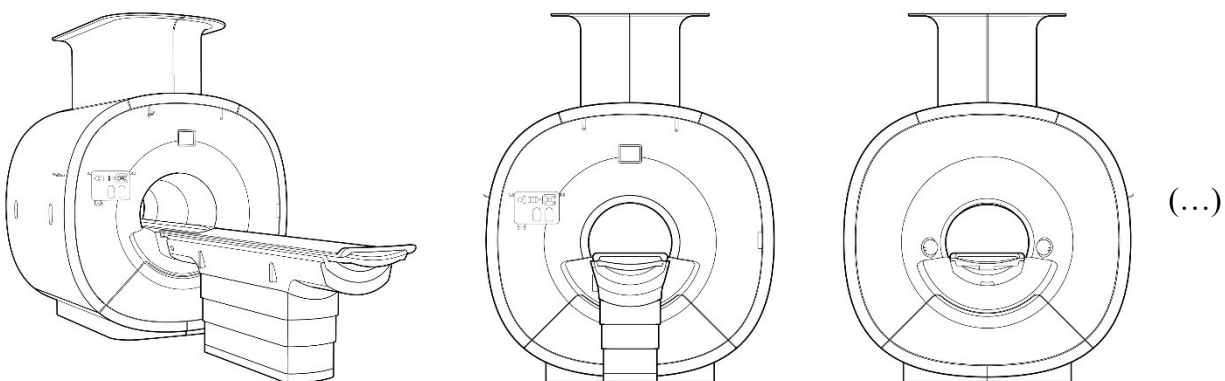
¹⁸³ Evropský parlament. Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 14. března 2024 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/..., kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 6/2002 o (průmyslových) vzorech Společenství a zrušuje nařízení Komise (ES) č. 2246/2002 [online]. Štrasburk: Evropský parlament, 2024 [cit. 2024-06-21]. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-0164_CS.html („Návrh revize CDR“)

¹⁸⁴ Evropský parlament. Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 14. března 2024 k přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) .../... o právní ochraně průmyslových vzorů (přepřacované znění) [online]. Štrasburk: Evropský parlament, 2024 [cit. 2024-06-21]. Dostupné z: [Přijaté texty - Průmyslové vlastnictví: právní ochrana \(průmyslových\) vzorů \(přepřacované znění\) - Čtvrtek, 14. března 2024 \(europa.eu\)](#) („Návrh revize CDD“).

oprávněná osoba podat na shodný předmět přihlášku zapsaného (průmyslového) vzoru, případě dokonce českého národního průmyslového vzoru, aniž by byla narušena podmínka novosti či individuální povahy.¹⁸⁵ Konečně zatřídění (průmyslových) vzorů se dle článku 40 CDR činí stejně jako národních průmyslových vzorů podle Locarnského třídění.

Zápisem (průmyslového) vzoru do rejstříku (průmyslových) vzorů vedeného EUIPO („**rejstřík (průmyslových) vzorů**“) vzniká jeho majiteli výlučné právo (průmyslový) vzor užívat v souladu s článkem 19 CDR a z tohoto užívání bez jeho souhlasu vyloučit třetí osoby. Naproti tomu právo vyloučit třetí osoby z užívání nezapsaného (průmyslového) vzoru má jeho majitel podle článku 19 odst. 2 CDR pouze tehdy, jestliže toto napadené užití vyplývá z kopírování předmětného nezapsaného (průmyslového) vzoru. O kopírování chráněného nezapsaného (průmyslového) vzoru se přitom dle téhož ustanovení nejedná, pokud napadené užití vyplývá z nezávislé tvůrčí práce jiného původce (průmyslového) vzoru, jestliže se lze důvodně domnívat, že nebyl s chráněným (průmyslovým) vzorem obeznámen. Doba trvání ochrany činí u zapsaného (průmyslového) vzoru dle článku 12 CDR pět let od podání přihlášky, přičemž tato doba může být opět opakovaně prodloužena až na maximální dobu 25 let. Naopak nezapsaný (průmyslový) vzor požívá dle článku 11 CDR ochrany pouze po dobu tří let, a to bez možnosti obnovy.

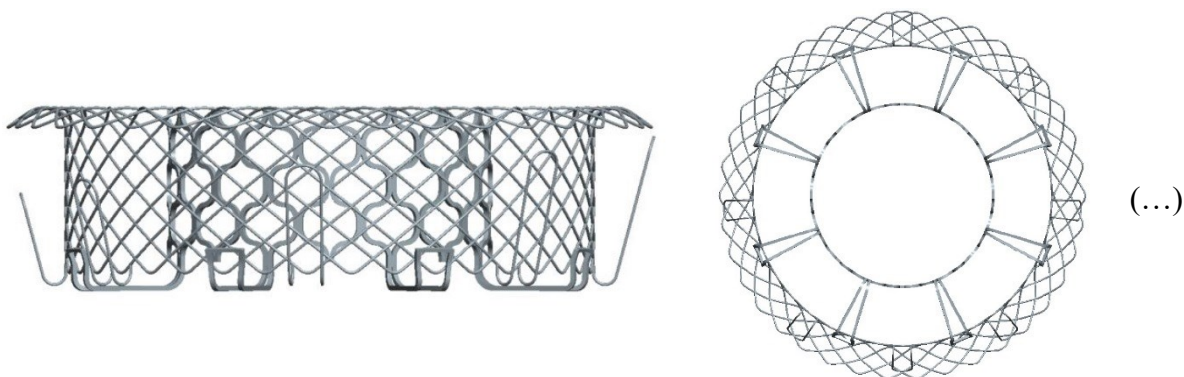
Pokud jde o konkrétní případy zapsaných (průmyslových) vzorů z oblasti zdravotnických prostředků, je možné uvést například: zapsaný (průmyslový) vzor č. 002155341-0001 společnosti Koninklijke Philips N.V. vedený v rejstříku (průmyslových) vzorů pod názvem „Lékařské přístroje, Skenery“, zatříděný ve třídě 24 a podtřídě 01 Locarnského třídění s následujícím grafickým znázorněním:

¹⁸⁵ KOUKAL, MYŠKA, PULLMANOVÁ, VOJTÍŠKOVÁ, ZIBNER, cit. 18, [Ochrana designu], body 40-54 [cit. 2024-06-21].

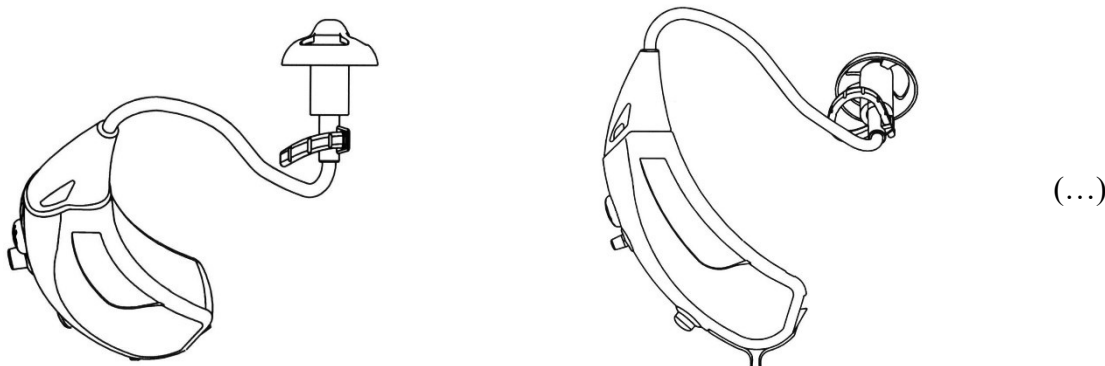
;¹⁸⁶

zapsaný (průmyslový) vzor č. 003167196-0001 společnosti Medtronic, Inc., vedený v rejstříku (průmyslových) vzorů pod názvem „stenty“, zatříděný ve třídě 24 a podtřídě 03 Locarnského třídění s následujícím grafickým znázorněním:

;¹⁸⁷ nebo

zapsaný (průmyslový) vzor č. 000238704-0001 společnosti Widex A/S vedený v rejstříku (průmyslových) vzorů pod názvem „Naslouchací pomůcky pro neslyšící“, zatříděný ve třídě 24 a podtřídě 99 Locarnského třídění s následujícím grafickým znázorněním:

¹⁸⁸

3.3.1 Návrh revize CDR a Návrh revize CDD

Jak bylo uvedeno výše, s průběhem roku 2024 se stále více blíží dlouho očekávané změny právní úpravy v oblasti ochrany designu, a to již zmíněným Návrhem revize CDR a Návrhem

¹⁸⁶ Zapsaný (průmyslový) vzor č. 002155341-0001, datum zápisu 18. prosince 2012 [online]. [cit. 24-06-21]. Dostupné z: <https://euiipo.europa.eu/eSearch/#details/designs/002155341-0001>

¹⁸⁷ Zapsaný (průmyslový) vzor č. 003167196-0001, datum zápisu 2. června 2016 [online]. [cit. 24-06-21]. Dostupné z: <https://euiipo.europa.eu/eSearch/#details/designs/003167196-0001>

¹⁸⁸ Zapsaný (průmyslový) vzor č. 000238704-0001, datum zápisu 8. října 2004 [online]. [cit. 24-06-21]. Dostupné z: <https://euiipo.europa.eu/eSearch/#details/designs/000238704-0001>

revize CDD, jejichž cílem je zejména přizpůsobit současnou právní úpravu poměrně turbulentnímu technologickému vývoji posledních let. Vedle terminologických změn má totiž dle obou návrhů dojít ke změně definic (průmyslového) vzoru i výrobku. Definice (průmyslového) vzoru má být nově rozšířena o pohyb, přechod nebo jiný druh animace těchto prvků.¹⁸⁹ Jak Návrh revize CDR, tak Návrh revize CDD mají tedy adaptovat stávající právní úpravu taktéž na další očekávaný vývoj v technologické oblasti (zahrnující čím dál tím častější skloňování témat jako je metaverse, nezaměnitelné tokeny (NFT) nebo 3D tisk).¹⁹⁰ Výrobek navíc nově nemusí být ztělesněn v hmotném předmětu a může se jednat například o grafické uživatelské rozhraní.¹⁹¹ Výše uvedené by tak mohlo znamenat významný posun spočívající možnosti opuštění dosavadní praxe zápisu grafických uživatelských rozhraní¹⁹² prostřednictvím zápisu každého jednotlivého náhledu jako samostatného (průmyslového) vzoru¹⁹³ a umožnit jejich zápis přímo v podobě přechodu či jiné animace. Toto může mít dle mého názoru značné využití zejména u zdravotnických prostředků sloužících k diagnostice či monitorování.

3.4 Srovnání ochrany poskytované unijní právní úpravou a evropským patentem

3.4.1 Ochranná známka EU a evropský patent

Podobně jako na národní úrovni, i zde je třeba konstatovat, že zejména s ohledem na článek 7 odst. 1 písm. e) bod ii) EUTMR lze překryv v předmětu ochrany daných institutů hledat jen velmi obtížně. Dle daného ustanovení nebude do rejstříku OZEU zapsáno označení, které je tvořeno *výlučně* tvarem nebo či jinou vlastností výrobku, které jsou nezbytné pro dosažení technického výsledku. Toto nastane v situaci, kdy všechny *základní vlastnosti* daného tvaru, nebo jiné vlastnosti, plní technickou funkci.¹⁹⁴ Základními vlastnostmi se přitom dle ustálené judikatury rozumí vlastnosti týkající se toliko nejdůležitějších prvků daného označení¹⁹⁵ a přítomnost dalších, jiných než základních, vlastností nemajících technickou funkci přitom není relevantní.¹⁹⁶ Jinými

---

¹⁸⁹ Článek 3 odst. 1 Návrhu revize CDR

¹⁹⁰ DE LUCA, STEFANO. *AT A GLANCE: Design package*. [online]. Strasbourg: European Parliament, 03, 2024 [cit. 2024-06-21]. Dostupné z:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2024/759622/EPRS_ATA\(2024\)759622_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2024/759622/EPRS_ATA(2024)759622_EN.pdf)

¹⁹¹ Článek 3 odst. 2 písm. a), b) Návrhu revize CDR.

¹⁹² HORÁČEK, ČADA, HAJN, cit. 32, s. 266-267.

¹⁹³ Viz např. zapsané průmyslové vzory č.004751451-0001, 004751451-0002, 004751451-0003, 004751451-0004, 004751451-0005, 004751451-0006 a násl. zapsané v rejstříku (průmyslových) vzorů ve třídě 14 a podtřídě 04 Locarnského třídění. Dostupné z: <https://euipo.europa.eu/eSearch/#basic>

¹⁹⁴ EUIPO. *Guidelines for Examination in the Office* [online]. Version 1.2. Alicante: EUIPO, 2024 [cit. 2024-06-30]. s. 555. Dostupné z: <https://guidelines.euipo.europa.eu/2214311/2226724/trade-mark-guidelines/3-shape-or-other-characteristics-of-goods-necessary-to-obtain-a-technical-result>

¹⁹⁵ Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 14. září 2010 ve věci *C-48/09 P, Lego brick*, § 68-69

¹⁹⁶ Tamtéž, § 51.

slovy, aby se absolutní důvod nenaplnil, muselo by označení obsahovat prvek či prvky, které neslouží k dosažení technického výsledku a současně jsou jeho základní vlastností. Pro posouzení je přitom relevantní technická funkce vlastních výrobků, pro které má být označení zapsáno.¹⁹⁷ K posouzení toho, co je a co není nezbytné k dosažení technického výsledku, se vyjadřuje například rozhodnutí ve věci R-42/2013-1¹⁹⁸, týkající se zamítnuté přihlášky prostorové ochranné známky, která měla být zapsána pro výrobky ve třídě 10 Niceského třídění, konkrétně se jednalo o zařízení pro uzavření cév, které bylo toho času již chráněno evropským patentem téhož přihlašovatele. Odvolací senát v této věci konstatoval, že existence patentu, v jehož nárocích jsou obsaženy vlastnosti daného označení, je jednoznačným důkazem, že tyto vlastnosti mají technickou funkci.¹⁹⁹

Z výše uvedeného vyplývá, že ochrana téhož předmětu je tedy v zásadě vyloučena. Nicméně stejně jako na národní úrovni, ani zde není vyloučeno chránit těmito instituty různé další aspekty téhož zdravotnického prostředí.

3.4.2 (Průmyslový) vzor a evropský patent

Ani (průmyslový) vzor a evropský patent nejsou svým českým ekvivalentům příliš vzdálené a platí pro ně tedy v zásadě tytéž vzájemné odchylky. I přes odlišný účel obou institutů lze mezi těmito pozorovat možný překryv a teoreticky není vyloučeno, aby současně chránily tytéž předměty, jak ostatně také vyplývá již z bodů 10 a 31 odůvodnění CDR a článku 96 odst. 1 CDR. Jisté omezení pro (průmyslové) vzory je v tomto směru možné spatřovat v článku 8 odst. 1 CDR, dle kterého se právo k (průmyslovému) vzoru nevztahuje na vzhledové znaky podmíněné jejich technickou funkcí.²⁰⁰ Nicméně aby byl z tohoto důvodu zapsán (průmyslový) vzor na základě článku 25 odst. 1 písm. b) CDR prohlášen neplatným jako celek, musely by být všechny jeho vzhledové znaky podmíněny výhradně jeho technickou funkcí.²⁰¹ Naopak pokud by alespoň jeden ze vzhledových znaků nebyl výhradně podmíněn technickou funkcí daného výrobku, zapsaný

---

¹⁹⁷ Rozsudek Soudního dvora ze dne 10. listopadu 2016 ve věci *C-30/15 P, CUBES (3D)*, § 48-50

¹⁹⁸ Rozhodnutí (prvního) odvolacího senátu OHIM ze dne 17. října 2013 ve věci *R-42/2013-1, FORM EINES STÖPSELS (3D MARKE)*

¹⁹⁹ Tamtéž, §§ 16-19.

²⁰⁰ Česká verze tohoto ustanovení nicméně liší od verze anglické, která pracuje s termínem „*solely dictated by its technical function*“ (článek 8 odst. 1 in fine CRD). Z této verze také vychází rozhodovací praxe, jak je patrné z dále uvedených rozsudků.

²⁰¹ Rozsudek Soudního dvora (druhého senátu) ze dne 8. března 2018 ve věci *C-395/16, DOCERAM*, § 32. („**Rozsudek ze dne 8. března 2018 ve věci C-395/16, DOCERAM**“).

(průmyslový) vzor za neplatný prohlášen nebude.²⁰² Je tedy třeba určit, co je technickou funkcí daného výrobku, jaké jsou jeho vzhledové znaky a posoudit, zda jsou všechny tyto vzhledové znaky podmíněny výhradě technickou funkcí výrobku. Pokud jde o posouzení technické funkce jednotlivých znaků, nečiní jej EUIPO z úřední povinnosti, ale důkazní břemeno nese navrhovatel, který na podporu svého tvrzení musí předložit relevantní důkazy. Navíc majitel zapsaného průmyslového vzoru má také možnost prokázat, že při výběru jednotlivých znaků hrály roli i další důvody.²⁰³ Samotná existence patentu uděleného na výrobek se stejným nebo podobným vzhledem přitom bez dalšího neprokazuje, že by všechny znaky napadeného (průmyslového) vzoru byly podmíněny výhradně technickou funkcí výrobku.²⁰⁴ Můžeme zde tedy pozorovat výrazný rozdíl oproti situaci ochranných známek EU. Z výše uvedeného vyplývá, že v zásadě není vyloučeno, aby byl, při splnění ostatních podmínek CDR, vnější vzhled patentovatelného vynálezu chráněn (průmyslovým) vzorem, jak je také patrné z uvedených příkladů zapsaných (průmyslových) vzorů a udělených evropských patentů. To však přirozeně může v některých případech narušit podmínku novosti později přihlašovaných vynálezů.

Podmínky, které musí být naplněny pro zápis (průmyslového) vzoru a udělení evropského patentu jsou přitom diametrálně odlišné a to stejné také platí pro délku doby předcházející samotnému získání ochrany. Zatímco pro účely zápisu zapsaného (průmyslového) vzoru se posoudí toliko to, zda se jedná o (průmyslový) vzor a zda není v rozporu s veřejným pořádkem a dobrými mravy, řízení o udělení evropského patentu je značně komplexnější a bude zpravidla trvat až několik let.²⁰⁵ V případě získání ochrany, bude její doba u evropského patentu činit nejvýše 20 let, zatímco u zapsaného průmyslového vzoru může činit až 25 let. Účinky obou institutů obecně obsahově odpovídají národním ekvivalentům, přičemž zapsaný (průmyslový) vzor má jednotný účinek pro všechny členské státy, evropský patent pro určené státy, ve kterých byl validován dle příslušné národní právní úpravy, a jednotný patent ve všech členských státech, ve kterých ke dni zapsání jednotného účinku byla v účinnosti UPCA.

---

²⁰² Rozsudek Tribunálu (druhého senátu) ze dne 24. března 2021 ve věci *T-515/19, Building blocks*, § 96 („**Rozsudek ze dne 24. března 2021 ve věci T-515/19, Building blocks**“).

²⁰³ EUIPO. *Guidelines for Examination in the Office* [online]. Version 1.0. Alicante: EUIPO, 2024 [cit. 2024-06-30]. s. 128-129. Dostupné z: <https://guidelines.euipo.europa.eu/2213908/2199801/designs-guidelines/1-introduction>

²⁰⁴ K tomu viz například Rozsudek Tribunálu (desátého senátu) ze dne 18. listopadu 2020 ve věci *T-574/19, Fluid distribution equipment*, § 81-82

²⁰⁵ European Patent Office. *How long does the grant procedure take?* [online]. EPO, [cit. 2024-07-15]. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/service-support/faq/applying-patent/procedure/how-long-does-grant-procedure-take>

Pokud přihlašovatel usiluje o rychlou ochranu, bude pro něj nejsnadnější podat přihlášku zapsaného (průmyslového) vzoru. V přihlášce (zapsaného) průmyslového vzoru může dokonce požádat o odklad zveřejnění zápisu, což může být v praxi praktické právě pro případy, kdy přihlašovatel zvažuje současnou ochranu evropským patentem. Výhodou současné ochrany může být opět rozsah v podobě kombinace ochrany dané vyobrazením (průmyslového) vzoru i zněním patentových nároků. I zde je ovšem potřeba podání přihlášek správně načasovat.

Případné kolize budou pak zpravidla řešeny prostřednictvím řízení o prohlášení (průmyslového) vzoru neplatným dle článku 25 odst. 1 písm. b) CDR nebo v řízení o odporu proti udělenému patentu dle článku 99 EPC. Dále má také Jednotný patentový soud relativně nově výlučnou pravomoc mimo jiné také ve věcech žalob na porušení nebo na zrušení jednotných patentů. Ve vztahu k evropským patentům platí totéž, ledaže jejich majitel v přechodném období využije možnosti vynětí z výlučné pravomoci Jednotného patentového soudu dle článku 83 odst. 3 UPCA.

Jak vyplývá z výše uvedeného, ochrana týchž předmětů jedním nebo druhým institutem, případně oběma současně, není vyloučena. Oba instituty mají své výhody a nevýhody, které mohou být pro potenciálně chráněný předmět a přihlašovatele v konkrétním případě více či méně rozhodující. Nelze tak obecně konstatovat, že by volba jednoho z nich či obou byla optimální variantou pro všechny případy.

3.4.3 Ochranná známka EU a (průmyslový) vzor

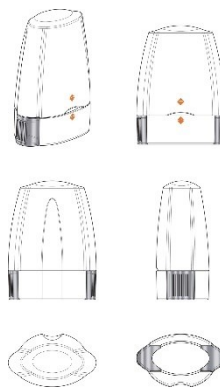
Jak vyplývá z předchozích kapitol, mezi ochrannou známkou EU a zapsaným (a přiměřeně k odlišnostem také nezapsaným) (průmyslovým) vzorem můžeme pozorovat téměř tytéž odlišnosti v týchž základních charakteristikách jako na úrovni národní. Oba unijní instituty si tedy se svými národními ekvivalenty v řadě aspektů odpovídají, ať už jde o předmět ochrany, zamýšlený účel, vztah institutů k výrobkům (službám), pro které jsou zapsány, nebo podmínkám zápisné způsobilosti.²⁰⁶

V čem můžeme ale na unijní úrovni pozorovat první významnou odlišnost, je již zmíněný omezený věcný průzkum v rámci řízení o přihlášce zapsaného (průmyslového) vzoru, který na rozdíl od národní úrovně nezahrnuje posouzení požadavků novosti a individuální povahy. Tímto se tedy dané řízení ještě o něco víc vzdaluje už tak procesně náročnému řízení o přihlášce ochranné známky EU. Absence průzkumu daných podmínek tak sice pro přihlašovatele znamená nižší míru

---

²⁰⁶ K tomu viz zejm. kapitoly 2.5.4, 3.1, 3.3.

právní jistoty, na druhou stranu znamená také výrazně snazší a rychlejší možnost získání ochrany. U ochranné známky EU je stejně jako na národní úrovni již v řízení o přihlášce třeba posoudit veškeré absolutní důvody její potenciální zápisné nezpůsobilosti zahrnující zejména základní požadavek na dostatečnou rozlišovací způsobilost. Tento požadavek u (průmyslových) vzorů taktéž zcela absentuje. Například tedy v případě, kdy bude zamýšleným předmětem ochrany tvar výrobku, bude nedostatečná rozlišovací způsobilost nebo absolutní důvod dle článku 7 odst. 1 písm. e) bod ii) EUTMR, představovat překážku zápisu prostorové ochranné známky EU, nikoliv však zapsaného (průmyslového) vzoru, u kterého se ostatně v tomto řízení neposoudí ani jeho vlastní podmínky v podobě novosti a individuální povahy. Zapsaný (průmyslový) vzor tak bude do rejstříku (průmyslových) vzorů zapsán bez dalšího, pokud vedle formálních podmínek naplňuje toliko definiční znaky (průmyslového) vzoru dle článku 3 písm. a) CDR a neodporuje-li veřejnému pořádku a dobrým mravům dle článku 9 CDR. Absentující požadavek dostatečné rozlišovací způsobilosti může hrát významnou roli také například u usilování o ochranu grafických log, která mohou být taktéž chráněna prostřednictvím zapsaného (průmyslového) vzoru.²⁰⁷ K rozlišovací způsobilosti prostorových ochranných známek EU vztahujících se na tvar zdravotnických prostředků se vyjadřoval provozní útvar EUIPO například ve svém rozhodnutí ze dne 9. září 2021

o zamítnutí přihlášky prostorové OZEU č. 018363096   přihlašovatele Novartis AG²⁰⁸ („**přihláška prostorové OZEU č. 018363096**“) z důvodu nedostatku rozlišovací způsobilosti přihlašovaného označení dle článku 7 odst. 1 písm. b) ETUMR („**rozhodnutí o zamítnutí přihlášky č. 018363096**“). Jedním z argumentů přihlašovatele proti případnému zamítnutí jeho přihlášky, byla přitom skutečnost, že mu jen několik let před podáním předmětné přihlášky byla ze strany EUIPO pro tytéž výrobky zapsána (již výše uvedená) prostorová OZEU

²⁰⁷ EUIPO, cit. 203, s. 29.

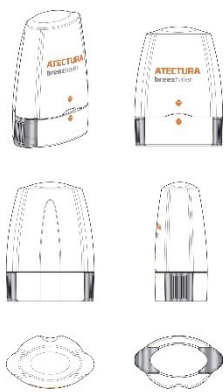
²⁰⁸ Přihláška prostorové OZEU č. 018363096 zamítnutá dne 7. září 2021 [online]. [cit. 24-06-22]. Dostupné z: <https://euipo.europa.eu/eSearch/#details/trademarks/018363096>

č. 011628799

²⁰⁹, která je k dnešnímu dni stále platná. Ve

sém rozhodnutí o zamítnutí přihlášky EUIPO s odkazem na ustálenou rozhodovací praxi uvádí, že tvar nemá rozlišovací způsobilost, pokud jde toliko o základní tvar nebo kombinaci základních tvarů. Dle EUIPO přihlašované označení v daném případě představuje základní tvar inhalátoru a postrádá tak rozlišovací způsobilost, a to i přes přihlašovatelem namítanou přítomnost loga na přední straně výrobku.²¹⁰ K argumentu předchozího úspěšného zápisu prostorové ochranné známky přihlašovatele EUIPO uvádí, že průzkum požadavků předepsaných EUTMR musí být proveden vždy s ohledem na kvality konkrétního přihlašovaného označení v každém jednotlivém případě zvlášť. Byť mohly mít tytéž kvality dříve zapsaného označení v době podání jeho přihlášky neobvyklý charakter, u nyní přihlašovaného označení, jakkoliv je dříve zapsanému blízké, tomu tak s ohledem na vývoj trhu a/nebo vnímání relevantní veřejnosti být nemusí²¹¹, což se podle EUIPO v tomto případě stalo.²¹² V tomto ohledu je nicméně třeba odkázat na úspěšný

zápis prostorové OZEU č. 018363102

²¹³ téhož přihlašovatele, jejíž přihláška

²⁰⁹ Viz kapitola 3.1

²¹¹ V této věci EUIPO také odkazuje na rozsudek Tribunálu (čtvrtého senátu) ze dne 6. 3. 2003, *T-128/01, DaimlerChrysler v OHIM*, § 46

²¹² Skutečnost, že pro posouzení hmotněprávních podmínek, včetně rozlišovací způsobilosti, je rozhodný den podání přihlášky, potvrdil také Tribunál ve svém rozsudku ze 23. května 2023 ve věci *T-477/21, Glaxo Group v EUIPO - Cipla Europe*, § 61

²¹³ Prostorová OZEU č. 018363102 zapsaná do rejstříku OZEU dne 29. dubna 2021 [online]. [cit. 24-06-22]. Dostupné z: <https://euipo.europa.eu/eSearch/#details/trademarks/018363102>

byla podána ve stejný den jako zamítnutá přihláška č. 018363096, a která se od této liší toliko přítomností grafického vyobrazení názvu daného výrobku na jeho přední straně. Dle výše uvedeného Rozsudku Tribunálu ve věci *T-187/19, Shade of the colour purple* a jemu předcházejících rozhodnutí postrádá rozlišovací způsobilost také přihlašovaná samotná fialová barva, která může na relevantním trhu sloužit k informování veřejnosti o vlastnostech výrobků (inhalátorů), respektive účinné látce léčivého přípravku v něm obsaženém. K přihlašovatelovu argumentu, že fialová barva byla zvolena z důvodu její neobvyklosti, jedinečnosti a zapamatovatelnosti a z důvodu, že ji nepoužil žádný jiný soutěžitel, Tribunál připomíná, že novost nebo individuální povaha nejsou relevantními kritérii pro posouzení, zda má ochranná známka rozlišovací způsobilost.²¹⁴ Z výše uvedeného tedy, vedle zřejmé odlišnosti hmotněprávních podmínek obou institutů, mimo jiné vyplývá, že proces získávání ochranné známky (EU) s sebou přináší řadu možných úskalí a o snadnějším přístupu k ochraně prostřednictvím (průmyslového) vzoru tak, dokonce i ve srovnání s jeho národní úpravou, nelze pochybovat.

Pokud jde o dobu a účinky ochrany, odpovídají v tomto ohledu OZEU a zapsaný (průmyslový) vzor svým českým ekvivalentům, přirozeně s odlišností územního rozsahu poskytované ochrany. Výjimkou je nezapsaný (průmyslový) vzor, jehož ochrana činí 3 roky od ode dne jeho zpřístupnění veřejnosti a jedná se toliko o ochranu proti jeho kopírování. Pokud jde o otázku nákladů, minimálně cena přihlášky OZEU²¹⁵ je víc než dvojnásobně vyšší než cena zápisu zapsaného (průmyslového) vzoru²¹⁶, navíc je třeba připlatit za každou další přihlašovanou třídu Niceského třídění, nehledě na náklady spojené s případným řízením o námitkách, které v úpravě (zapsaných) průmyslových vzorů neexistují, a další. Náklady spojené s oběma instituty jsou také výrazně vyšší, než náklady na získání národní ochrany²¹⁷, nicméně je také třeba přihlédnout k rozdílu v územním rozsahu ochrany.

Konečně i na unijní úrovni je za splnění podmínek EUTMR a CDR možné využít souběžné ochrany téhož předmětu a zkombinovat tak přednosti obou institutů, jak vyplývá z článku 96 odst.

---

²¹⁴ Rozsudek Tribunálu ve věci *T- 187/19, Shade of the colour purple*, § 52-54

²¹⁵ EUIPO. *Fees payable directly to EUIPO* [online]. Alicante: European Union Intellectual Property Office, 2024. [cit. 2024-07-05]. Dostupné z: <https://euiipo.europa.eu/ohimportal/en/fees-payable-direct-to-euiipo>

²¹⁶ EUIPO. *Fees for registered Community designs directly payable to EUIPO* [online]. Alicante: European Union Intellectual Property Office, 2024. [cit. 2024-07-05]. Dostupné z: <https://euiipo.europa.eu/ohimportal/en/rcd-fees-directly-payable-to-euiipo>

²¹⁷ Úřad průmyslového vlastnictví. *Poplatky* [online]. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2024. [cit. 2024-07-05]. Dostupné z: <https://upv.gov.cz/prumyslova-prava/poplatky>

1 CDR. (Průmyslový) vzor představuje rychlý a levný způsob dosažení ochrany na základě velice omezeného věcného průzkumu, není pro něj stanoven požadavek užívání a rozsah jím poskytované ochrany není omezen na výrobky, v kterých je ztělesněn nebo na kterých je aplikován, zatímco ochranná známka nabízí potenciálně časově neomezenou ochranu a možnost užívání v jiné než zapsané podobě, lišící se od zapsané v prvcích neměnicích rozlišovací způsobilost.²¹⁸ Přihlášky je opět nutné správně načasovat, aby následně nedošlo k prohlášení (průmyslového) vzoru neplatným pro nedostatek novosti a individuální povahy.

Případné konflikty mezi danými instituty pak mohou být řešeny v případě napadení OZEU starším (průmyslovým) vzorem v řízení o prohlášení OZEU za neplatnou podle článku 60 odst. 2 písm. d) EUTMR. Naopak zapsaný (průmyslový) vzor může být z důvodu práv ke starší OZEU prohlášen neplatným na základě článku 25 odst. 1 písm. e) CDR.

4. Srovnání možných strategií ve světle specifík oblasti zdravotnických prostředků

4.1 Přiblížení oblasti zdravotnických prostředků

Oblast zdravotnických prostředků představuje velice významnou část celosvětového trhu²¹⁹, pro kterou je charakteristická vedle již zmíněné rozmanitosti také nepřetržitá inovace a s tím související nepříliš dlouhý životní cyklus jednotlivých zdravotnických prostředků.²²⁰ Převážnou většinu hráčů v oblasti těchto inovací tvoří v Evropě malé a střední podniky²²¹ („malé a střední podniky“ nebo „SME“).²²² Tyto mají často omezené zdroje a v současné době se také potýkají s finančními dopady změn, které přináší Nařízení o ZP.²²³ Může se tak stát, že tyto společnosti rovněž nemálo finančně náročnou průmyslověprávní ochranu poněkud upozadí. Práva k průmyslovému vlastnictví mohou být nicméně pro malé a střední podniky přínosem z několika

---

²¹⁸ Článek 18 písm. a) EUTMR

²¹⁹ OEC. *Medical Instruments* [online]. OEC, 2022 [cit. 2024-07-22]. Dostupné z: <https://oec.world/en/profile/hs/medical-instruments#latest-data>

²²⁰ MedTech Europe. *MedTech Europe's Facts & Figures 2024*. Brusel: MedTech Europe, 2024. [cit. 2024-07-23] s. 8. Dostupné z: <https://www.medtecheurope.org/wp-content/uploads/2024/07/medtech-europes-facts-figures-2024.pdf>

²²¹ Ve smyslu článku 2 odst. 1 a 2 přílohy sdělení č. 7/2023 Sb., o vyhlášení českého znění doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků.

²²² MARESOVA, HAJEK, KREJCAR, STOREK, KUČA, cit. 2, s. 12; MedTech Europe, cit. 218, s. 14.

²²³ MARESOVA, Petra; REZNY, Lukas; PETER, Lukas; HAJEK, Ladislav a LEFLEY, Frank. Do Regulatory Changes Seriously Affect the Medical Devices Industry? Evidence From the Czech Republic. *Frontiers in public health* [online]. Czech Republic: Frontiers Media S.A, 2021, 2021(9), 666453-666453 [cit. 2024-07-23] s. 10. Dostupné z: doi:10.3389/fpubh.2021.666453. ISSN 2296-2565; CARL, Ann-Kathrin; HOCHMANN, David. Impact of the new European medical device regulation: a two-year comparison [online]. *Biomed. Eng.-Biomed. Tech.* 2024, 69(3) [cit. 2024-07-23]. s. 317–326. Dostupné z: doi:10.1515/bmt-2023-0325

hlavních důvodů. Zaprvé může vhodná průmyslověprávní strategie zlepšit jejich postavení na trhu a zvýšit jejich konkurenceschopnost²²⁴, zadruhé může ochrana duševního vlastnictví snížit rizika plynoucí z potenciálních právních sporů, které budou zejména pro malé a střední podniky znamenat značnou finanční i časovou zátěž, a konečně zatřetí, ochrana technických řešení má za cíl zejména zajistit ochranu investic do výzkumu a vývoje a může tak znamenat volné prostředky na další financování těchto aktivit²²⁵, nemluvě o možnosti dispozic s těmito právy například ve formě udělení licence.

Oblast zdravotnických prostředků je oblastí velice specifickou a s ohledem na požadavek ochrany veřejného zdraví a nešťastné historické zkušenosti²²⁶ navíc již nyní poměrně přísně a podrobně regulovanou. Stěžejním dokumentem na poli Evropské unie je v současné době již zmíněné Nařízení o ZP a jeho následující změny. Za účelem vyšší transparentnosti a snadnějšího přístupu k informacím ze strany nejen zdravotnických pracovníků, ale i veřejnosti, Nařízení o ZP podrobně upravuje centrální Evropskou databázi zdravotnických prostředků („EUDAMED“), která bude sloužit k realizaci pravidel zavedených tímto nařízením. EUDAMED bude integrovat různé elektronické systémy sloužící zejména ke shromažďování a zpracování informací týkajících se zdravotnických prostředků a souvisejících hospodářských subjektů.²²⁷ Bude se tedy mimo jiné jednat o jakýsi centrální registr zdravotnických prostředků²²⁸ a od okamžiku oficiálního spuštění příslušného modulu²²⁹, zde budou povinně zveřejňovány relativně podrobné informace o jednotlivých zdravotnických prostředcích v různých fázích jejich životního cyklu. V tomto

---

²²⁴ Spojené státy americké jsou ještě před Evropou největším trhem zdravotnických prostředků. Právě ve Spojených státech amerických se koncentrují velké farmaceutické společnosti, které tvoří značnou část světových prodeje (NAIDOO, cit. 2, s. 12.) a představují tak pro evropské SME, kterých je naopak většina, co do celkového počtu subjektů, konkurenci, které se lze často jen těžko vyrovnat. Jak je navíc vidět z jednotlivých příkladů, nejedná se přirozeně o dva zcela oddělené trhy a velké americké společnosti mají často v Evropě nemalá průmyslověprávní portfolia.

²²⁵ European Innovation Council And Smes Executive Agency. *Intellectual Property Handbook: Providing IP Guidance Through the EEN Client Journey* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2024 [cit. 2024-07-23]. Dostupné z: https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/publications/intellectual-property-handbook-providing-ip-guidance-through-een-client-journey_en#files. ISBN 978-92-9469-662-5.

²²⁶ NAIDOO, cit. 2, s. 20-30.

²²⁷ Recitál 44 Nařízení o ZP

²²⁸ Článek 29 odst. 4 Nařízení o ZP

²²⁹ EUDAMED je v současné době stále ve fázi implementace a některé z jeho modulů jsou tak zatím využívány toliko na dobrovolné bázi. Poslední změnou Nařízení o ZP, nařízením (EU) č. 2024/1860 bylo nicméně upuštěno od požadavku na plnou funkčnost EUDAMED pro účely povinného užívání jednotlivých modulů. EUDAMED tak bude zaváděn postupně a povinnosti ve vztahu k jednotlivým modulům budou dle článku 123 odst. 3 písm. d) Nařízení o ZP použitelné vždy šest měsíců po oznámení o funkčnosti daného modulu v Úředním věstníku EU. K tomu například: European Commission. *Medical Devices – EUDAMED, Overview* [online]. EC, 2024 [cit. 2024-07-22]. Dostupné z: https://health.ec.europa.eu/medical-devices-eudamed/overview_en?prefLang=cs#latest-updates

ohledu je tedy třeba celý postup průmyslověprávní ochrany velmi precizně načasovat, aby nedošlo k předuvedení některých předmětů práv k průmyslovému vlastnictví a zmaření jejich ochrany některými z forem.

4.2 Životní cyklus zdravotnických prostředků a možné kroky v jeho průběhu

Celý životní cyklus zdravotnických prostředků je možné obecně rozdělit na několik základních fází. A to zpravidla na fázi (i) plánování a konceptu, (ii) návrhu a vývoje (včetně klinického hodnocení a registrace), (iii) výroby, (iv) uvedení na trh a (v) sledování po uvedení na trh.²³⁰ Již ve fázi plánování a konceptu bude dle mého názoru vhodné provést podrobnou rešerši již existujících práv duševního vlastnictví, aby nedošlo k marnému vynaložení prostředků na něco, co už existuje a je chráněno jiným subjektem. Dále se nabízí, nad rámec práv k průmyslovému vlastnictví podléhajících registraci, zvážit uzavření smluv o mlčenlivosti se všemi zainteresovanými osobami. Proces před zpřístupněním zdravotnického prostředku nebo jeho dílčích aspektů může trvat poměrně dlouho a bez tohoto kroku by tak mohlo dojít k ohrožení následných kroků průmyslověprávní strategie. Ve fázi návrhu a vývoje bude patrně vhodné co nejdříve podat přihlášku patentu²³¹, (pokud má subjekt s přihlédnutím k povaze daného zdravotnického prostředku o patentovou ochranu zájem), a to především s ohledem na již zmíněnou dobu, kterou získávání patentu zpravidla obnáší. Přihlášky ochranných známek a průmyslových vzorů je, s ohledem na relativně kratší dobu zápisných řízení, možné podat později, nicméně je třeba pamatovat na ochrannou dobu průmyslového vzoru a ujistit se, že v důsledku výrazně dřívějšího podání patentové přihlášky nedojde ke zmaření kritérií novosti a individuální povahy průmyslového vzoru. Je tedy ke zvážení, zda nepodat přihlášku průmyslového vzoru již společně s patentovou přihláškou. U průmyslových vzorů totiž na rozdíl od ochranných známek neexistuje požadavek užívání a zápis v ranné fázi životního cyklu zdravotnického prostředku tak nebude v tomto ohledu problematický.²³² Případně může přihlašovatel požádat o již zmíněný odklad zveřejnění. Ostatně, jak bylo uvedeno výše, požadavky pro udělení patentu jsou poměrně přísné a není tak zdaleka jisté, zda se přihláška setká s úspěchem. Pro případ, že k udělení patentu nedojde, bude mít přihlašovatel stále průmyslový vzor, k jehož

---

²³⁰ EUPATI. *Medical Device Development and Lifecycle Management under the MDR and IVD* [online]. 2021 [cit. 2024-08-09]. Dostupné z: <https://learning.eupati.eu/mod/book/view.php?id=939>

²³¹ Pokud nebude výslovně uvedeno jinak, budou v následujících odstavcích, s ohledem na svoji blízkou povahu, jednotlivými instituty obecně myšleny jak instituty národní, tak nadnárodní.

²³² Pokud by přihlašovatel chtěl z jakéhokoliv důvodu zveřejnění průmyslového vzoru oddálit, lze navíc využít již zmíněného institutu odkladu.

zápisu dochází (zejména na unijní úrovni) v podstatě bez dalšího, a který může dokonce bránit i pozdějšímu udělení některých patentů konkurentům. Vzhledem k tomu, že samotný vzhled výrobku případně jeho dílčí aspekty mohou být často navrhované designerem jakožto externím subjektem, je třeba pomyslet i na vhodně nastavenou smluvní úpravu, pokud jde o práva k jeho autorským dílům²³³, a to zejména s ohledem na neformální povahu vzniku autorských práv. Vhodným krokem v tomto směru může být také již zmíněný zápis průmyslového vzoru, jehož účelem je přímo ochrana vnějšího vzhledu výrobku nebo jeho části.

4.3 Jednotlivé formy ochrany v kontextu zdravotnických prostředků

Pokud jde o volbu konkrétních forem ochrany, ze všeho nejdřív je třeba vzít v potaz, na jakých trzích bude subjekt působit, případně kde se mu nad rámec jeho působení vyplatí usilovat o průmyslověprávní ochranu.²³⁴ Podle toho bude poměrně snadné učinit rozhodnutí, zda zvolit národní nebo nadnárodní formy ochrany. Například pokud by subjektu stačila ochrana ve dvou členských státech EU, vyplatí se mu, s ohledem na výrazně nižší náklady, vydat se spíše cestou národních forem ochrany v těchto dvou zemích. Naopak, pokud usiluje o ochranu ve většině členských států bude pro něj vhodnější podat si spíše přihlášku unijních forem ochrany, případně evropského patentu, které jsou naopak levnější ve srovnání s podáváním všech národních přihlášek zvlášť. Rovněž by se měl subjekt zamyslet, které všechny aspekty svého zdravotnického prostředku chce chránit. Zda usiluje o ochranu vnějšího vzhledu výrobku nebo jeho části, technického aspektu, zda chce, aby si jej spotřebitelé s daným zdravotnickým prostředkem spojovali, případně všechno současně. Jak vyplývá z předchozích kapitol, jednotlivé instituty od sebe nejsou zcela striktně odděleny. Naopak u nich můžeme pozorovat řadu překryvů a existuje dokonce i možnost, že institut dosáhne jiného než primárně zamýšleného účelu, k jehož dosažení má v teorii sloužit jiný.²³⁵ Příklady toho, jaké prvky zdravotnických prostředků mohou být jednotlivými instituty chráněny, jakož i v čem se tyto překrývají, byly uvedeny v předchozích kapitolách. Z výše uvedeného rovněž vyplývá, že přihlašovatelé často volí kombinaci několika forem ochrany, a to pro různé, případně dokonce tytéž, prvky zdravotnického prostředku.

Při volbě vhodného postupu bude kromě již zmíněného teritoria třeba vzít v potaz také povahu samotného zdravotnického prostředku a finanční možnosti daného subjektu.

---

²³³ Ve smyslu § 2 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

²³⁴ To může být například země výroby daných zdravotnických prostředků.

²³⁵ Viz například kapitola 2.5.4.

Nejdostupnější variantou ochrany je přirozeně průmyslový vzor. Přihlašovatel má navíc poměrně vysokou šanci, že ochranu touto cestou skutečně získá. Doba ochrany průmyslového vzoru je časově omezená, a to jak na národní, tak na unijní úrovni na maximální dobu 25 let. Nabízí se nicméně otázka, zda přihlašovatel delší dobu ochrany skutečně potřebuje. Životní cyklus řady zdravotnických prostředků totiž po jejich uvedení na trh činí pouhých 18-24 měsíců, než bude na trh uveden jejich nový model či generace. Pokud bude nová generace těchto zdravotnických prostředků působit na informovaného uživatele odlišným celkovým dojmem, ochrana práv k průmyslovému vzoru se na ně²³⁶ již nevztáhne. V tomto ohledu by naopak mohla být vděčnější prostorová ochranná známka, která připouští užívání v jiné než zapsané podobě a nabízí potenciálně časově neomezenou ochranu. Dále je samozřejmě možné průmyslovým vzorem či obrazovou ochrannou známkou chránit například grafické logo názvu zdravotnického prostředku. Pokud jde o netradiční ochranné známky, bude velice záležet na povaze konkrétního zdravotnického prostředku, nicméně z uvedených příkladů je zřejmé, že už i těchto přihlašovatelé k ochraně svých zdravotnických prostředků využívají.

Konečně patenty představují poměrně silnou, spolehlivou a (s ohledem na povahu zdravotnických prostředků) také velice žádoucí ochranu, jakož i možnou návratnost nákladů vynaložených na vývoj daného vynálezu, ať už jde o udělení licence, převod patentu nebo jen samotné zajištění výhradního postavení na trhu. Z dostupných údajů²³⁷ je zřejmé, že v oblasti zdravotnických prostředků se jedná o frekventovaně využívanou formu ochrany. Jak nicméně plyne z předchozích kapitol, proces získání patentu je značně časově i finančně náročný (nehledě na přechodí fázi vývoje). Samotné udělení patentu je pak vzhledem k přísným požadavkům a výlukám z patentovatelnosti, které se mohou oblasti zdravotnických prostředků dotknout, rovněž poměrně nejisté. Pro řadu malých a středních podniků může být usilování o patentovou ochranu poměrně riskantní, nebo dokonce finančně zcela nedosažitelnou záležitostí.²³⁸ V případě, že by přihlašovatel z jakéhokoliv důvodu o patentovou ochranu již usilovat nechtěl, může využít zmíněného institutu odbočení z patentové přihlášky na přihlášku národního užitného vzoru nebo

---

²³⁶ Respektive na průmyslový vzor v jeho ztělesnění.

²³⁷ Zdravotnické technologie představují druhé nejčastější odvětví podaných přihlášek evropských patentů za rok 2023. European Patent Office. *Top 10 Technical Fields* [online]. 2024 [cit. 2024-07-26]. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/top-10-technical-fields>

²³⁸ Přihlašovatelé mohou nicméně za splnění podmínek využít například grantový program sloužící k podpoře malých a středních podniků usazených v Evropské unii při ochraně jejich práv duševního vlastnictví EUIPO. *SME Fund Overview* [online]. [cit. 2024-08-09]. Dostupné z: <https://www.euipo.europa.eu/en/sme-corner/sme-fund/overview>

podat pro dané technické řešení rovnou tuto, pokud se spokojí s národní ochranou. Užité vzor představuje oproti patentové ochraně rychlejší a levnější řešení s nižšími požadavky. Na druhou stranu se s ohledem na omezený věcný průzkum jedná o poněkud slabší ochranu a není zdaleka vyloučeno, že podlehne případnému návrhu na výmaz. Konečně, jak také vyplývá z kapitol 2.5.2 a 3.4.2, užité vzor není v praxi nutně jedinou alternativou patentu. Z uvedených příkladů je zřejmé, že v některých případech mohou být, a rovněž v praxi jsou, tytéž zdravotnické prostředky (případně tytéž jejich aspekty) chráněny jak patentem, tak průmyslovým vzorem. Na celé této situaci je ovšem z mého pohledu jeden velice problematický aspekt, který bude rozebrán níže v kapitole 4.4.

Nakonec je také třeba poznamenat, že výběr vhodného postupu v konkrétním případě bude do značné míry otázkou strategického rozhodnutí konkrétního subjektu a bude ovlivněn řadou již zmíněných faktorů jako je relevantní území, povaha zdravotnického prostředku, zdravotnické prostředky konkurentů či ekonomická situace daného subjektu. Není tedy dle mého mínění možné určit jediný vhodný postup, který by byl zcela ideální pro všechny případy.

4.4 Nedostatky současné právní úpravy a rozhodovací praxe týkající se průmyslových vzorů

Z předchozích kapitol je zjevné, že současná právní úprava a rozhodovací praxe svým rozdílným přístupem k vlivu technických aspektů v oblasti známkoprávní a oblasti průmyslových vzorů jistý překryv mezi patenty a průmyslovými vzory v zásadě připouští.²³⁹ Ačkoliv je výše nastíněná strategie ochrany v některých případech skutečně možná a pro přihlašovatele může být přirozeně také velmi atraktivní, zdaleka se nejedná o unijním normotvůrcem zamýšlený účel průmyslových vzorů, a naopak se dle mého názoru do jisté míry jedná o obcházení institutu patentů a/nebo národních užitečných vzorů. Jak bylo uvedeno v kapitole 3.4.2, problematickým ustanovením je právě článek 8 odst. 1 CDR, zvláště v jeho anglické jazykové verzi, jakož i z něj vycházející judikatura posledních let.²⁴⁰ V tomto ohledu tak již dle mého názoru například závěr Čady²⁴¹ vyvozený z rozhodnutí OHIM ze dne 22. října 2009 ve věci *R-690/2007-3, Lindner Recyclingtech GmbH v. Franssons Verkstäder AB* („**Rozhodnutí ve věci R-690/2007-3**“), tedy že „ochrana průmyslovým vzorem může být získána pouze pro vnější vzhled výrobku, pokud není z funkčního

---

²³⁹ Zatímco překryv mezi patenty a ochrannými známkami nikoliv.

²⁴⁰ K blíže viz kapitola 3.4.2.

²⁴¹ ČADA, cit. 24, s. 165.

*hlediska významný nebo převažující*²⁴², nemůže být aktuální, a to mimo jiné s ohledem na výše uvedená pozdější rozhodnutí jako je Rozsudek ze dne 8. března 2018 ve věci *C-395/16, DOCERAM* nebo Rozsudek ze dne 24. března 2021 ve věci *T-515/19, Building blocks*, dle kterých jinými slovy postačí být jediný znak napadeného zapsaného (průmyslového) vzoru, který není podmíněn výhradně technickou funkcí, k tomu, aby tento napadený (průmyslový) vzor nemohl být jako celek zneplatněn.

Mám tedy za to, že tímto judikатурním vývojem dochází ke značnému vzdálení se původně zamýšlenému účelu článku 8 odst. 1 CDR²⁴³ a institutu průmyslového vzoru obecně. S ohledem na skutečnost, že výše uvedené pravděpodobně plyne už ze samotné nešťastné formulace článku 8 odst. 1 CDR, by se více než nabízelo zahrnutí jeho změny do Návrhu revize CDR a Návrhu revize CDD. Ani v jednom z těchto dokumentů k tomu však nedošlo.

Jsem přesvědčena, že v tomto ohledu není současná úprava a rozhodovací praxe zcela ideální. Ačkoliv je třeba brát v potaz, že jednotlivé formy ochrany práv k průmyslovému vlastnictví historicky zpravidla nevznikají ve stejném okamžiku, a jistému překryvu mezi nimi se tak nebude patrně možné vyhnout nikdy²⁴⁴, zrovna mezi institutem průmyslového vzoru a patentu vnímám možný přerov, s ohledem na diametrálně odlišné požadavky pro získání ochrany, jako velice problematický. Spatřuji zde tak zřetelný prostor pro změnu současného znění článku 8 odst. 1 CDR, respektive článku 7 odst. 1 CDD, nebo alespoň změnu směřování rozhodovací praxe, a to alespoň jejich přiblížením současné praxi v oblasti ochranných známek. Přestože přihlašovatelům současný stav nabízí poměrně elegantní cestu získávání průmyslověprávní ochrany nehmotných statků ztělesněných v jejich zdravotnických prostředcích, popírá tato eventualita do jisté míry smysl a účel obou institutů.

4.5 Posouzení výluk z patentovatelnosti v české a evropské právní úpravě

Jak bylo uvedeno výše, napříč právními řády obecně nepanuje v otázce výluky z patentovatelnosti v podobě metod chirurgického nebo terapeutického léčení lidského těla nebo diagnostických metod na něm používaných shoda. V kapitole 3.1.3 byly přitom nastíněny důvody a konkrétní příklady, proč a kdy se tato výluka může dotknout právě i vynálezů v oblasti zdravotnických prostředků. Ať už jde o patentové nároky znějící na zdravotnický prostředek

---

²⁴² Tamtéž.

²⁴³ Dle bodu 28 Rozhodnutí ve věci *R-690/2007-3* má tímto být právě zabránění užívání práv k průmyslovým vzorům k získávání monopolu nad technickými výrobky.

²⁴⁴ KNAP, RŮŽIČKA, OPLTOVÁ, KRÍŽ, cit. 8, s. 19.

samotný, metody jeho výroby nebo užívání. Zatímco česká právní úprava, úprava v EPC, jakož například i úprava v Kanadě či Japonsku tuto výlukou obsahuje, úprava Spojených států amerických nebo australská úprava nikoliv.²⁴⁵ Z tohoto je zřejmé, že absence výluky není zcela nemyslitelná, naopak pro normotvůrce mohla být z různých důvodů žádoucí. Jak již bylo zmíněno, cílem výluky je zejména to, aby výlučná patentová ochrana nebránila zdravotnickým pracovníkům ve volbě vhodné léčebné nebo diagnostické metody. Jako zřetelnou motivaci českého a evropského normotvůrce zde tedy spatřuji zejména ochranu zdraví. Proti této stěžejní hodnotě přirozeně stojí výše zmíněná ochrana práv k výsledkům tvůrčí duševní činnosti dle článku 34 odst. 1 Listiny, jakož případně i ochrana vlastnického práva dle článku 11 Listiny. Vláda se (jakožto předkladatel dané úpravy) nicméně otázkou střetu těchto hodnot v důvodové zprávě²⁴⁶ blíže nezabývá. V tom spatřuji již první nedostatek české právní úpravy v podobě ztížení její interpretace, která může obecně vést až k nedostatku právní jistoty adresátů a zpochybnění legitimacy předmětného legislativního procesu. Pokud bychom si ale dané omezení měli ve stručnosti posoudit, tak je zřejmé, že meze jsou za podmínek stanovených Listinou upraveny zákonem a článku 4 odst. 2 Listiny tak bylo vyhověno. Ustanovení rovněž dle mého názoru sleduje legitimní cíl, a to konkrétně v podobě ochrany zdraví, se kterým článek 11 odst. 3 Listiny ve své limitační klauzuli přímo počítá. Vzhledem k tomu, že článek 34 odst. 1 Listiny limitační klauzuli neobsahuje, byla volba a odůvodnění legitimního cíle v případě konkrétního omezení na zákonodárci, respektive na předkladateli, což se ovšem nestalo. Dá se nicméně předpokládat, že se skutečně o ochranu zdraví jedná a že tato jakožto veřejný statek skloňovaný už na ústavní úrovni dostatečně legitimní cíl v daném případě představuje. Konečně by bylo vzhledem k povaze daných práv rovněž zapotřebí provést test proporcionality, který nicméně předkladatel v důvodové zprávě²⁴⁷ taktéž ani nenastínil. Dalším nedostatkem je dle mého názoru stávající pojetí výluky v českém zákoně o vynálezech jakožto právní fikce absence průmyslové využitelnosti, které se tak ovšem liší od nového znění v EPC. Později jmenované již totiž pracuje s pojetím absolutní výluky bez potřeby fikce, které dle mého názoru povaze daného ustanovení odpovídá lépe. Dokázala bych si tedy v tomto směru představit zařazení daného ustanovení k ostatním výlukám pod § 4 písm. c) ZV, a to přirozeně s vypuštěním oné právní fikce.

---

²⁴⁵ O'CEARBHAILL, MURRAY, LEE, cit. 159, s. 654.

²⁴⁶ Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění některé zákony na ochranu průmyslového vlastnictví vydaného dne 10. května 2000 pod č. 116/2000 Sb. v částce 35/2000 Sb.

²⁴⁷ Tamtéž.

Pokud jde o samotné ustanovení a jeho dopady, je třeba zmínit, že věta za středníkem představuje krok k minimalizaci zásahu do práv potenciálních subjektů, který daná výlučka představuje. Taktéž z kapitoly 3.1.3 a z uvedených případů udělených patentů je zřejmé, že ačkoliv se tato výlučka může dotknout hned několika typů patentových nároků, nejedná se zdaleka o výlučku absolutní. Opět je také třeba dodat, že metody sloužící toliko k získávání informací z lidského těla, a tedy nezahrnující všechny předepsané fáze diagnostické metody, z patentovatelnosti vyloučeny nejsou. I přes shora uvedené nedostatky, jsem tedy přesvědčena, že dané ustanovení je vhodným řešením způsobilým dosáhnutí zamýšleného cíle. Zároveň zde nevidím mnoho vhodnějších alternativ, a konečně mám také za to, že tak zásadní hodnota jako je ochrana zdraví nemůže být upozaděna nebo ohrožena pro nemožnost využití nejvhodnější léčebné metody, na níž by se zrovna vztahovala výlučná patentová práva třetích osob. Vyjma výše nastíněných spíše formálních návrhů *de lege ferenda* zde tedy nevidím důvod pro vypuštění nebo zásadní modifikaci dané výlučky, jakkoliv ve světle některých zahraničních právních úprav není tato možnost bez dalšího vyloučena.

Závěr

Tato práce si kladla za cíl přiblížení vybraných národních a unijních forem ochrany, jakož i evropského patentu. Konkrétně pak přiblížení podmínek pro získání jednotlivých forem ochrany, jejich vzájemné srovnání a posouzení případných překryvů, jakož i jejich následné zasazení do kontextu ochrany nehmotných statků v oblasti zdravotnických prostředků ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 375/2022 Sb. I přes značnou rozsáhlost této problematiky jsem se pokusila postupně rozebrat jednotlivé instituty, poskytnout jejich základní srovnání a upozornit na zajímavé aspekty, které by pro průmyslověprávní ochranu nehmotných statků ztělesněných ve zdravotnických prostředcích mohly hrát roli.

Oblast zdravotnických prostředků je velice specifická a vyznačuje se zejména vysokou mírou inovací. Trh zdravotnických prostředků tak podléhá poměrně rychlému vývoji, což může mít ve výsledku vliv i na možnosti průmyslověprávní ochrany. Toto je ostatně zcela zjevné z v případě zamítnutí přihlášky prostorové OZEU č. 018363096 přihlašovatele Novartis AG, který potvrdil, že to, co mohlo být způsobilé ochrany ještě před několika lety, již nyní, s ohledem na vývoj trhu a/nebo relevantní veřejnosti, způsobilé být nemusí, byť by si obě označení byla sebestližší a jednalo se o týž výrobek. I to je tak přirozeně třeba vzít v potaz při zvažování možného postupu získávání ochrany.

Značné možnosti nabízí v této oblasti zejména ochrana technických řešení prostřednictvím patentu, případně prostřednictvím jeho levnější, rychlejší, ale zároveň o něco slabší varianty v podobě užitného vzoru. Oba instituty si odpovídají účelem i účinkem. Naopak u nich můžeme spatřovat kvalitativní rozdíl v požadované úrovni odborné tvůrčí činnosti původce jakožto jedné z hmotněprávních podmínek pro získání obou forem ochrany. V tomto ohledu jsou užitné vzory tedy poněkud dostupnější, a to rovněž s ohledem na omezený věcný průzkum v rámci řízení o jejich přihlášce a náklady na získání a udržování. Nevýhoda užitných vzorů naopak spočívá v kratší době ochrany a v jejich absentující úpravě na nadnárodní úrovni.

Pokud jde o srovnání patentu (a užitného vzoru) se zbylými instituty, je patrné, že překryv v předmětu ochrany s ochrannými známkami je s ohledem na absolutní důvody zápisné nezpůsobilosti ochranných známek v zásadě vyloučen. Nicméně se stále nabízí varianta ochrany jiných částí a/nebo aspektů daného zdravotnického prostředku. S patenty a průmyslovými vzory je situace už poněkud komplikovanější.

Z příslušných kapitol této práce vyplývá, že v zásadě není vyloučeno, aby byl vnější vzhled některých vynálezů chráněn průmyslovými vzory. Ačkoliv to pro přihlašovatele může znamenat poměrně výhodný krok v rámci jejich průmyslověprávní strategie, v konečném důsledku to dle mého názoru přispívá k obcházení patentové ochrany a popírání smyslu a účelu institutu průmyslových vzorů. Mám tedy za to, že změna problematické právní úpravy, případně alespoň překonání současné rozhodovací praxe, je více než namístě.

Ze srovnání institutů ochranné známky a průmyslového vzoru je zřejmé, že s ohledem na poměrně přísné podmínky zápisné způsobilosti ochranných známek a jejich podrobný průzkum je ve výhodě co do přístupu k ochraně spíše průmyslový vzor, a to zejména na unijní úrovni, kde není průzkumu podrobena ani novost ani individuální povaha. Tento může být vhodnou a rychlou alternativou ochranné známky, zejména pokud jde o trojrozměrné tvary nebo grafická loga, nebo alespoň jejím předstupněm. Ani omezená doba jeho platnosti dle mého názoru není s ohledem na relativně krátký životní cyklus zdravotnických prostředků problematická. Ochranná známka naopak poskytne spolehlivější ochranu. Ve světle výše uvedených kapitol vidím také značný potenciál v ochraně tvarů zdravotnických prostředků prostřednictvím prostorové ochranné známky, a to s ohledem na možné vztažení ochrany i na nové modely daného zdravotnického prostředku díky institutu užívání ochranné známky v jiné než zapsané podobě. V tomto ohledu by pak mohla být žádoucí i případná časová neomezenost ochrany. Pokud jde o netradiční ochranné známky, i ty už se dle uvedených případů v oblasti zdravotnických prostředků objevují, ačkoliv se ne vždy přihlášky musí setkat s úspěchem, jak vyplývá například z Rozsudku Tribunálu ve věci *T-187/19, Shade of the colour purple*. Nicméně například uvedená multimediální ochranná známka EU č. 018363080 představuje výhodu, kterou stále ochranné známky oproti průmyslovým vzorům mají. S tím by se nicméně měla vypořádat každou chvíli očekávaná nová úprava ochrany designu v podobě Návrhu revize CDR a Návrhu revize CDD.

Práce se konečně také blíže zaměřila na vyluku z patentovatelnosti v podobě léčebných a diagnostických metod na lidském těle, která může hrát v oblasti zdravotnických prostředků poměrně významnou roli. Nejedná se přitom o obecný standard, který by bylo možné najít všech zahraničních právních úpravách. Ačkoliv je z rozhodovací praxe patrné, že se tato vyluka může vztáhnout na celou řadu typů patentových nároků, nejedná se zdaleka o vylukou absolutní. I přes vyčtené nedostatky české právní úpravy věřím, že je existence daného ustanovení přínosná, a nevidím tak důvod pro jeho výrazné materiální změny.

Seznam zkratek

„Úřad“	Úřad průmyslového vlastnictví
„EU“	Evropská unie
„EUIPO“	Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví
„OZEU“	Ochranná známka Evropské unie
„EUTMR“	Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1001 ze dne 14. června 2017 o ochranné známce Evropské unie (kodifikované znění) (Text s významem pro EHP)
„Listina“	Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky
„Pařížská úmluva“	Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví ze dne 20. března 1883, revidované v Bruselu dne 14. prosince 1900, ve Washingtonu dne 2. června 1911, v Haagu dne 6. listopadu 1925, v Londýně dne 2. června 1934 a v Lisabonu dne 31. října 1958
„(průmyslový) vzor“	zapsaný a/nebo nezapsaný (průmyslový) vzor Společenství
„Nařízení ZP“	o Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/745 ze dne 5. dubna 2017 o zdravotnických prostředcích, změně směrnice 2001/83/ES, nařízení (ES) č. 178/2002 a nařízení (ES) č. 1223/2009 a o zrušení směrnic Rady 90/385/EHS a 93/42/EHS (Text s významem pro EHP.)
„Soudní dvůr“	Soudní dvůr Evropské unie
nebo „SDEU“	
„ZOZ“	nebo Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů
nebo „zákon o ochranných známkách“	
„ZOPV“	nebo Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů
nebo „zákon o ochraně průmyslových vzorů“	
„ZUV“	nebo Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů
nebo „zákon o užitných vzorech“	
„ZV“	nebo Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů
nebo „zákon o vynálezech“	

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

CORREA, Carlos M a Reto M HILTY. *Access to Medicines and Vaccines*. Switzerland: Springer International Publishing, 2021. ISBN 9783030831134.

ČADA, Karel. *Strategie průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014. ISBN 978-80-86855-46-2.

ČERNÁ, Stanislava; ŠTENGLOVÁ, Ivana; PELIKÁNOVÁ, Irena; DĚDIČ, Jan. *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-333-4.

HARTVICOVÁ, Kateřina; CHLOUPEK, Vojtěch a kol. *Patentový zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-268-7.

HORÁČEK, Roman; ČADA, Karel a HAJN, Petr. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3., doplněná a přepracovaná vydání. Praha: C.H. Beck, 2017. ISBN 978-80-7400-655-5.

HORÁČEK, Roman; DE KORVER, Zuzana; KOUTNÁ, Iva; BISKUPOVÁ, Eva. *Práva na označení a jejich vymáhání. Komentář*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2024. ISBN 978-80-7400-958-7.

KNAP, Karel; RŮŽIČKA, Michal; OPLTOVÁ, Milena a KŘÍŽ, Jan. *Práva k nehmotným statkům*. Praha: Codex, 1994. ISBN 80-901185-3-4.

SLOVÁKOVÁ, Zuzana. *Průmyslové vlastnictví*. 2. dopl. a rozš. vyd. Praha: LexisNexis, 2006. ISBN 80-86920-08-9.

TELEC, Ivo a Pavel TŮMA. *Přehled práva duševního vlastnictví*. Brno: Doplněk, 2006. ISBN isbn80-7239198-4.

TELEC, Ivo. *Pojmové znaky duševního vlastnictví*. Praha: C.H. Beck, 2012, ix, 153 s. ISBN 978-80-7400-425-4.

2. Seznam použitých internetových zdrojů

CARL, Ann-Kathrin; HOCHMANN, David. *Impact of the new European medical device regulation: a two-year comparison* [online]. Biomed. Eng.-Biomed. Tech. 2024, 69(3) [cit. 2024-07-23]. Dostupné z: doi:10.1515/bmt-2023-0325

DE LUCA, Stefano. *AT A GLANCE: Design package* [online]. Strasbourg: European Parliament, 03, 2024 [cit. 2024-06-21]. Dostupné z: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2024/759622/EPRS_ATA\(2024\)759622_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2024/759622/EPRS_ATA(2024)759622_EN.pdf)

EUIPO. *Fees for registered Community designs directly payable to EUIPO* [online]. Alicante: European Union Intellectual Property Office, 2024. [cit. 2024-07-05]. Dostupné z: <https://euipo.europa.eu/ohimportal/en/rcd-fees-directly-payable-to-euipo>

EUIPO. *Fees payable directly to EUIPO* [online]. Alicante: European Union Intellectual Property Office, 2024. [cit. 2024-07-05]. Dostupné z: <https://euipo.europa.eu/ohimportal/en/fees-payable-direct-to-euipo>

EUIPO. *Guidelines for Examination in the Office* [online]. Version 1.0. Alicante: European Union Intellectual Property Office, 2024 [cit. 2024-06-22]. Dostupné z: <https://guidelines.euipo.europa.eu/2213908/1788738/designs-guidelines/4-1-4-mere-verbal-elements>

EUIPO. *Guidelines for Examination in the Office* [online]. Version 1.2. Alicante: EUIPO, 2024 [cit. 2024-06-30]. Dostupné z: <https://guidelines.euipo.europa.eu/2214311/2226724/trade-mark-guidelines/3-shape-or-other-characteristics-of-goods-necessary-to-obtain-a-technical-result>

EUIPO. *SME Fund Overview* [online]. [cit. 2024-08-09]. Dostupné z: <https://www.euipo.europa.eu/en/sme-corner/sme-fund/overview>

EUPATI. *Medical Device Development and Lifecycle Management under the MDR and IVD* [online]. 2021 [cit. 2024-08-09]. Dostupné z: <https://learning.eupati.eu/mod/book/view.php?id=939>

European Commission. *Medical Devices – EUDAMED, Overview* [online]. EC, 2024 [cit. 2024-07-22]. Dostupné z: https://health.ec.europa.eu/medical-devices-eudamed/overview_en?prefLang=cs#latest-updates

European Innovation Council And Smes Executive Agency. *Intellectual Property Handbook: Providing IP Guidance Through the EEN Client Journey* [online]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2024 [cit. 2024-07-23]. Dostupné z: https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/publications/intellectual-property-handbook-providing-ip-guidance-through-een-client-journey_en#files. ISBN 978-92-9469-662-5.

European Patent Office. *EPO partners with the European Commission and European Parliament to celebrate Europe Day 2021* [online]. 2021 [cit. 2024-08-09]. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/news-events/news/epo-partners-european-commission-and-european-parliament-celebrate-europe-day-2021>.

European Patent Office. *Guidelines for Examination in the European Patent Office* [online]. March 2024. Mnichov: EPO, 2024 [cit. 2024-06-22]. Dostupné z: <https://link.epo.org/web/legal/guidelines-epc/en-epc-guidelines-2024-hyperlinked.pdf>. ISBN 978-3-89605-361-9.

European Patent Office. *How long does the grant procedure take?* [online]. EPO [cit. 2024-07-15]. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/service-support/faq/applying-patent/procedure/how-long-does-grant-procedure-take>

European Patent Office. *Member States of the European Patent Organisation*. [cit. 2024-08-09]. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/about-us/foundation/member-states/date>

European Patent Office. *Top 10 Technical Fields* [online]. 2024 [cit. 2024-07-26]. Dostupné z: <https://www.epo.org/en/top-10-technical-fields>

Evropský patentový úřad. *Průvodce jednotným patentem* [online]. 2. vydání. Mnichov: EPO, 2022 (aktualizováno k 15. březnu 2024) [cit. 2024-06-22]. Dostupné z: https://upv.gov.cz/files/uploads/PDF_Dokumenty/eurostranky/informace_eu/jpo/pruvodce_jednotny_patent.pdf. ISBN 978-3-89605-293-3

Evropský parlament. Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 14. března 2024 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/..., kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 6/2002 o (průmyslových) vzorech Společenství a zrušuje nařízení Komise (ES) č. 2246/2002 [online]. Štrasburk: Evropský parlament, 2024 [cit. 2024-06-21]. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-0164_CS.html

Evropský parlament. Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 14. března 2024 k přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) .../... o právní ochraně průmyslových vzorů (přepřacované znění) [online]. Štrasburk: Evropský parlament, 2024 [cit. 2024-06-21]. Dostupné z: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2024-0165_CS.html

KOUKAL, Pavel; MYŠKA, Matěj; PULLMANNOVÁ, Helena; VOJTÍŠKOVÁ, Terezie; ZIBNER, Jan. *Právo duševního vlastnictví* [Online]. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2020 [cit. 2024-03-24]. Dostupné z: https://is.muni.cz/do/rect/el/estud/praf/2019podzim/dusevni_vlastnictvi/web/index.html. ISSN 1802-128X.

MARESOVA, Petra; HAJEK, Ladislav; KREJCAR, Ondrej; STOREK, Michael a KUČA, Kamil. *New regulations on medical devices in Europe: Are they an opportunity for growth?* [online.] *Administrative sciences*. 2020, roč. 10, č. 1 [cit. 2024-03-20]. Dostupné z: <https://doi.org/10.3390/admsci10010016>. ISSN 2076-3387.

MARESOVA, Petra; REZNY, Lukas; PETER, Lukas; HAJEK, Ladislav a LEFLEY, Frank. *Do Regulatory Changes Seriously Affect the Medical Devices Industry? Evidence From the Czech Republic*. *Frontiers in public health* [online]. Czech Republic: Frontiers Media S.A, 2021, 2021(9), 666453-666453 [cit. 2024-07-23]. Dostupné z: doi:10.3389/fpubh.2021.666453. ISSN 2296-2565.

MedTech Europe. *MedTech Europe's Facts & Figures 2024*. Brusel: MedTech Europe, 2024. [cit. 2024-07-23]. Dostupné z: <https://www.medtecheurope.org/wp-content/uploads/2024/07/medtech-europes-facts-figures-2024.pdf>

MedTech Europe Survey Report analysing the availability of Medical Devices in 2022 in connection to the Medical Device Regulation (MDR) implementation. *Medtecheurope.org* [online]. 2022 [cit. 2024-03-20]. Dostupné z: <https://www.medtecheurope.org/wp-content/uploads/2022/07/medtech-europe-survey-report-analysing-the-availability-of-medical-devices-in-2022-in-connection-to-the-medical-device-regulation-mdr-implementation.pdf>

NAIDOO, Shaline. *The Medical Device Handbook for Europe* [online]. Burlington: Arcler Education, 2022, 1 online resource [cit. 2024-03-13]. Dostupné z: <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=e000xww&AN=3540460&lang=cs&site=ehost-live>. ISBN 1-77469-684-3.

O'CEARBHAILL, Roisin M.; MURRAY, Timothy E. a LEE, Michael J. Medical device patents—a review of contemporary global trends with an Irish comparison. *Irish journal of medical science* [online]. London: Springer London, 2019, 188(2) [cit. 2024-06-22]. Dostupné z: doi:10.1007/s11845-018-1880-4. ISSN 0021-1265.

OECD. *Medical Instruments* [online]. OECD, 2022 [cit. 2024-07-22]. Dostupné z: <https://oec.world/en/profile/hs/medical-instruments#latest-data>

PETROV, Jan; VÝTISK, Michal; BERAN, Vladimír a kol. *Občanský zákoník*. 2. vydání (2. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2023 [cit. 2024-03-10]. Dostupné z: <https://app-beck-online-cz.ezproxy.is.cuni.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembsgnpw2nrql4zc443cl4zdamjsl44dsx3qmyzdgnjy#>

Rada Evropské unie. *Agreement on a Unified Patent Court* [online]. Brusel: Rada Evropské unie, 2013 [cit. 2024-06-22]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/treaties-agreements/agreement/?id=2013001>

Úřad průmyslového vlastnictví. *Návod k MPT*. [Online]. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2023 [cit. 2024-05-22]. Dostupné z: https://upv.gov.cz/files/uploads/PDF_Dokumenty/tridniky/vynalezky/mpt_2023_navod.pdf

Úřad průmyslového vlastnictví. *Poplatky* [online]. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2024 [cit. 2024-07-05]. Dostupné z: <https://upv.gov.cz/prumyslova-prava/poplatky>

Úřad průmyslového vlastnictví. *Praktická pomůcka pro řízení před úřadem* [online]. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, 2021 [cit. 2024-05-20]. Dostupné z: <https://upv.gov.cz/informacni-zdroje/prakticka-pomucka-pro-řízení-před-úřadem>

3. Seznam použitých právních předpisů

Locarnská dohoda o zřízení mezinárodního třídění průmyslových vzorů a modelů

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/745 ze dne 5. dubna 2017

Nařízení Rady (ES) č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001

Niceská dohoda o mezinárodním třídění výrobků a služeb pro účely zápisu známek

Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví

Smlouva o fungování Evropské unie

Smlouva o patentové spolupráci (PCT)

Štrasburská dohoda o mezinárodním patentovém třídění

Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 375/2022 Sb., o zdravotnických prostředcích a diagnostických prostředcích in vitro, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů

4. Seznam použité judikatury

Rozhodnutí odvolacího senátu EPO ze dne 15. února 2019 ve věci *T 1731/12, Implant/Forschungszentrum Jülich*

Rozhodnutí EUIPO ze dne 6. července 2017 o zamítnutí přihlášky č. 01459695

Rozhodnutí Evropského patentového úřadu ze dne 6. července 1994, ve věci *T 1002/92*

Rozhodnutí (prvního) odvolacího senátu EUIPO ze dne 15. ledna 2019 ve věci *R 1870/2017-1, Colour Purple*

Rozhodnutí (prvního) odvolacího senátu OHIM ze dne 17. října 2013 ve věci *R-42/2013-1, FORM EINES STÖPSELS (3D MARKE)*

Rozhodnutí OHIM ze dne 26. října 2007, ve věci *R-609/2006-3*

Rozhodnutí Velkého stížnostního senátu EPO ze dne 15. února 2010, ve věci *G1/07, Treatment by surgery*

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. března 2009, č. j. 7 *As 53/2008-158*

Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. ledna 2012, č. j. 5 *As 11/2011-187*

Rozsudek Soudního dvora (druhého senátu) ze dne 8. března 2018 ve věci *C-395/16, DOCERAM*

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 14. září 2010 ve věci *C-48/09 P, Lego brick*

Rozsudek Soudního dvora ze dne 10. listopadu 2016 ve věci *C-30/15 P, CUBES (3D)*

Rozsudek Soudního dvora ze dne 18. června 2002 ve věci *C-299/99, Koninklijke Philips Electronics NV proti Remington Consumer Products Ltd.*

Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. září 2017, ve spojených věcech *C-361/15 P & C-405/15 P, Shower drains*

Rozsudek Soudního dvora ze dne 29. září 1998, ve věci *C-39/97, Canon*

Rozsudek Tribunálu (druhého senátu) ze dne 23. května 2023 ve věci *T-477/21, Glaxo Group v EUIPO - Cipla Europe*

Rozsudek Tribunálu (druhého senátu) ze dne 24. března 2021 ve věci *T-515/19, Building blocks*

Rozsudek Tribunálu (pátého senátu) ze dne 18. března 2010, ve věci *T-9/07, Grupo Promer Mon Graphic, SA proti Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (OHIM)*

Rozsudek Tribunálu (šestého senátu) ze dne 9. září 2020 ve věci *T- 187/19, Colour Purple*

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. dubna 2017, č. j. *23 Cdo 116/2017*

5. Seznam ostatních zdrojů

Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění některé zákony na ochranu průmyslového vlastnictví vydaného dne 10. května 2000 pod č. 116/2000 Sb. v částce 35/2000 Sb.

Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, vydaného dne 21. července 2000 pod č. 207/2000 Sb. v částce 64/2000 Sb. dne 21. 7. 2000

Zdravotnické prostředky jako předmět průmyslového vlastnictví

Abstrakt

Cílem této práce bylo zejména přiblížení vybraných národních a unijních forem průmyslověprávní ochrany ovládaných formálním principem vzniku, jakož i evropského patentu, podmínek pro jejich získání, vzájemné srovnání těchto forem, posouzení případných překryvů, jakož i jejich následné zasazení do kontextu ochrany nehmotných statků v oblasti zdravotnických prostředků ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 375/2022 Sb.

Práce je rozdělena do čtyř základních kapitol. První kapitola je věnována především představení teoretických východisek, kterými jsou zejména pojmy zdravotnický prostředek, práva k průmyslovému vlastnictví a přiblížení jejich specifik. Dále pak představení předmětů práv k průmyslovému vlastnictví a v neposlední řadě také nastínění základů národní právní úpravy a stručnému přiblížení systému unijních forem ochrany s jednotným účinkem.

V druhé kapitole jsou představeny vybrané národní formy ochrany. Konkrétně pak patent, užitečný vzor, ochranná známka a průmyslový vzor, a to včetně vymezení jejich pojmu, podmínek zápisné způsobilosti, jakož i dalších jejich specifik a uvedení konkrétních příkladů z oblasti zdravotnických prostředků. V poslední části kapitoly je zahrnuto srovnání představených forem ochrany.

Ve třetí kapitole je přiblížen evropský patent a stručně nastíněn poslední vývoj ohledně jednotného evropského patentu, následuje přiblížení ochranné známky Evropské unie a (průmyslového) vzoru, a to opět včetně uvedení konkrétních příkladů z oblasti zdravotnických prostředků. Dále jsou v kapitole zmíněny připravované změny právní úpravy ochrany designu na poli unijní normotvorby společně s uvedením předpokladu možných dopadů v kontextu průmyslověprávní ochrany nehmotných statků v oblasti zdravotnických prostředků. Konec kapitoly obsahuje opět srovnání jednotlivých představených institutů.

Konečně čtvrtá a poslední kapitola práce nabízí bližší kontext oblasti zdravotnických prostředků a v hrubých rysech nastiňuje jejich životní cyklus včetně návrhu možného časového postupu podávání přihlášek jednotlivých forem ochrany. Dále také poskytuje přehled základních předností a slabých stránek jednotlivých forem v kontextu zdravotnických prostředků, ke kterým práce dospěla. Kapitola taktéž upozorňuje na možný problematický aspekt současné právní úpravy a rozhodovací praxe týkající se (průmyslových) vzorů. Tyto úvahy *de lege lata* jsou rovněž následně doplněny o stručnou úvahu *de lege ferenda*. Závěrem kapitoly je také pojednáno o výluce

z patentovatelnosti léčebných metod a diagnostických metod na lidském těle, které mohou hrát v oblasti zdravotnických prostředků významnou roli.

Klíčová slova: Zdravotnické prostředky, práva k průmyslovému vlastnictví, srovnání

Medical devices as an object of industrial property rights

Abstract

The aim of this thesis was to present selected national and EU industrial property rights governed by the registration principle, as well as the European patent, the conditions for obtaining them, a comparison of these rights, an assessment of possible overlaps, as well as their subsequent placement in the context of the protection of intangible assets in the field of medical devices within the meaning of Section 2(1) of Act No. 375/2022 Coll.

The thesis is divided into four main chapters. The first chapter is mainly devoted to the introduction of the theoretical background, which is mainly the terms medical device and industrial property rights, as well as an introduction to their specifics. It then goes on to introduce the objects of industrial property rights and, last but not least, to outline the basics of national legislation and a brief introduction to the system of EU forms of protection with uniform effect.

The second chapter introduces selected national industrial property rights. More specifically, patent, utility model, trademark and design, including their definition, conditions for registrability, as well as other specifics and providing examples from the field of medical devices. The last part of the chapter includes a comparison of the different rights presented.

The third chapter introduces the European patent and briefly outlines recent developments regarding the unitary patent, followed by an outline of EU trade marks and designs, again including examples from the field of medical devices. Furthermore, the chapter mentions the forthcoming amendments to the legal regulation of design protection in the field of EU legislation, together with a presumption of possible effects in the context of industrial protection of intangible assets in the field of medical devices. The chapter concludes with a comparison of the different rights presented.

Finally, in the fourth and final chapter, the thesis provides more context on the field of medical devices and outlines their life cycle, including a proposal for a possible timeline for filing applications for each right. It also provides an overview of the main strengths and weaknesses of each right in the context of medical devices identified in the thesis. The chapter also highlights a potentially problematic aspect of the current legislation and case law concerning designs. These *de lege lata* considerations are also subsequently supplemented by a brief *de lege ferenda* consideration. Finally, the chapter also discusses the exclusion from patentability of therapeutic

methods and diagnostic methods on the human body, which may play an important role in the field of medical devices.

Key words: Medical devices, industrial property rights, comparison